TISZTELŐPÉLDÁNY

Ma minden előfizetőnk egy teljes kötet regényt kap

VASÁRNAP, 1934 JANUÁR 21. XXXII. ÉVFOLYAM 16. SZÁM.

20 FILLÉR

debreceni

független Ujság

politikai napilap

M. N. M. MÚZEUM HÍRLAP OSZTÁLYA

Olcsó vásár Debrecenben

Két hétig most olcsó vásár lesz Debrecenben. Erre az időre írja ugyanis elő a törvány a kiárusítások olcsó árusítási lehetőségét s a debreceni kereskedelem élni is akar az alkalommal, hogy bebizonyítsa a közönség előtt azt a tételt, hogy Debrecenben is lehet olcsón vásárolni. Amint tehát látnivaló, ez a két hét Debrecenben nemcsak egyszerű leltári árusításokkal szolgál a közönségnek, hanem valóságos debreceni propaganda lesz az idegenek és a debreceniek számára.

A vidéki, az idegen ugyanis talán még jobban tudja, mint a debreceni, hogy elég a Tiszántúl fővárosába jönni azért, hogy az ember jó portékát és olcsó áron tudjon vásárolni. A debreceni kereskedelem és ipar olyan magas fejlettségű, hogy a legmodernebb és legkényesebb igényeket is ki tudja elégíteni, A debreceni kereskedelem olyan megbízható, hogy az embernek még akkor is ide kellene jönnie vásárolni, ha nem Debrecenben lakna. A debreceni ipar és kereskedelem olyan olcsó, hogy nemcsak minőségben, hanem árban is felveszi a versenyt a dédelgetett félárú utazásokkal boldogított fővárosi kereskedelemmel szem.

A közönség, a kereskedelmi életben laikus számára is könnyen érthetővé válik ez, ha átgondolja, hogy végeredményképen a debreceni kereskedő éppen attól a gyárostól vásárol, amelyiktől a budapesti, ugyanattól a nagykereskedőtől vesz árut, amelyiktől budapesti kollégája. Viszont kétségbe sem vonható, hogy megbízhatóbbnak kell lennie, a vevővel szemben több felelősség terheli, mert nincsen egy folyton hullámzó, az egész országból összeverbuvált vevőkörre berendezkedve. — Éppen ellenkezően: vevői mindig ugyanazok s így gondoskodnia kell mindegyik jó áruval való, pontos kiszolgálásáról. Ehhozzá visszamegy a vevő, aki nincsen megelégedve, hogy szemrehányást tegyen, de nem megy vissza többé, hogy vásároljon. A kereskedő és a vevő között tehát vidéken nem az a felelőtlen összeköttetés áll fenn, ami egy világváros kereskedelmének özerdejében betévedt vidéki vevő és a kereskedő között. És emellett olcsónak is kell lennie a debreceni kereskedőnek, mert a vidéki vevő a jó, márkás, igazi értéket képviselő árut mindig olcsóbban akarja megvenni vidéken, mint amennyiért látta a kirakatban a csak szemre mutatós, de rossz anyagú és nem tartós, egyszeri viselés után egyszerre szétesö pesti nagyáruház

Talán különösnek teszik valaki előtt, hogy ily lelkesen méltányoljuk ezt az egyszerű és tulságosan prózai ügyet: a debreceni kereskedelem leltári árusításait. Mi azonban sokkal élesebben látjuk az összefüggéseit s tudjuk, hogy a jó üzleteket csináló debreceni kereskedelem sok-sok meleg otthont jelent a kereskedők nagyszámú alkalmazottai számára, kenyeret jelent az iparosnak, elhelyezkedési lehetőséget az ifjúságnak, klienset az ügyvédnek, pacienst az orvosnak, receptet a patikának, biztos és le nem szállított fizetést a tisztviselőnek, több befizetett adót Debrecen városnak, és az államkincstárnak s ennélfogva kevesebb pótadót a lakosság másfoglalkozású rétegei számára. Abból, hogyha meggyőzzük a debreceni közönséget, hogy itthon vásároljon, nemcsak a kereskedőnek van haszna, hanem minden debreceni polgárnak is. Mert itt marad, a debreceni közgazdasági élet vérkeringésében marad az éltető, forgásával mindenütt új és új életlehetőséget lerakó pénz. És az életet az öli meg, az fojtja le, hogy ebből a pénzből főleg vidéken, oly kevés van. Nem közérdek-e hát, hogy pénzét nem szabad innen elvinne?

És van még egy másik oldala is a dolognak .Az olcsó debreceni vásárlás lehetőség, amelyet a leltári hetek árusítása megad, a legjobb idegenforgalmi propaganda. És az igazi hasznot adó idegenforalom nem az, amit az ingyen vendégelést kapó külföldiek hoznak. Hanem a tiszántuli vidéknek az a vásárlóközönsége, amely egy szezonra vesz meg mindent itt, Debrecenben s egy-két napra megszállva a vendégiparnak és a szórakozóhelyeknek is éltető forgalmat ad.

A debreceni kereskedők nemcsak anyagi hasznot keresnek az olcsó árusítási alkalmakkal, hanem a legkomolyabb idegenforgalmi tevékenységet végzik s ebben a működésükben minden debreceni polgárnak nemcsak illik, hanem a maga jól felfogott érdekében kötelessége is segíteni őket.

Eredményes munka csak lelki harmoniával, a jogkörök feltétlen tisztelete mellett végezhető — mondta doktoravató beszédében a debreceni egyetem rektora

Szombaton megkezdődtek és rendben folytak a beíratkozások az egyetemen

A debreceni bajtársi egyesületek vezetősége — mint ismeretes — a Vay főispánnal folytatott beszélgetés alapján felszólította a keresztény egyetemi ifjúságot, hogy megkezdheti a beíratkozást. Szombaton délelőtt már meg is kezdődtek a beíratkozások, amelyek egész napon át tartottak és folytak egészen az esti órákig a legkisebb incidens nélkül. Többszáz keresztény diák íratkozott be az egyetemre és miután a diákok nagyrésze a szünidő alatt hazautazott szüleihez: valószínű, hogy a jövő héten még nagyobb arányokban fog végbemenni a beíratkozás.

DOKTORRÁ AVATÁS AZ EGYETEMEN

Szombaton délben doktorrá avatás volt az egyetemen. Az egyetemi tanács doktorrá avatta az egyetem három kiváló, szép képzettségű tagját és pedig Józsa Ilonát az orvostudományok, Karap Ferencet az államtudományok és Pünkösdy Mihályt a jogtudományok doktorává. Az új doktorokhoz dr. Varga Zsigmond a következő beszédet intézte:

— Igen tisztelt Doktor Urak! Az életnek alig van drágább kincse, mint a békesség. Nem hiába szól a karácsonyi üzenet is eképpen: a földön békesség és az emberekhez jóakarat. És mégis

közöttünk a legtöbbször a békesség hiányzik.

Mintha nem embertestvérek volnánk, igen sokszor bizalmatlankodunk még önmagunk iránt is, annál inkább másokkal szemben.

Holott a bizalmatlanság soha sem lehet pozitív építő eszköz nagy célok szolgálatában.

Egyetemeink nyugodt munkája, sikeres tanulási rendje is igen sokat szenvedett az elmult hónapokban.

Az egyetemi élet síkja állandóan viharzott, mint a felkorbácsolt tenger, gyakran ki is tört, mint az erupciós vulkán.

Kezdett a helyzet végzetesen romlani, mert bizalmatlanság támadt a jószándékkal, a higgadt, tapasztalt bölcsességgel szemben.

Ez áldatlan helyzet következményeit egyaránt sinylették ifjak és vezetők, szülők és a társadalom. És megsinylették a pályavégzés előtt álló új doktorok is, akiket minden jószándékunk ellenére sem tudtunk zavartalan áldáskívánságokkal útjukra bocsátani s akik talán azzal az érzéssel vettek búcsút az Alma Matertől, hogy

itt háborog, füstölög minden, jó ide nem közeledni, vagy jó innen mihamarabb kirepülni.

Hála Istennek, mára már elvonultak a sötét felhők s újból egyek vagyunk annak az érzetében, hogy

eredményes munka csak lelki harmóniával, a jog-körök feltétlen tisztelete mellett végezhető

és akkor, ha a köz mindent megtesz arra nézve, hogy az ifjúságnak nemcsak képzése, hanem jövendője is biztosított legyen. Érezzék kérem, Doktor Urak és Hölgyek, Önök is, a megbékélésnek közös lelki hatásait s e percben úgy tekintsenek vissza a régi munka-műhelyre, hogy

itt újból megindul zavartalanul az igazságkeresés és hirdetés boldogító munkája

és éppen ezért az Alma Mater megérdemli, hogy fentartsák vele továbbra is a legdrágább kapcsolatokat és nyerjék tőle azokat az ösztönzéseket, amelyek nemcsak az egyéneket építik, de nemzeti feltámadásunk ügyét is a leghathatósabban szolgálják. Ilyen érzések között bocsátjuk Önöket útjukra s kívánunk életükre, működésükre Istentől kegyelmet és áldást.

Az ünnepélyes aktuson megjelent előkelő közönség nagy figyelemmel hallgatta a rektor szavait, amelyet az új doktorok megköszöntek, amivel az ünnepség véget ért.

Suvich bizakodva szemléli a független Ausztria jövőjét

Bécs, január 20. Suvich olasz külügyi államtitkár ma az olasz követségen fogadta a bécsi lapok és az olasz sajtó

TEA vegyitékeink

változatosak és minden igényt kielégitenek

Kontsek Géza

krt.

képviselőtt.

— Ausztriát — mondotta — nagyobb jelentőség illeti meg, mint aminő területi nagyságának és lakossága számának megfelelne. Ahhoz azonban, hogy Ausztria sikeresen és mindenki érdekében gyakorolhassa azt a missziót, amelyre fekvésénél fogva természetszerüleg hivatott, mindenekelőtt szükséges, hogy az ország számára a független és nyugodt élet normális viszonyai biztosittassanak. Ezt a felfogást képviseli Olaszország hosszú idő óta úgy politikai, mint gazdasági téren. Nemrégüben az olasz kormány a dunai országok gazdasági életének szélesebbkörü szabályozására tett javaslatot s ebben megjelölte azokat az útakat, amelyek az osztrák gazdasági élet számára különös haszonnal járhatnának. Mi tehát — mondotta Suvich — a helyzetet reménnyteljes nyugalommal szemléljük, a mostani pillanat kétségtelen nehézségei ellenére is. A helyzet Ausztriában rövidesen jobb lesz, még pedig nemcsak gazdasági, hanem politikai tekintetben is.

Egyházrészi gyermekelőadás: „Igazi" farkas a Szappanos uccában

Mintegy 600 fönyi mosolygó, izgatott gyermekcsoport zsibongott szerdán délután a Szappanos uccában. E délután az örökkéélő mesék tették ragyogóvá a kicsikék arcát. „Piroska és a farkas", meg „A kolbászorrú ember" drámai alakításban jelent meg a kicsi működvelő színpadon. „Igazi farkas" nyelte el a valóságos piros Piroskát. *Gergely* Ilonka, *Karap* Irén, *Bagyó* Anna, *Máthé* Irma, *Weszprémi* Katalin tanítónők és *Révész* Margit tanítónőképző intézeti növendék kedveskedtek ezzel az előadással a világ leghálásabb közönségének.

A tatarozási hitel

A munkanélküliség enyhítése és az elhanyagolt bérházak és családi lakóházak helyreállításának és átalakításának lehetővététele érdekében, az elmult évben megkezdett tatarozási kölcsönakció folytatásaképpen, a Pénzintézeti Központ tagjai sorába tartozó pénzintézetek az alábbi feltételek mellett kölcsönt nyújtanak abban az esetben, ha a hiteligénylést a pénzintézeteknél beszerezhető hiteligénylési lapon legkésőbb ez évi június hó 30-ig előterjesztik. A kellően kitöltött és felszerelt hiteligénylési lapokat a m. kir. államépitészeti hivatalnál kell benyújtani.

Amennyiben az igényelhető összegről, vagy a hitellel, vagy annak igénybevételével kapcsolatban bárkinek is felvilágositásra volna szüksége, úgy azt az ipartestület készséggel megadja.

Szemenszedett valótlanságokkal és ferdítésekkel védi a debreceni kormánylap a horogkereszt árverési tevékenységét

Példátlan támadás a Független Ujság ellen egy józsai árverés és a „zsidó-könyörtelenség" miatt — egyetlen szó igazság és minden jogos alap nélkül

A Debreceni Ujság — Hajduföld pénteki számában valótlanságokkal és sötét inszinuációkkal telt cikkben támadta meg a Debreceni Független Ujságot a miatt, mert bátorkodtunk szóvátenni a horogkeresztesek debreceni vezetője, ifj. Varjassy Imrének egy józsai árverésen tanusitott magatartását. A minősithetetlenül hamis cikk arról számol be, hogy egy józsai füszerkereskedő özvegyének feje felől elárvereztette a házat „Ullmann Simon" debreceni fiatalember. A Debreceni Ujság cikkirója bámulatraméltó lelkiismeretlenséggel „kapkodja a légből" az állitásokat, csakhogy kidomboritsa a „zsidó vérszopó" kegyetlen szerepét, szemben viszont mint a krisztusi szeretet bajnokát állitja be Varjassy Imrét, mint a nyilaskeresztes eszme apostolát, aki nem engedi elárverezni a szegény, szerencsétlen kereszténynek tulajdonát. A cikk a Független Ujság szemére veti, hogy mig ezelőtt „hadakozott és leleplező cikkeket közölt az árverési hiénák ellen", azonnal csendőrért kiált, amikor egy halálos betegen fekvő magyar asszony feje felől akarják elárverezni a házát, mert az árverező tőke ebben az esetben zsidó. „Ez az oka — irja — a Független Ujság különös pálfordulásának." A cikk végén, a nyilaskeresztes „hős" rajongó dicsérete s a zsidógyülölet „eszméjének" lelkes propagálása után a Debreceni Ujság — Hajduföld cikkirója imigy fejezi be a valótlanságok sorozatát: „Az esethez nem kell kommentár. A Független Ujság cikket iró ifjak azonban töprenghetnek rajta, hogy mi segiti jobban az általunk sem helyeselt nácipropagandát: az eszme ereje, vagy bizonyos körök hátborzongató üzleti könyörtelensége."

A köz érdeke mindenek előtt, — tehát a magunk ügyét későbbre hagyva — a nyilvánosság előtt kérdezzük báró *Vay* László főispán urat, a magyar kormányzat debreceni exponensét, hogy szabad-e, lehet-e közpénzen tartott, szubvencionált kormánylapnak horogkeresztes propagandát üzni, nyilván a kormány politikájával szemben, mely elitéli a külföldről importált politikai dugárut és nemzeti egységet akar? Józanul gondolkozó embert ugyanis nem téveszthet meg a cikk utolsó mondatának képmutató kifejezése, hogy a lap „nem helyesli a náci-propagandát". A legszabályosabb, az igazi náci-propaganda maga a cikk, szemenszedett valótlanságaival s csak „a zsidó" iránt gyülöletet keltő beállitásával.

Ha a szubvencionált kormánylapnak szabad ez a náci-propaganda, akkor meg van a véleményünk a Gömbös-kormány politikájának őszinteségéről.

Ha viszont a kormány politikája őszinte és báró Vay László főispán hiven érvényesiti Debrecenben ezt a kormánypolitikát, épen itt az ideje, hogy a D. U. gazdája

rákoppintson a kis csahos orrára

és nyesesse le tulságosan megnőtt fekete körmeit.

Nem minden árverés egyforma

Rátérve a magunk dolgára: mi jól tudtuk, hogy a részvét és az emberi szolidaritás mindig az önhibájukon kivül bajba jutott emberek mellett s azok ellen jelölik ki helyünket, akik a tömegek szerencsétlenségéből jogtalan hasznot akarnak huzni. Bármilyen szerencsétlen azonban Tari Sándorné, mert nagyon sulyosan beteg, nem helyeselhettük, hogy erőszakkal iparkodtak megzavarni az ellene kitüzött árverést. Nem helyeselhettük pedig azért, mert Tari Sándor, az özvegy asszony nyáron elhalt férje nem önhibáján kivül ment tönkre. Azokat az árucikkeket, amelyeknek ki nem fizetett ára miatt az Ullmann Salamon cég pörölte és végrehajtotta, Tari Sándor azért vette, hogy velük üzérkedjék, rajtuk nyerészkedjen, ami a kereskedő élethivatása is. Nos,

ezer és ezer kereskedő hitelét tenné az tönkre, hogyha nem kellene megfizetni a nyerészkedésre vásárolt árucikkek árát.

A közjó érdeke azt kivánja, hogy a hitelbe vett árut Tari Sándor és Tari Sándorné ne költse a maga céljaira, hanem pontosan fizesse vissza, hogy ujabb árut kaphasson, amin aztán ujabb és ujabb nyereségre tehet szert. Más ez, mint annak a gazdának a helyzete, akit a maga hibáján kivül élemi kár tett tönkre, vagy más, amikor valaki arra vesz fel kölcsönt, hogy beteg családtagjait gyógyittassa vagy a maga betegségét gyógykezeltesse. Persze, a különbözet tevéshez józan ész és itélőképesség kell.

Valótlanságok a „zsidó-könyörtelenségről"

De az sem igaz, hogy ebben az esetben könyörtelen ridegséggel járt volna el a hitelező. A tartozás már két és fél év óta esedékes volt. Ráadásul Tariné szerencsétlen viszonyai miatt nem lehetett az árverést elhalasztani, mert egyre fogyott az a vagyon, amely az adósságok fedezetét képezte. Tariné ugyanis betegsége alatt egy volt, most állás nélkül lévő Hangya fiókvezetőre bizta a főszerüzlet és a szeszkimérés vezetését. Ez az ember

sem Tarinénak bért, sem a hitelezőknek törlesztést, sem a kincstárnak adót nem fizetett. Az adótartozás tehát egyre növekedett s a hitelező e mellett a rendszer mellett elvesztette volna azt a biztositékot, amire hitelezett.

De mi haszna lett volna abból Tarinénak, hogyha nem most árverezik el házát s üzlete, korcsmája megmarad továbbra is annak a kezén, akitől egy vasat nem látott?

Tariné családja jómódu. Tarinét rövid időn belül ugyis haza akarja vinni a testvére Doboz községbe, Békésmegyébe. Nyugalmában nem zavarta meg az árverés, az Ullmann Salamon cég képviselője kijelentette, hogy akár hónapokig is ott maradhat abban a házban. Megvárhatja tehát a tavaszt. állapota javulását.

Tultengő fantázia szüleménye a meg nem történt árverésről, hiénák garázdálkodásáról szóló hir

De nem elég, hogy Ullmann Salamon fiát, Ullmann Gyulát vérszopó velencei kalmárnak tünteti fel a cikk, hanem még képes ezeket is hazudni:

„Előzőleg Tari Sándorné lakásán tartottak árverést, amikor az ingóságai kerültek kalapács alá. Az árverési hiénák üzleti éhsége már ekkor sem volt tekintettel az asszony sulyos állapotára, ugy hogy a *kaftános vevők a szó szoros értelmében a szerencsétlen Tariné szeme láttára hurcolták szét a butorait* s a beteg feje alól huzták ki a párnát."

Kiáltó példája ez a lelkiismeretlen, felelőtlen ujságirásnak. Nos, a cikkiró, aki nem röstellt ilyen va-

Mandel Lipót rt.

egyes párok leltári kiárusitása

50% engedmény a bevésett árakból!

50%

lótlanságot leirni, tudja meg, hogy Tari Sándorné lakásának berendezésére nem is tartottak árverést. — Ullmann Gyula lemondott arról, hogy a lakásberendezést árvereztesse, részben Tariné állapota miatt, részben mert az ingók árverése ugy sem igért volna megfelelő fedezetet.

Nemcsak hasznot nem ért el, még a maga pénzét sem kapja meg az árvereztető

De hiszen a „zsidó" nem ok nélkül „könyörtelen". Nézzük csak meg, mit irt a cikkiró az ügy ez oldaláról. Ime a cikk egy kikezdése:

> „Mint kiderült, Ullmann Simon ugyanis megegyezést kötött Nagy Istvánnal és a haldokló özv. Tariné megvásárolandó házát már el is adta neki 4500 pengőért. Számitott arra, hogy a házat, amely legalább nyolcezer pengőt ér, 3000 pengőért megveheti és igy *pillanatok alatt 1500 pengőt keres a borsos üzleten.*"

Nos, ez épen olyan valótlanság, mint a cikk többi állitásai. Több mint 3500 pengő követelés volt bekebelezve az ingatlanra az Ullmann cég követelését megelőzően. Körülbelül 1000 pengő ebből adó, a többi más hitelezők igénye. Annak, aki megvette a házat, előbb ezeket kell kifizetni. Ha Ullmannék eladják a házat 4500 pengőért, akkor készpénzben ki kell fizetniök több mint 3500 pengőt a kincstárnak és a többi hitelezőknek, tehát ők nem is kapják meg a maguk 1000 pengős követelését sem. Ám a ház maga is csak nagy jóakarattal ér 4500 pengőt. A vevő Nagy István csak ugy vette meg a házat, hogy

ha Ullmannék havi 50 pengő részletfizetésre adják el neki, tehát 1941-ben fizeti ki majd valamikor az összeget. Emellett 5 százalékos kamatot fizet, míg Ullmannék 8 százalékot fizetnek minden igénybevett hitelük után.

Ha valaki kiszámitja, hogy az azonnal kifizetendő 3500 pengő és a két és félév óta odarekedt pénz után 1941-ig mennyi az Ullmann-cég kamatvesztesége, az láthatja, hogy nemhogy másfélezer pengős haszon nincsen „pillanatok alatt" a „borsos üzleten" hanem

a kihitelezett tőkéjének alig felét s azt is csak 1941-re kapja meg az Ullmann-cég.

Ez az igazság ebben a dologban s az ember elképed: 1934-ben szabad-e még mindig azon a felelőtlen, tudatosan valótlanságokat állitó és tudatosan ferditő módon ujságot irni, ahogy azt a Debreceni Ujság e cikkének irója tette. Hja, persze, igy csinálják a horogkereszt uralmát!

Ugy tudjuk, hogy a sulyosan megrágalmazott Ullmann-cég, amely mint jó nagykereskedő, sohasem törhet a kiskereskedő vesztére, hanem inkább erősiteni igyekszik a vele összeköttetésben álló kiskereskedők exisztenciáját — pört indit a Debreceni Ujság ellen. Nagyon helyes. Ezelőtt néhány évvel láttunk már a Hajdufoldben egy sulyos itéletet ugyancsak az Ullmann-család rágalmazásáért. Most is hasonló lesz az eset. Amennyiben a cikk irója sértve érezné magát ez irásunk megállapitásai és hangja által, örvendeni fogunk, ha mi is bebizonyithatjuk állitásainkat egy sajtópör keretében. Sorok mögé és gyanusitások mögé nem bujtunk. A szavunk nyilt és egyenes akkor is, amikor az elnyomottakat védjük s akkor is, amikor a társadalom ellenségeiről rántjuk le a leplet. — Mint ezuttal is.

A Hajdutöldet egyszer már elitélték, Ullmannékat rágalmazó cikkéért

A különös esettel kapcsolatban kérdést intéztünk Ullmann Salamon úrhoz, az Ullman Rt. fejéhez, aki a józsai árverésről és az a hírlapi támadásról a következőket volt szíves elmondani:

— A Hajdúföld című lap már intézett ellenem aljas és alaptalan vádakon alapuló támadást az oláh uralom alatt, 1919 július havában. Akkor négy újságcikkben próbálta kereskedői tisztességemet ez a lap kikezdeni és illetett alaptalan rágalmakkal. Érdekes, hogy ezekben a cikkekben az akkor itt tartózkodó oláh katonaságot ügyemmel kapcsolatban, mint derék katonákat üdvözölte.

— De a Hajdúföld megjárta ezzel a támadással, mert felelős szerkesztője ellen büntető feljelentést tettem, a bűnper során a bíróság a valódiság iránti bizonyitást lefolytatta és megállapitotta, hogy a lapban irt négy cikkben hangoztatott vádak egytől egyig alaptalanok és ennek következtében a debreceni kir. törvényszék 1921 december 26-án 1919. B. VI. 2151/70. sz. ítéletével a lap akkori felelős szerkesztőjét négyrendbeli sajtó útján elkövetett rágalmazás bűncselekménye miatt négyszer 1000 korona pénzbüntetésre, mint főbüntetésre és négyszer 200 korona pénzbüntetésre, mint mellékbüntetésre ítélte, sőt kötelezte a lapvállalatot arra, hogy az ítéletet indokaival együtt a lapban tegye közzé. Ennek a lap eleget is tett és az ítéletet a Hajdúföld 1922 december 3-iki számában egész terjedelmében megjelent.

— Debreceni Ujság—Hajdúföld most megjelent szóbanforgó cikkének rágalmazó, egyéni és üzleti tisztességünket dúrván sértő tartalma miatt a cikk szerzője és lapvállalat ellen a feljelentést és a kártérítési pert a bíróságnál meg fogjuk indítani.

METEOR CSILLÁR

RÉSZLETRE IS ADUNK VEZET ÁRJEGYZÉK INGYEN

FERENC JÓZSEF ÚT 9. BIKA MELLETT.

Tariék nevében Miskolci nem az árverés elhalasztását kérte, hanem jelentkezett, hogy a családnak visszaveszik a józsai házat

— A Tary Sándorné ügyében a tényállás az, hogy mi még 1931. évben 30 napra hiteleztünk Tary Sándor alsójózsai kereskedő és nekünk mintegy 800 pengő értékű fűszerárút. Több izben adtunk haladékot, de ennek dacára sem teljesitették fizetési kötelezettségüket. Később, egy félév mulva peresitettük a követelést, de még a behajtást is a legnagyobb türelemmel és kimélettel intéztük, aminek bizonyitéka az, hogy az 1931. évi tartozás miatt csak most, közel három év után került a sor az adósok elleni árverésre.

— A január 17-re kitűzött ingatlanárverés elhalasztását sem Tary Sándorné, sem rokona vagy megbizottja az árverést megelőzőleg kellő időben tőlünk nem kérte, sőt ellenkezőleg, Tary Sánodrné megbizásából egy Miskolczi nevű úr, magát Tary Sándorné rokonának mondva, közölte velünk, hogy az ingatlant az árverésen ő, vagy a család meg akarja vásárolni, amihez mi a legteljesebb támogatásunkat helyeztük kilátásba. Ám e terv komoly megvalósitása érdekében senki később ben hozánk nem fordult.

— Hogy Tary Sándorné tényleg beteg-e és milyen beteg, közvetlen tudomással nem birtunk. De tudtuk, hogy özv. Tary Sándorné ügyeit egy Miskolczi nevű úr intézi, azonban akként, hogy nemcsak hogy a tartozás méltányos törlesztéssel való rendezése érdekében nálunk eljárni nem igyekezett, de még a követelésünket előnyösen megelőző adókat sem fizetik, nem fizetik az italmérési illetékeket és ezáltal annak a fokozott veszélynek tesznek ki, hogy mind több és több előnyös adó fogja követelésünket megelőzni. Sőt — értesülésünk szerint — a helybeli horogkeresztes párt egyik vezérét, ifj. Varjassy Imrét kérték fel segitségül oly célból, hogy követelesünk behajtását, az árverés megtartását megakadályozni igyekezzenek és ezáltal nekünk további tetemes kérosodást okozzanak. Igy történt az, hogy ifj. Varjasi Imre az árverésen meg is jelent és községi jegyző hivatali szobájában megtartott árverésen felekezet elleni izgatást tartalmazó, agitációs beszéddel a tekintélyes számmal megjelent árverelni szándékozókat árverési szándékuktól eltérítette, úgy hogy kénytelen volt megbízottunk az ingatlant a mi részünkre megvenni.

CIHETETLEN

de mégis

—.90 női és leányka filz házicipő cromtalppal

1·90 női és férfi teveszőr házicipő bőr és filztalppal

2·90 szövet hócipők meleg sarkos, női házicipő sok szinben

3.90 gyermek barna és lack szürke betétes cipő 23—25-ig, varrott kivitel

4·90 gyermek gumi hócipők, jó Melton csattos cipők

5·90 női gumi hócipők, divatcipők barna és fekete boxból, egyes párok

6·90, 7·90, 8·90 varrott női és férficipők minden nagyságban

DELTA

Tarjné akár hónapokig háborítatlanul lakhat az elárverezett házban

— Kárnyászki László, özv. Tary Sándorné igen jómódú dunántúli gazdálkodó testvére kérte ugyan ott a helyszínen az ingatlanárverésnek pár héttel való elhalasztását azon indokolással, hogy testvérét pár hét mulva el fogja a Dunántúlra vinni, megbízottunk azonban ennek nem tett eleget, mert közölte, hogy újabb árverést csak egy fél vagy egy év mulva lehetne tartani, ez alatt az adók ismét nőnének, ellenben kijelentette, hogy méltányos ideig Tary Sándornét az ingatlan birtokában háborítani nem fogjuk.

A LEGJOBB HIRDETÉSI ORGÁNUM A DEBRECENI FÜGGETLEN UJSÁG.

Olaszországból hazatérve, Budapestet megelőzve **Debrecenben a Hungária kávéházban** pár napig vendégszerepel a szenzációs Gráber női jazz-zenekar. Hangulatos farsangi esték. Szünetekben 8 tagu cigányzenekar hangversenyez női énekesekkel.

TELEFON 12-44

Hölgyeim! TELEFON 12-44

Uraim!

Hétfőn 22-én kezdem meg a 14 napos

TÉLI VÁSÁRT!

Részben a visszamaradt téli árukat, részben a most beérkezett farsangi ujdonságokat, az alant felsorolt olcsó árakban adom

Bélelt gyermek kesztyü, minden szin .	76 fillér	Divat flamizol és m. krepdesin gyönyörü szinek	3·— pengő	M. krepdesin sok szinben	2·50 pengő
Női férfi és gyermek jégsokni	78,68 fillér	Ramóna kabátbélés mtr.	2·— pengő	150 cm. széles sveici grenadin, fehér és ecrü	2·50 pengő
Mintás flanell és parhet ruhára és pongyolára mtr. . . .	90 fillér	Jó minőségü mosott p. vászon ágy és fehérnemüre	96 fillér	Kropsaten métere .	4·40 pengő
Milflőrös és sima flanell fehérnemünek, pijamának mtr. . .	98 fillér	140 cm. széles strapabiró szövet, szoknyának, kosztümnek, férfi és fiu ruhának	3·60 pengő	Szaten marocain métere	5·40 pengő
Cloth paplan fehér béléssel, jó vattával	14 pengő	Tiszta gyapju ruhaszövet divatszinek .	2·25 pengő	Szaten flamizol métere	6·30 pengő
Férfi kemény gallér	44 fillér	Gyermek és női harisnyatartó . . .	50,90 fillér	Szaten miroár métere	6·80 pengő

Női strapa harisnya 56 fill. férfi zsakárt zokni 70 fill. P 1·20 kötött bluz P 1·90 Gyermek játszóruha P 1·90

A felsorolt áruk mind megbizható jó minőségek, megtekintésre szivesen várjuk

Petrik Károly Női és férfi divatáru üzlete, Szent Anna 5.

Légből kapott ingatlanárverés nemlétező hiénahaddal

— Valótlan az, hogy mi előzőleg Tary Sándorné lakásán tartottunk volna ingóárverést, amidőn az árverési hiénák, illetve a „kaftános vevők" a szerencsétlen Taryné láttára hurcolták ki a bútorait és beteg feje alól húzták ki a párnát, mert ezzel szemben a való tényállás az, hogy pár héttel ezelőtt megtartott ingóárverésen Taryné lakásbeli ingói egyáltalán nem lettek elárverezve, az üzleti berendezést és ingókat pedig az árverésen Taryné megbízottja, Miskolczi vette meg és mi ebben nem akadályoztuk.

Nem haszonnal, kárral járt a ház megvétele

— Valótlan az, hogy mi Nagy Istvánnal olyan megegyezést kötöttünk volna, melyszerint az özv. Taryné megvásárolandó házát már el is adtuk neki 4500 pengőért, akként, hogy 3000 pengőért volt számításunk megvenni a házat és így pillanatok alatt 1500 pengőt kerestünk volna. Ezzel szemben a való tényállás az, hogy Nagy István felkeresett bennünket és kért, hogy vegyük meg részére a házat legfeljebb 4500 pengőért és támogassuk őt ebben a szándékában. Az ingatlan csak a bennünket megelőző terhekért, vagyis 3560 pengőért volt, mint legkisebb vételárért eladható, azonban a mi követelésünk járulékaival együtt mintegy 1000 pengőt tett ki és így legalább 4500 pengőt kellett kapni az ingatlanért, hogy követelésünk fedezve legyen. Tehát Nagy Istvánnal kapcsolatban nemhogy mi kerestünk volna az üzleten, de lényeges áldozatot voltunk hajlandók vállalni azáltal, hogy mi az árverési vételárat kifizettük volna és megengedtük, hogy Nagy István azt hosszú évek alatt, havi 50 pengős részletekben törlessze nekünk.

— Valótlan az, hogy midőn Nagy István ifj. Varjasi Imre terrorisztikus agitációs beszéde következtében az árverés szándékától visszalépett, a mi megbízottunk, az ifj. Ullmann Simon, de helyesen Gyula hevesen tiltakozott volna és azt mondta volna „nem lehet most már' megegyeztünk egymással", mert ilyen kijelentést nevezett nem tett, ellenben az árverés megtörténte után nyomban kijelentette, hogy hajlandó az ingatlant bárkinek azonnal eladni, mégha párszáz pengő veszteség is származik ránk az ügyben.

Minden kiskereskedőt megillet a méltányos elbánás

— Ehhez még a következő megjegyzéseket fűzöm:

— Nekem, illetve a vezetésem alatt álló részvénytársaságnak mindig szem előtt tartott és jól felfogott üzleti érdekünk, hogy kiskereskedő vevőinkkel szemben mindig a lehető legméltányosabban járjunk el és ha valamelyik vevőnk nehezebben tud teljesíteni, mindig a legnagyobb méltányossággal igyekszünk segítségére lenni. De természetesen ott, ahol a fizetési készség makacs megtagadását látjuk, saját követelésünket behajtani igyekszünk, mert nekünk is eleget kell tennünk kötelezettségeinknek.

— Mi Tary Sándorral és nejével is ebben a szellemben jártunk el. Nem tehetünk arról, hogy sem

A vidám MAGYAR film

„EGY ÉJ VELENCÉBEN"

a főszerepekben

BALLA LICI,
CSORTOS GYULA, VEREBES ERNŐ,
SIMON ZSUZSA és GÓZON GYULA

Ma, vasárnap d. e. 11 órakor és d. u. 3 órakor **mérsékelt helyárakkal** d. u. 5, 7 és 9 órakor **rendes helyárakkal, hétfőn** 5, 7 és 9 órakor

az URÁNIÁBAN

Kisérő: A MAGYAR RÁDIÓ. Jegyelővétel d. e. 11-től 1 óráig

Rádió készülékek
Dynamikus hangszórók
Villanyszerelések
legjutányosabban
Borka és Biró
KOSSUTH UCCA 8. SZÁM.
Dijtalan bemutatás és felvilágositás.

Tary Sándorné, sem jómódú családja, sem pedig megbízottja, Miskolczi nem fordultak hozzánk az ügy méltányos rendezése végett, hanem ehelyett célirányosnak vélték a horogkeresztes párt egyik vezére, ifj. Varjassy Imre útján az árverés megakadályozását megkísérelni. Természetes, hogy ilyen álláspont mellett nekünk is jogainkhoz ragaszkodni kellett, mert eltekintve az árverés elhalasztása esetén bennünket fenyegető lényeges károsodásoktól, ez a magatartás nem igényelhetett tőlünk méltánylást.

Február 4-én tartja közgyülését a Gyümölcstermelők egyesülete

A Gyümölcstermelők O. E. Hajdúvármegyei Fiókegyesülete folyó évi február hónap 4-én délelőtt 10 órakor Debrecenben a vármegyeháza tanácstermében tartja évi rendes közgyűlését, melynek egyik kimagasló pontja az évi tagsági díjjal kapcsolatos megállapodás, javaslat és előterjesztés a mezőgazdasági kamarákkal való szorosabb kapcsolat kiépítése és együttműködés, valamint a típusos gyümölcstermesztésnek vidékenkénti bevezetése. Minden gyümölcstermelőt hív e közgyűlésre az elnökség.

ANYAKÖNYVI HIREK

A debreceni állami anyakönyvi hivatalnál e hó 20-án, szombaton a következő bejelentések történtek:

Születések: Kulcsár János napszámos, fiú: György. Tóth Lajos gazdálkodó, leány: Erzsébet. Jankolovics Manó pincemester, fiú: Ernő. Nagy Elek földmunkás, leány: Julia. Egy halvaszületés és 3 törvénytelen újszülött.

Házasságok: Kék László—Vigh Erzsébet. Maglóczki György—Veres Ilona. Bagoly Ferenc—Kiss Margit. Biranyi András—Ujvárosi Erzsébet. Karsai Sándor—Sipos Róza. Madai János—Milotai Erzsébet.

Halálozások: Bozóki Mihály ref. 75 éves, Szegfü u. 36. Kolossa Ádámné Nádassy Katalin ág. ev. 76 éves, Teleki u. 19. Balogh Róza ref. 19 éves, Nádudvar. Fabu Sándor g. kath. 2 hónapos, Népház. Karandi Imre ref. 78 éves, Kishegyesi út 40. Zsákai Lajos g. kath. 3 éves, Derecske.

Ha jó tüzelőanyagot akar, megbízható cégtől, úgy vásároljon a

Békési és Lőw

tűzifa- és szénkereskedőtől.
Telep: Bánffy u. 4.
Telefon: 19—45. sz.
Elsőrendű, száraz tűzifák és házi szenek.

LAPUNKAT PÁRTOLJA, HA A „FÜGGETLEN UJSÁG"-BAN HIRDETŐ CÉGEKNÉL SZERZI BE SZÜKSÉGLETEIT.

Kóbor Tamás, Márai Sándor, Nagy Endre, Pünkösti Andor, Zsolt Béla Debrecenben

Az Ujság kiváló irógárdája február 18-án este 8 órakor a Bika nagytermében felolvasó-estélyt tart a Magántisztviselőkkel karöltve.

A közönség széles rétege ismeri és kedveli a kiváló irók irásait és most alkalmunk lesz mint előadókat is megismerni.

Ugy érezzük, felesleges bármilyen hangos reklám, mert az Ujság kiváló iró-csapatának erre nincsen szüksége. Sokkal ismertebb nevü irók, mintsem nekünk kellene kiválóságukról zengedezni.

Az Ujság előfizetői 75 százalékos kedvezményes jegyet kapnak. A jegyekről a nagy érdeklődésre való tekintettel jó lesz előre gondoskodni. Előjegyeztetni lehet a Magántisztviselőknél és a Máv. Menetjegyirodában.

Csúnya fekete vonat

Olyan nagyon egyszerű történet, leheletkönnyű, megható s valami őszinte báj van benne, mint a hótakaró alól kikandikáló tavaszi virágban... Valami kis dac, a lemondásnak szivetszorongató vonaglása és egy férfilélek gyermekded, spontán kicsillanása.

*

A történet úgy kezdődik, hogy a népszerű kis bárnak hónapokig egy tizián-vörös énekesnője volt.

*

A bár mindennapos vendége volt városunk egyik nagyon szimpatikus gavllérja. Egy úri fiú, a szónak nemcsak pincér és borbélyok megítélésében szereplő értelmében. Egy u. n. vérvonalazott úrifiú volt.

*

Semmi nem történt köztük... Néha kedvesen, tisztán összevillant tekintetük a dob fölött is ilyenkor nagyot dobbant — nemcsak a dob...

*

Máskor — mondjuk mindig — egymásra koccintottak, finoman, üdén. Fátyolszárnyú szavacskák repkedtek köztük — de meg kell adni, mindig a férj jelenlétében.

*

Aztán jött egy új szerződés s akik egymást csak tetővilágításnál látták, fázósan topogtak az állomás nyirkos, reggeli derengésében.

*

Csendben kezet szorítottak. A dobot feltették a kupéba, az egyik tangó-kotta lágyan a lépcsőre hullott és egy széles asszonyság nagyot taszított azon, aki érte nyult...

*

Még volt egy perc az indulásig. Már elbúcsúzott mindenki. Már éppen nőttek vagy rövidültek a távok a lelkekben...

*

A fiú megindult... Révedezön csellengett az ácsorgók, rohanók között. Sandán eltünődött a párás ablakok mögé. Nézegette a havas kerekeket. Kicsit megborzongott... A cigarettát az újja végéig szívta... Bocsánatkérően belebotlott egy póznába és csak ment... Üresen, fáradtan... Tompán hullott fülébe a környező zaj... Zsongott benne a sistergő gőz sziszegése...

*

Megállt, elnézte a fényes hajtórúdat, szemén fátylat vont a felszálló gőz tükörképe... Megrázkódott, kabátját idegesen összerántotta...

Csúnya fekete vonat — mormolta és leköpte a mozdonyt...

(— Pesthy —)

Dr. Jánossy Gyula egyetemi tanársegéd e hó 13-án, kedden előadást tart a Szülők Iskolájában

A Szülők Iskolája e hó 23-án, kedden este 6 órai kezdettel a városháza közgyülési termében tartja nyolcadik előadását, mely alkalommal dr. *Jánossy* Gyula egyetemi tanársegéd „Az öltözködés egészségügyi szempontból" címen tart előadást.

Rá kíván mutatni az illusztris előadó az öltözködés kortörténeti hátterére, foglalkozik az öltözködésre használt anyagok kritikájával, valamint az életkoroknak, foglalkozási ágaknak megfelelő öltözködési problémáival, az öltözködés irányitását illetően az otthon, az iskola és társadalom mozgalmaival. A divat és egészségügy küzdemeivel és az ezen a téren elért eredményekkel.

Közreműködik ez alkalommal a Hév. Harmónia Dalköre.

Beléptidíj nincs. Az érdeklődő szülőket és nevelőket ezúton is meghívja ezen sokat ígérő előadásra a törvényhatóság Iskolánkívüli Népművelési Bizottsága.

(B. E.)

Lumen

azizzólámpafémjelzése. Ezkülönböztetimeg a valódi nemes lámpát a kezdetleges tökéletlen gyártmányoktól. A lumenjelzés előre megmondja, mennyi fényt ad az izzólámpa. Csak lumenjelzésü izzólámpát fogadjon el.

TUNGSRAM

Egy fuvaros és egy juhász leszúrtak, agyonvertek és kiraboltak egy állatkereskedőt, akinek holttestét és kerékpárját a Szamosba dobták

Megdöbbentő gyilkosság tetteseit fogta el most bravúros nyomozó munkával a csendőrség.

Az elmult év julius 23-án történt, hogy Berger Dezső szamossályi földbirtokos megállapodott Jakab Gyula állatkereskedővel, hogy 170 darab juhot vásárol tőle. Megállapodtak abban, hogy Jakab ötszáz pengőt azonnal kifizet, a juhok árának másik részét pedig, 1250 pengőt másnap fogja kifizetni. Jakab ki is fizette az ötszáz pengőt s Berger ekkor látta, hogy az állatkereskedő pénztárcájában még két darab ezresbankó fekszik.

Másnap azonban Berger Dezső hiába várta Jakabot, sem az állatkereskedő nem jelentkezett, sem pedig a pénzt nem kapta kézhez. De még a juhokért sem jelentkezett senki. Ekkor levelet irt Jakab mátészalkai lakására, de a levélre sem érkezett válasz s amikor később Berger személyesen kereste fel az állatkereskedőt, nem találta lakásán.

A különös eltünésről jelentést tett a csendőrségnek, ahol megindították a nyomozást Jakab tartózkodási helyének felderítésére. A nyomozás azonban eredménytelenül végződött és Jakabot nem sikerült megtalálni. Hosszú ideig teljes homály fedte az állatkereskedő eltünését, mig néhány héttel ezelőtt a csendőrség névtelen levelet kapott, melyben azt közölték, hogy

Zámbó Gyula zsarolyáni fuvaros feltünő módon költekezik és minden valószínüség szerint a költekezéshez szükséges pénzt Jakab Gyulától rabolta.

A csendőrség ismét megindította a nyomozást, amely aztán szenzációs eredménnyel végződött.

Zámbó Gyula eleinte tagadta, hogy ismerte volna Jakabot, később azonban beismerte, hogy szekéren vitte Fehérgyarmatról Mátészalkára. Kijelentette, hogy ennél többet nem tud róla. A csendőrök azonban tovább folytatták a faggatását, aminek eredménye az lett, hogy

a fuvaros bevallotta, hogy a fehérgyarmati országúton egy Fejes István nevü juhásszal együtt meggyilkolta még az elmult nyáron az állatkereskedőt.

Először leszúrták, aztán egy bunkóval szétverték a fejét s a holttestét beledobták a Szamosba.

A szerencsétlen állatkereskedőnek a kerékpárját szintén beledobták a folyóba, kalapját pedig a parton elásták. Kétezer pengőt raboltak el tőle és ebből a pénzből rengeteg holmit vásároltak maguknak.

A kerékpárt és a kalapot a csendőrök megtalálták a jelzett helyen. Zámbó Gyulát és Fejes Istvánt letartóztatásuk után beszállították a nyiregyházi ügyészségre.

A Debreceni Üvegkereskedelmi R. T.

téli

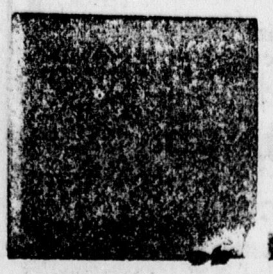
LELTÁRI VÁSÁRA

január 25-től

február 5-ig.

Eladásra kerül nagy tétel árucikk kevés hibával egész csekély árakon

Ezenkivül a kiárusitásra kerülnek cikkek 10—30% pénztári engedménnyel (kivéve a kötött áru cikkeket)

ÁRVERÉSI HIRDETMÉNY.

Csődtömegből 16 hold föld és 1 ház Mezősas községben a községházán január 24-én reggel 9 órakor tartandó nyilvános árverésen el fog adatni. Részletes felvilágositást ad dr. Sajó László csődtömeggondnok, Debrecen, Deák Ferenc u. 6.

Sulyos plágiumharc tört ki

Nagy Dániel iró „Ady" cimü szindarabja körül, amelyet január elején eredeti bemutató keretében akar szinrehozni a Csokonai szinház

Zágoni Dezső és Fémes László nagyváradi irók azt vitatják, hogy Nagy Dániel elorozta Pestre küldött drámájuk témáját

Kardoss szinigazgató érdekes nyilatkozata

Sajnálatos körülmény, hogy az utóbbi időben a magyar irodalmi és zenei életben valósággal egymást követik a legélesebb plágiumharcok. Ami mindenesetre azt jelenti, hogy növekedett a babérokra vágyó írók és művészek száma, ezzel szemben azonban szomorú tényként konstatálhatjuk azt is, hogy ez a sok plágium-vita a magyar irodalmi és zenei élet bizonyos dekadenciáját szimbólizálja. Neves írókat és muzsikusokat vádolnak meg „kevésbé beérkezettek" avval, hogy nem eredeti ötleteik alapján építik fel műveiket s a közönség már annyira hozzászokott ezekhez a vádaskodásokhoz, hogy meglehetős közönyösséggel szemléli a magyar irodalomnak és művészetnek ezeket a kinövéseit.

A helyzet most már nagyon komolyra fordult, szinte nap-nap után következnek az újabb plágiumvádak és éppen itt az ideje kicsit erélyesebb módon belevilágítani ebbe a „kultúrdzsungelbe", amely végeredményben nem egyéb, mint egy piszkosvizű mocsár, amelyben a szellemi élet fuldoklik.

Lehet vitatkozni afelől, hogy mi hozza létre ezeket a plágiumharcokat. Lehet azt is mondani, hogy például a mai színdarabok csaknem egy sablonra vannak beállítva és hogy másról ne beszéljünk: a muzsika is meglehetősen konvencionális keretek között mozog.

Különben a legutóbbi plágiumharc egy teljesen sablonmentes új színdarab körül tört ki. Nagy Dánielt, a kiváló írót vádolja Zágoni Dezső nagyváradi újságíró, hogy az ő szüzséjéből dolgozta fel „Ady" című színdarabját, amelyet a közeljövőben mutat be a debreceni Csokonai-színház. Csonkamagyarország közönsége eddig még nem szerzett tudomást erről a legfrisebb plágiumvádról, ellenben egész Erdélyben óriási feltűnést keltett a nagyváradi Napló cikke, amelyben egy interju keretében Zágoni Dezső elmondja, hogyan jutott a darab témájához Nagy Dániel.

Zágoni Dezső előadja a cikkben, hogy a darabot, amelyet Fémes László nagyváradi újságíróval közösen írt, két esztendővel ezelőtt benyújtotta a Magyar Színházhoz, de ott eddig még bizonyos okok miatt nem kerülhetett színre. Majd így folytatja Zágoni az interjut:

„... Közben elkövettünk bizonyos könnyelmüségeket, amik között a legkisebb volt az, hogy a darabot a Nyugat szerkesztőségébe vittük el. A Nyugatnak egyik munkatársa pedig Nagy Dániel, a mostani Ady-darab szerzője. A gyanusításhoz így százszázalékos jogom van. Mert ezek után bárki természetesnek veszi, hogy Nagy Dánielt kell meggyanusítanom azzal, hogy az ötletet — ha ugyan nem az egész darabot — tőlünk tulajdonította el. Mindenesetre én akkor sem írtam volna meg ezt a darabot, ha azt olvastam volna, hogy Nagy Dániel hasonnevű darabot már írt. Pedig annakidején nemcsak a magyarországi, hanem az utódállambeli lapok is megemlékeztek darabunkról. Izlés dolga ez és úgylátszik, hogy mi ízlésben is nagyon különbözünk Nagy Dánieltől."

Zágoni Dezső így fejezi be az interjut:

„Tiltakozunk és óvást emelünk az ellen, hogy irodalmi téren olyan ötletet tulajdonítson el Nagy Dániel, amely irodalmi ötlettel az összes pesti lapok is bőven foglalkoztak. Nem tartjuk fair dolognak, hogy az ilyen irodalmi kalózkodásra olyan ember vetemedjék, mint akinek a magyar irodalomban a Cirkusz című regénye biztosította azt a helyet, amelyet megérdemelt. Különösen furcsának tartjuk azt, hogy akkor, amikor a magyar irodalmi élet és színház világának kiváló nagyságai olvasták és jónak találták a darabot, akadjon magyar író, aki összeköttetései révén, nem törődve azzal, hogy vidéki színházban — mert pesti színház erre nem lett volna kapható — elírja ezt az ötletet."

Az utolsó mondatban súlyosan támadó kitétel van a debreceni színház vezetősége ellen is és Zágoni Dezső, ha burkoltan ugyan, de mégis azzal vádolja a Csokonai-színház igazgatóságát, hogy alantas módon teret adott egy plagizáló író darabjának publikálására. Éppen ezért felkerestük Kardoss Gézát, a Csokonai-színház igazgatóját, aki rendkívül érdekes nyilatkozatával egészen más beállításba helyezte ezt a plágiumügyet.

— Mindenekelőtt ki kell jelentenem — mondotta a szini direktor —, hogy az én ötletem volt az: Adyról színdarabot kell írni. Én voltam az, aki megkértem Nagy Dánielt arra, hogy írja meg ezt a darabot. Egyébként pedig el kell mondanom azt, hogy amikor a szezon elején Debrecenbe jöttem társulatommal, programot adtam a debreceni sajtónak. Ebben a programban elmondottam, hogy nem elégszem meg a budapesti színpadi terméssel, hanem arra törekszem, hogy igazgatásom tizennegyedik évét mindenben nívóssá és széppé tegyem. Már akkor bejelentettem azt is, hogy Adyt Debrecen bizonyos tekintetben magáénak vallhatja s ezért a nagy költőről egy darabot írattam. És nem csupán véletlen műve az, hogy éppen Nagy Dánielt bíztam meg ezzel a feladattal, mert én ezt az ízig-vérig magyar írót alkalmasnak találtam erre a nagyszerű munkára.

Ezután határozott hangon folytatja Kardoss igazgató:

— Az erdélyi írók darabját nem ismerem, csak Nagy Dániel művét. A darab hosszas előkészületek után született meg és én Ady Endre öccsével, Ady Lajos főigazgatóval együtt beszéltem meg a színmű csaknem minden nüanszát. Annyira precizek és pontosak voltunk, hogy a nemtetsző részeket visszaküldtük Nagy Dánielnek és megkértük, hogy azokat dolgozza fel ismét. Erre a határtalan precizitásra nemcsupán azért volt szükség, mert az a darab, amely a halhatatlan emlékű magyar költőről szól, megköveteli ezt, hanem azért is, mert rengeteg olyan alak van belekonstruálva, akik még ma is élő személyek.

— Most kaptam egyébként egy értesítést Zágoni Dezsőtől és Fémes Lászlótól, amelyben értesítettek arról, hogy a darab címében nem szabad felhasználni az Ady-nevet, mert ők — a saját bemondásuk szerint — azt a darabot, amelyben Ady életét dolgozták fel, már 1931-ben beadták a Magyar Színházhoz. Szerintem, ha az a darab jó lett volna, akkor a Magyar Színház kitűnő igazgatósága egy pillanatig sem habozott volna azon, hogy előadják-e vagy sem. Kaptam levelet dr. Schwartz Tivadar fővárosi ügyvédtől is, aki az erdélyi írók nevében szintén letiltja azt, hogy az Ady nevet a címben felhasználjam, valamint levelet írt Márton Sándor dr. színpadi kiadó, aki szintén arra kér, hogy tartózkodjam az „Ady" címtől. Nem ismerem annyira a paragrafusokat, hogy jogbitorlást követünk-e el akkor, ha ezt a darabot, amelyet Nagy Dániel írt, „Ady" címmel szerepeltetjük, de nem hiszem, hogy ennek a címnek akadálya lenne, mert, hogy mást ne említsek, Rákóczíról is írtak darabokat és több darab címében szerepel a fejedelem neve. Véleményem szerint, ha valaki Ady életét színdarabban akarja feldolgozni, az nyugodtan adhatja darabjának címéül azt, hogy Ady, Ady Endre, Ady élete, vagy Ady a költő. Számtalan ilyen variáció lehetséges és nem hiszem, hogy legyen olyan bíróság, amely ezt megtilthassa.

— A darab megírásával még az elmult nyáron bíztam meg Nagy Dánielt s a mű decemberben lett teljesen készen. Színrehozni azonban nem Ady halála évfordulóján, január 27-én akarom, hanem februárban. A bemutatóból nagy társadalmi, illetve kultúrális eseményt óhajtok csinálni, szeretném erre az alkalomra magát a rádiót is megkapni, hogy közvetítse az előadást, valamint eljárok abban az irányban is, hogy filléres gyors is hozzon Debrecenbe közönséget. Ezt nemcsak a saját érdekemben szeretném, hanem Nagy Dániel érdekében is, aki olyan súlyos viszonyok, nélkülözések között él, hogy maga főzi ebédre magának a krumplilevest. Ugy hogy amikor megbíztam a darab megírásával, nagy tehetségén kívül a magyar író szomorú sorsa volt az, ami miatt rábíztam Ady életének, ennek a már magában is igazi problémának színpadra való feldolgozását. Még csak ennyit: én százszázalékig Nagy Dániel és a darab mellett vagyok.

Kardoss színigazgató nyilatkozata ezzel véget ért. Mindenesetre jelentős mértékben hozzájárul ahhoz, hogy Nagy Dániel mentesüljön a plagizálás vádja alól.

REMÉNY

Leltári árusitás!

Most van a rendkívüli alkalom, amikor

kevés pénzért előnyösen vásárolhat!

Férfi és női gyapjúszöveteket, selymeket, kötöttárúkat, vásznakat, flanelleket, azonkívül az idényben felgyülemlett

tömérdek maradékot rendkivül olcsó árakra szállitottam le!

Ne mulassza el ezt a kedvező alkalmat kihasználni a szükségleteit nálam ezen rendkívüli leltári árakon beszerezni!

Kontsek Kornél

divatáruháza Debrecen.

Kolozsváry

hölgy és úri fodrász szalonja

fényesen berendezve, legmodernebb gépekkel és legújabb frizurákkal áll a n. é. közönség rendelkezésére, Degenfeld tér 2.

Népszavazás a vasárnapi munkaszünet kérdésében

A teljes vasárnapi munkaszünet érdekében tudvalevően a piaci árusok is beadványt intéztek a városhoz. A polgármester ugy rendelkezett, hogy az elsőfoku közigazgatási hatóság tartson népszavazást a kofák, piaci árusok között, hogy kivánják-e a teljes vasárnapi munkaszünetet.

Vitás kérdéssé lett az is, hogy a vasárnapi munkaszünet csak a nyilt árusitási üzletekre vonatkozik-e, vagy pedig a kapu alatti árusokra is kiterjed. A polgármester most ugy döntött, hogy a vasárnapi munkaszüneti rendelet a kapuk alatt árusitókra is kiterjed és ezek épen olyan elbánás alá vonandók, mint a nyilt árusitási üzletek.

LAPUNKAT PÁRTOLJA, HA A „FÜGGETLEN UJSÁG"-BAN HIRDETŐ CÉGEKNÉL SZERZI BE SZÜKSÉGLETEIT.

TÉLI VÁSÁR!

Férfi zokni téli kiváló minőség 0.38	Női harisnya finom szálu müselyem 0.80	Női nadrág belül bolyhos kivül selymes 1.80	Férfi ing I. o. fresco külön gallérral 2.38	Kötött gyapju divatsapka 0.66	Gyermek tiroli nadrág 2-ős 2.50
„JACKIE" mackó ruha 1-es 3.90	Bőrkeztyü teveszőr bélés csattos 4.90	Férfi zokni divatmintás ujdonság 0.48	Női harisnya prima viskosa selyem 1.28	Női nadrág prima milanéz müselyem 1.40	Férfi hálóing finom siffonból compl. hosszu 3.80
Női blouse ujdonság 2.46	Női divat-szvetter 2.90	Gyermek kötött játszóruha 2.30	Női mosóbőr keztyü garantált 2.96	Férfi harisnya divatmintás 0.80	Női harisnya téli bordás 0.68
Női combiné crep de schine aplicációval 2.20	Női zsebkendő selyembatiszt 0.36	Női kötött costüm I. o. gyapjuból 9.80	Gyapju kötött szoknya 3.90	Babi garnitura I. o. gyapju 3.90	Női kötött jersi ruha 14.90
Férfi harisnya I. o. cérnaflór kis hibával 1.10	Női harisnya finom szálu ajour nyilas 1.88	Női hálóing milanéz ujdonság 3.90	Férfi zsebkendő complett 0.22	Női divat pullóver 3.26	Férfi camasni 1.46
Fiu v. leány kötött sapka 0.78	Téli meleg keztyü 0.98	Zoknitartó erős strapa 0.30	Női melltartó szines batiszt 0.56	Divat ernyő-ujdonság 9.80	Gyapju női pullóver 1.98
Gyermek-szvetter 1—6-ig 2.50	Kelengye schiffon 0.84	Korcsolyaszvetter I. o. gyapju 8.90	Férfi lábszár-védő 1.60	Nadrágtartó erős gummiból 0.98	Női barisnya-tartó 0.76
Férfi nyakkendő legujabb minták 0.36	Müselyem divatsál 0.74	Férfiszvetter 4.50	Nehéz müselyem Crep de schine 96 széles 2.78	Crepsaten kendő nehéz minőség 4.50	Müselyem divatkabát 2.90

HAVAS HARISNYAHÁZ

Bádogos ucca 1.

A tiszántúli érdekeltség állást foglalt a gyapjúértékesítés sürgős megszervezése mellett

A Tiszántúli Mezőgazdasági Kamara szombat délelőtt a vármegyeháza kistermében értekezletre hívta össze úgy a juhtenyésztő gazdákat, mint az érdekelt kereskedelem képviselőit, hogy ismertesse a gyapjúértékesítéssel kapcsolatosan egyes érdekképviseletek által készített és a kormányzathoz benyújtott javaslatot. Az értekezleten báró *Vay* László főispán elnöki megnyitójában rámutatott arra, hogy a gyapjúárak csökkenése milyen hátrányos kihatással van a juhtenyésztésre. Számszerű adatokkal bizonyította, hogy a juhállomány 1923 óta állandóan csökkent. A juhállomány csökkenése különösen a Tiszántúl szempontjából hátrányos, amennyiben a Tiszántúl speciális viszonyai nemcsak hogy kedveznek a juhtenyésztésnek, de sok esetben és helyen a juhászat egyenes pótolhatatlan állattenyésztési üzemágat képez a Tiszántúlon.

Báró Vay László főispán rámutatott a továbbiakban arra, hogy a gyapjú termelői ára a fésüsgyapjúnál az elmult években 3 pengőről 1 pengőre esett le. A gyapjúszövet ára pedig ugyanezen idő alatt alig valamivel csökkent. Pár év előtt a gazda alig 5—6 kiló gyapjú áráért vásárolhatta meg azt a szövetet, amit ma 15—18 kg. mosatlan gyapjú áráért vásárolhat meg csupán. A statisztikai adatok szerint a hazai posztógyárak szükséglete mintegy 11 millió kg. zsíros gyapjú, amely mennyiségből a hazai tenyésztők mintegy 3 és félmillió kilogramot állítanak elő, tehát a fenmaradó hét és félmillió kilogramot a hazai gyárak külföldről szerzik be. Szükségesnek tartotta, hogy e tervezetet az érdekeltekkel letárgyaltassa.

A tervezetet teljes részletességgel *Meissner* Károly titkár ismertette. Ezt megelőzően leszögezte, hogy most a gyapjú kampány előtt való szervezés hírére a kereskedelmi tevékenység ebben a vonatkozásban a Tiszántúlon úgyszólván teljesen megszünt. A gyapjúértékesítési tervezet lényege az, hogy az 1934. évi termésű mindennemű gyapjút monopolisztikusan egy intézmény vásárolhassa és értékesíthesse, amely intézmény felett a felügyeletet a gazdákból alakított szakbizottság végezné és látná el. A jelenlegi gyapjúkereskedők, mint kinevezett ügynökök jutnának foglalkoztatáshoz. Igen fontos része a tervezetnek az, hogy azt a gyapjúmennyiséget, amit a hazai gyárak nem vásárolnának meg, úgy ezen gyapjútételek minőségre való tekintet nélkül árúforgalmi pengő ellenében, vagy devizabeszolgáltatásnál a teljes felár terítése mellett legyenek exportálhatók, anélkül azonban, hogy a hazai ipar ennek ellenében a gyapjúimport céljaira devizaigénylésekkel léphessen fel a Magyar Nemzeti Bankkal szemben.

A tervezet ismertetése után élénk vita következett. Mindegyik felszólaló megegyezett abban, hogy a gyapjúértékesítés megszervezése sürgős és fontos feladat és hangoztatták annak szükségességét, hogy ezzel kapcsolatos tárgyalásokban a Tiszántúl juhtenyésztő érdekeltsége, illetőleg a kamarák Tiszántúl különleges érdekeinek megóvása érdekében vonják be.

Az időközben eltávozott báró *Vay* László elnök helyett annak helyettese, dr. *Ruffy Varga* Kálmán kamarai alelnök, akadémiai igazgató az értékezletet a késő déli órákban berekesztette.

Legfinomabb Flóris BONBONOK és DESSERTEK kizárólag a BIKA HALL-ban kaphatók

— **Juhász Géza előadása.** A Cobden Szövetségben január 21-én, vasárnap délelőtt 11 órakor Juhász Géza tanár-fró ad elő a Modern magyar irodalomról. Az előadás helye a Déri-múzeum előadóterme.

Báró Vay Lászlónét, gróf Bissingen Margit grófnőt a kormányzó a signum laudissal tüntette ki a közjótékonyság terén kifejtett nagy érdemei elismeréséül

A félhivatalos Magyar Távirati Iroda jelenti: A kormányzó a belügyminiszter előterjesztésére megengedte, hogy báró Vay Lászlóné született Bissingen Margit grófnő, debreceni lakosnak a közjótékonyság terén kifejtett eredményes munkásságáért elismerését tudtul adják.

* * *

A magas kormányzói kitüntetés nemcsak Debrecen város, hanem az egész vármegye társadalmi köreiben őszinte örömet és megelégedést fog kelteni, mert a főispánné valóban példaadó buzgalommal, önzetlen lelkesedéssel és nem csökkenő kitartással áll az élén minden olyan mozgalomnak, amely hivatva van a lakosság nyomorba süllyedt részén segíteni. Különösen a népkonyhák megszervezése és fentartása körül szerzett hervadhatatlan érdemeket báró Vay Lászlóné, aki sokszor reménytelennek látszó akcióba is belekezdett és ha kellett, a legfáradtságosabb fizikai megerőltetéstől sem riadt vissza, hogy személyes közbenjárásával sikerüljön ezeknek a nemes emberbaráti intézményeknek az anyagi lehetőségeit megteremteni. Ám nem csupán a szervezési munka élén látjuk a főispánnét, hanem gondot fordít arra is, hogy a már meglevő jótékonysági intézmények működését állandóan figyelemmel kísérje, azokat ellenőrizze és ha kell: tanácsokat, útmutatásokat adjon és a váratlanul felmerülő új akadályokat próbálja elhárítani. Emberbaráti működésének talán legkiemelkedőbb teljesítménye az a szerep, amelyet a társadalmi inségakció bizottság elnöki tisztségében tölt be. Sikerült közös plattformra hozni az akció keretein belül Debrecen valamennyi szociális és jótékonysági csoportját, amelyek az ő vezetése alatt vállvetett munkával sokkal szebb és nagyobb eredményeket érnek el, mint régebben, amikor önmagukra hagyva, egymástól függetlenül és gyakran rendszertelenül igyekeztek hivatásukat teljesíteni.

Vigszinház
MA, VASÁRNAP ÉS HÉTFŐN UTOLJÁRA a legizgalmasabb film
ZAROFF
A NYILAS SZÖRNYETEG.
Szigoruan felnőtteknek! Csak erős idegzetüeknek!
Előadások vasárnap fél 3, fél 5, fél 7 és fél 9 órakor.

Ne mulassza el e ritka bevásárlási alkalmat!!

IDÉNYVÉGI KIÁRUSITÁSUNK ALKALMÁBÓL MÉLYEN LESZÁLLITOTT ÁRAKON ÁRUSITJUK A NAGY KARÁCSONYI VÁSÁRUNKRA FELHALMOZOTT, UJDONSÁGOKBÓL MÉG VISSZAMARADT ÁRUCIKKEINKET. — MÉLYEN LESZÁLLITOTT ÁRAK, MELYEK EGYFORMÁN VONATKOZNAK UGY A KÉSZPÉNZZEL, MINT

a Takarékosság könyvecskéjével vásárlókra!!!

Csak 1934 január 22-től 1934 február 5-ig.

A TAKARÉKOSSÁG KERESK. R. T. (DEÁK FERENC U. 6.) kötelékébe tartozó cégek névsora:

BENYÁTS EMIL Piac u. 18. cipő, harisnya, kötöttárú, női- és férfidivat nagyáruháza.
HORN ÉS ERDÉLYI Kossuth u. 19 szőnyegek, függönyök, terítők, takarók nagyáruháza.
MAGYAR RUHAIPAR Arany Bika épület, férfi és fiú kabátok, ruhák nagyáruháza.
ENGEL LÁSZLÓ Piac u. 59. ékszerek, órák ezüstnemüek.
CSÁTHY FERENC rt. Piac u. 8. könyv-, papirkereskedés.
FELDHEIM DEZSŐ Piac u. 41. szövet, posztók, bélésáruk nagyraktára.
HALMÁGYI SÁMUEL Piac u. 44. női kabátok, ruhák.
Debreceni MÜKÖGYÁR rt. Fürdő u. 2. onixből készült disztárgyak, sirkő, épitkezési anyagok.
M. NAGY MIHÁLY Piac u. 37. férfidivat és kalapüzlete.
KATZ ANDOR Piac u. 60. rádió, elektrotechnikai és műszaki szaküzlet.
NAGY JÓZSEF Szent Anna u. 3. szücs m.
KORZÓ DROGÉRIA Piac u. 42. illatszerek, pipere.
IFJ. ÁBEL ALADÁR Piac u. 81. műkertész, élővirágok, koszorúk, kertrendezések.
LŐBL GYULA Piac 34. látszerész.
FALUSSY KÁROLY Csapó u. 41. ezüstkoszorus cipészmester, cipőkülönlegességek.
KARDOS LÁSZLÓ Kossuth u. 9. vászon, fehérnemű és kelengye nagyáruháza.
KASZANYITZKY ENDRE Piac u. 57. üveg, porcellán.
BÉSZLER ÉS DÁVID Piac u. 7. háztartási cikkek, tüzhelyek, kályhák.
KÁNTOR ERNŐ ÉS TSA Piac- és Rózsa u. sarok, háztartási cikkek, bazáráruk.
ROBUR CIPŐÜZLET Piac u. 49.
NEUMANN MIKSA Piac u. 43. cipő és férfidivat.
SCHREIBER ADOLF Piac u. 19. női ruhák kabátok.
FAFORGALMI rt. Salétrom u. 5. tüzifa.
EPSTEIN IZIDOR Piac u. 40. bazáráruk.
KÖZPONTI DROGUÉRIA, Városháza-épület, illatszerek.
URBANOVITS MIKSA Kossuth u. 7. férfiszabóság.
GOLDSTEIN KAROLIN Miklós u. 5. női füzőkülönlegességek speciálistája.
LÁM SÁNDOR Piac u. 5. üveg és porcellán.
CSERÉP SÁNDOR Piac u. 21. látszerész szaküzlet.
PERCZEL MIKLÓS Szent Anna u. városi bérház (fiók a Kálvin téren) fényképész.
SESZTINA LAJOS Piac u. 23. háztartási cikkek, tüzhelyek, kályhák nagyáruháza.
ÜVEGKERESKEDELMI RT. Rózsa u. 4. üveg, porcellán.
KLEIN MIKSA Piac u. 48. női divat nagyáruháza.
EMERICH SAMU Csapó u. 7. cipőáruk, férfidivat, gyermekruhák
FRANK EDE Piac u. 50. férfidivat és kalap.
RÓZSA ÁRUHÁZ Piac u. 16. női ruhák, kabátok, kalapok.
FRICZI KALAPSZALON Piac u. 24. női kalapok.
FAIPAR RT. Piac u. 32. butorok, lakberendezések.
FÖLDES SÁNDOR Püspöki palota elektrotechnikai szaküzlet, rádió.
SCHÖN SÁNDOR Piac u. 14. keztyük, kötszerek.
MAGYAR VIRÁGHÁZ, Batthyány u. 6. élővirágok, koszoruk.
NEUMANN NÁNDOR Csapó u. 14. festéknagykereskedő.
RAMMINGER ISTVÁN Szent Anna u. 12. hölgyfodrász.
DANKÓ TEMETKEZÉSI VÁLLALAT, Kossuth u. 3.

A Debreceni Független Ujság által rendezett Debreceni Mükedvelők Versenye részvevőihez

Felkérjük azokat a műkedvelő társaságokat, amelyek kabaré-műsorral kívánnak indulni, hogy e hó 22-én, hétfőn este 8 órakor szíveskedjenek a Keresztyén Ifjúsági Egyesület helyiségében (Piac ucca 36., régi postaépület) magukat képviseltetni.

Szól ez a meghivás az eddig jelentkezett: Levente Otthon, Csapókerti Ref. Olvasókör, Görög kath. Legényegylet, Wolaffka-telepi Olvasókör, Ujvárosi úti Olvasókör, Nyilastelepi K. I. E. csoport, Nyomdászok Mükedvelő Köre, Frontharcosok Mükedvelő Körének is, továbbá mindazoknak a mükedvelő gárdáknak, amelyek eddig még bármely okból nem jelentkeztek, de a nagyszabású versenyen indulni akarnak.

Valószinüleg Debrecenben folytatják tovább a hajduszoboszlói ügyvédper főtárgyalását

Szombaton kezdődött a negyedik tárgyalási nap a Hajdúszoboszlóra kiszállott Jeney-féle törvényszéki tanács közreműködésével abban a szövevényes perben, amely az ügyészség 21 vádpontja alapján indult dr. Grósz József és dr. Grósz Gyula ügyvédek ellen. Szombaton tizenkét tanut hallgatott ki a bíróság, köztük a Hajdúmegyei Takarék volt igazgatóját, Áron Lajost és a jelenlegi igazgatót, dr. Boga Józsefet. A kihallgatások során a takarék volt ügyészének, dr. Grósz Józsefnek egyes vádpontokra nézve sikerült valószínüsíteni a védekezését, de számos vádpontra nézve erősen terhelő vallomások hangzottak el, különösen P. Nagy Rebeka ügyében. Ebben az ügyben a bank tett feljelentést, mert dr. Grósz Józsefnek 2600 pengőről nem sikerült igazolni, hogy megfelelő módon számolta el. Ebben az ügyben hangzottak el különösen olyan vallomások, amelyek furcsa színben tüntetik fel dr. Grósz eljárását.

Szombaton este fél hét órakor Jeney elnök a főtárgyalást felfüggesztette és kijelentette, hogy 30 napon belül új tárgyalási határnapot tűz ki, de a főtárgyalást már minden valószínüség szerint Debrecenben folytatják.

— A Homokkerti Ref. Olvasóegylet január hó 21-én tartja meg ez évi első előadását, mely alkalommal színre kerül Minden jó, ha a vége jó című háromfelvonásos énekes népszínmű. A tehetséges gárda lelkesen készül az előadásra s arra törekszik, hogy a szokott, kedves közönsége most is a legnagyobb megelégedéssel távozzon az előadásról. A darab, mely már a címe után megragadja figyelmünket, teljesen kacagtató jelenésekkel van fűszerezve.

Január 22-től február 5 ig
leltári olcsó árusitás
minőség árukból
ZSEBKENDŐK — HARISNYÁK — ASZTALNEMÜEK
FEHÉRNEMÜEK — TÖRLŐK — MARADÉKOK — stb.
Kardos Lászlónál
VALÓSÁGGAL JÓ — VALÓBAN OLCSÓN

hirek

A Debreceni Független Ujság pártoktól független politikai napilap Szerkesztősége és kiadóhivatala: **Ferenc József út 49. Telefon: 32-12.** Felelős szerkesztő: **Farkas Lajos.** Előfizetési ár: egész évre **26.—**, félévre **14.—**, negyedévre **7.—**, egy hóra **2.40** pengő. Külföldre ennek a kétszerese. Egyes szám ára hétköznap **10** fillér, vasárnap **20** fillér.

Mindentudó

Ma: 1934 január 21. Vasárnap. Prot.: Ágnes, róm. kath.: Ágnes sz. vt., izr.: 5694 Sebat 5.

Holnap: 1934 január 22. Hétfő. Prot.: Artúr, róm. kath.: Vince vt., izr.: 5694 Sebat 6.

A polgármester fogad: Magánügyekben hétfőn és csütörtökön délelőtt 11 órától 1 óráig, közügyekben kedd és péntek kivételével minden nap délelőtt 11 órától 1 óráig.

A rendőrség telefonszáma: 20-45.

Mentők, tüzoltók, telefon: 04.

IDŐJÓSLÁS:

Élénk szél, néhány helyen kisebb eső és havaseső. A hőmérséklet egyelőre csak keveset csökken.

A BUDAPESTI RÁDIÓ MUSORA

VASÁRNAP, január 21.

9.15: Hírek. 10—10.55-ig: Református istentisztelet a Kálvin-téri templomból. Prédikál Muraközy Gyula lelkész. 11—12.15-ig: Egyházi népének és szentbeszédet mond P. Vid József J. S. 12.20: Időjelzés, időjárás- és vízállásjelentés. 12.30: A m. kir. Operaház tagjaiból alakult zenekar. Vezényel Rajter Lajos. 2: Gramofonlemezek. 3: 1. K. Takách Gyula: A burgonya értékesítése. 2. Sajó Elemér: Víziközlekedésünk jelentősége a mezőgazdaság szempontjából. 3.45: Az 1. honvédgyalogezred zenekara. Vezényel Fricsay Richárd. Közben 4.30: A darumadár. Hankó Béla előadása. (Közművelődési előadássorozat.) 5: A katonazenekar műsorának folytatása. 5.30: Vigasságok a régi Pest-Budán. Jeszenszky Sándor előadása. 6: Harmonikaegyüttes az Ostende kávéházból. 6.30: Nippon dalol. Japán versek és dalok. Előadja Réthy Anna gramofonillusztrációkkal és Kiszely Gyula zongorakíséretével. 7: Szász Ila és Szendy Lajos zongorahumorista tréfája. 7.45: Sport- és ügetőversenyeredmények. 8: Budapesti Hangverseny Zenekar. Tánczene. Verényel Friedl Frigyes. 9.20: Hírek. 9.40: Magyari Imre és cigányzenekara a Hungária szállóból. 11: Hetényi-Heidelberg Albert—Buday Dénes—Sebő Miklós triója a Simplon kávéházból.

HÉTFŐ, január 22.

6.45: Torna. Utána: Gramofonlemezek. 10: 1. Utazás delizsáncon. 2. Hogyan óvhatjuk meg gyermekeinket a ragályos betegségektől. (Felolvasás.) Közben: Gramofonlemezek. 12.05: Az államrendőrség zenekara. Vezényel Szőllőssy Ferenc. 1.30: Bertha István szalonzenekara. 3.30: A rádió diákfélórája. Leonardo da Vinci. 4: Asszonyok tanácsadója (Aráéyi Mária előadása). 5: Hogyan sportolhat a falu. Tóth István előadása. 5.30: Melles magyar vonósnégyes. 6.10: Német nyelvoktatás (Dr. Szentgyörgy Ede). 6.40: Az Operaház énekkarának hangverseny. Id. Rouhal Vilmos karigazgató vezetésével. Közreműködik Tihanyi Vilma. Zongorán kísér Polgár Tibor. 7.50: A 155-ös úr. Nadányi Zoltán elbeszélése. 8.20: Az Operaház tagajiból alakult zenekar. Vezényel dr. Dohnányi Ernő. Közreműködik Helene Perkin (zongorán). 9.35: Hírek, időjárásjelentés. 9.55: Rácz Béla és cigányzenekara a 11.15: Kalmár Tibor jazz-zenekar a Baross Grillből.

❖❖❖

— **Ne tegyen rossz fát a tüzre,** mert jó minőségüt is kaphat Gabányi utóda, Láng Miklós cégnél, Csapó ucca 28. Telefon 24-49. Tüzifa. mindenfajta magyar szén szobafütéshez, külföldi koksz, brikett, kovácsszén házhoz szállitva kicsinyben és nagyban. Debrecen legrégibb széntelepe.

— **Gazdasági előadás.** Dr. Széll László gazdasági főtanácsos, gazdasági akadémiai tanár folyó hó 21-én, vasárnap délelőtt 11 órakor a Polgári és Gazdakör helyiségében Mezőgazdsági teramékek konzerválása címmel tart ismeretterjesztő gazdasági előadást. A hasznos tárgyú, gyakorlati tapasztalatokban gazdag előadásra ezúton is felhívja a gazdaközönség figyelmét a Debreceni Gazdasági Egyesület.

— **Estélyi,** nappali frizurák, tartós villanyondulálás leszállított árakban Divánál, Hatvan 6.

— **A hentes szakosztály** e hó 21-én, vasárnap délelőtt 10 órakor az ipartestületben szakosztályi ülést tart. Tárgy: Jégszállítás. tanonctartás, füstölő kémény felemelési ügy és más fontos ügyek.

— **Halálozás.** Özvegy dr. Szücs Bálintné Gyékey-Balogh Juliánna 74 éves korában Budapesten elhunyt. Temetése hétfőn lesz a fővárosban. Halála gyászba borította a Császár-, Szücs-, Gyékey-Balogh- és Kováts-családokat.

— **Vízvezetéki** berendezések karbantartását kedvező feltételek mellett vállalom. Gyenes, Szent Anna u. 8. Telefon 19-37.

— **Az Iparoskör kultúrdélutánja** vasárnap délután 4 órakor lesz megtartva a következő műsorral: 1. Nyitány, előadja az Iparos Dalegylet. 2. Dr. Medveczky Károly egyetemi könyvtárőr előadása: Az ifjúság olvasmányai. 3. Komoly szavalat: Tömöry Ödön. 4. Magyar dalok. Énekli: Püspök Sándor, zongorán kíséri: Weszprémy Kató. 5. Víg szavalat: Molnár Lajos. 6. Záró ének, előadja az Iparos Dalegylet. Mindenkit szívesen lát az elnökség. Belépő díj nincs.

— **Lingel** komplett ebédlő, háló, modern bőrgarnitúra olcsón eladó. Csapó u. 16.

— **Doktorráavatás.** Tegnap avatták az orvostudományok doktorává Józsa Jakabovits Ilona debreceni úrileányt. Az új orvosnőt ismerőseinek és tisztelőinek nagy száma üdvözölte.

— **A boldogkerti KIE műsoros estje.** A KIE boldogkerti csoportja saját helyiségében folyó hó 21-én, vasárnap fél 6 órakor műsoros estet rendez a következő műsorral: Nyitány, játssza a zenekar, szaval: Borköles Sándor. Dialógot adnak elő: Szabó L. és Harl T. Magyar nótákat énekel: Boldizsár Klotild, kíséri a zenekar. Békekonferencia, előadják: Vékony Sándor, Harl Tibor és Kozempel Mihály. Szaval: Orosz János I. é. th. Énekszámot ad elő: Harl Tibor, hegedűn kíséri: Székelyhidy Bálint és Kállay F. Mikor a fél nem fél, vígjáték. Előadják: Szabó L., Nagy B. és Vékony S. Zárószót mond: Basiszta Albert elnök. Konferál: Prém János. Műsor ára 20 fillér. Mindenkit szívesen látnak és várnak.

— **Mérlegjavítást** hitelesítéssel legjutányosabban készít Garai mérlegüzem, Zsák ucca 11. Csokonai uccánál.

— **Panasz az eperfák ellen.** Az egyik ucca lakói azzal a panasszal fordultak a polgármesterhez, hogy az uccájukon eperfák vannak ültetve. Ezek a fák nem adnak árnyat, bűzt terjesztenek, rendkívül sok legyet tenyésztenek és az eperfalevelet szedők rendkívül nagy zajt csapnak és rendetlenkednek. A lakók azt kérték, intézkedjék a polgármester, hogy az uccán más fát ültessenek. A polgármester a kérést nem teljesitette, mert rendelet szerint ott, ahol selyemtenyésztés folyik, szederfákat kell ültetni. E rendelet végrehajtását az illetékes hatóságok ellenőrzik is.

— **Ha Budapestre utazol, Parkszállóba szállj,** mert téged ott fillérekért cigányzenés kávéház, jó konyha és úri otthon vár.

AZ ÁLLATSZELIDITÉS CSODÁJA A
„FENEVADAK"
izgalmas filmattrakció
ma és hétfőn
az Apollóban
Előadások kezdete: **vasárnap d. e. 11,** délután 3, 5 , 7 és 9 órakor
hétfőn 5, 7 és 9 órakor.
A vasárnap délelőtti és az első előadások mérsékelt helyárakkal.
Jegyelővétel délelőtt 11-től 1 óráig.

nem ázik át,
tartóssága csodával határos
Az én talpam Okmatalp
Kevés pénzért soká tart

Nagyban folynak az előkészületek a Lilla-teára, amelyen résztvesz gr. Bethlen István és kísérete is báró Vay László főispánnal az élén

A Volt Iskolatársak Szövetségének Lilla-teaestélyt rendező bizottsága önzetlen áldozatkészséggel és időt, fáradtságot nem kímélő buzgósággal készíti elő a minden tekintetben fényes sikerrel biztatódi idei egyetlen teaestélyt.

Az idei teaestély jelentőségét, fényét és sikerét nagyban emeli az, hogy gróf *Bethlen* István és kísérete, élén báró *Vay* László főispánnal, a teaestélyen megjelenik és ezzel dokumentálják a szövetség nagyértékű munkássága iránti elismerésüket. Éppen ezért a rendezőség úgy határozott, hogy a teaest fél 7 órakor kezdődik, amennyiben a magas vendégek 7 órára ígértek érkezésüket.

Külön kéréssel fordul a *büffébizottság* azokhoz a kedves tagokhoz, akik véletlenül nem kaptak írásbeli felkérést a büfféhez való felajánlásra, továbbá azokhoz, akik nem tagjai a szövetségnek, hogy ezirányú jószándékukat a régi Dócziban a rendezőségnél személyesen vagy írásban bejelenteni szíveskedjenek. Bármilyen csekély adomány kedves, ha jó szívből jön. A szokásos módon küldeni lehet tésztát, tortát, szendvicset, stb. A felajánlott adományokat 27-én délelőtt 10 órától délután 8 óráig veszi át a büffébizottság a Bikában. Néhány igen jó páholy még kapható a régi Dócziban. A páholy jegyek olcsók. Jegyek válthatók a régi Dócziban, továbbá Harmathy Ferenc és Springer József könyvkereskedéseiben és az estély napján délután fél 6 órától kezdve a pénztárnál a Bikában. Aki asztalt óhajt biztosítani, vagy meghívóra tart igényt, ezirányi szándékával forduljon a rendezőséghez.

A rendezőség arra kéri azon úrhölgyeket, akik jegyeket voltak szívesek átvenni, hogy ezekkel legkésőbb 26-án déli 12 óráig a régi Dócziban (földszint balra) a rendezés megkönnyítése céljából elszámolni szíveskedjenek.

— **A Debreceni Műpártoló Egyesület** 1934. évi közgyűlését e hó **29**-én délután 5 órakor tartja a városházán a következő tárgysorozattal: 1. Elnöki megnyitó. 2. Igazgatói jelentés. 3. Zárszámadás, számvizsgálók jelentése. 4. Költségvetés 1934-re. 5. Tisztújítás. 6. Indítványok. Az indítványokat írásban legkésőbb e hó 21-ig kell az elnökséghez benyujtani.

Vasárnap:
„HUSZÁRMENYASSZONY", Verebes Ernő, Gretl Theimer attrakciója. Megelőzi: Közkívánatra: **„Veszedelmes leány"**, Jenny Jugó, Hermann Thimig főszereplésével. Előadások: 3, 5, 7, 9 órakor.

— **Leendő anyáknak** kellő figyelmet kell fordítaniok arra, hogy bélműködésük rendben legyen, ez pedig a természetes **„Ferenc József"** keserűvíz használata által érhető el. Nőorvosi klinikák vezetői egybehangzóan dicsérik a valódi **Ferenc József** vizet, mert könnyen bevehető és rendkívül enyhe hatása gyorsan és minden kellemetlenség nélkül jelentkezik.

— **A Csapókerti Leánykör kultúrdélutánja.** A csapókerti egyházrész Leányköre e hó 21-én délután 5 órai kezdettel a gyülekezeti otthon nagytermében kultúrdélutánt rendez.

— **Kamatkedvezményt kérnek bankkölcsöneik után a háztulajdonos köztisztviselők és nyugdíjasok.** E hó 21-én, vasárnap délután három órakor értekezletre gyűlnek össze a városháza közgyűlési termében mindazon közalkalmazottak és nyugdíjasok, kik nem LÁB-kölcsönnel, hanem bankkölcsönnel építkeztek, vagy akiknek adóköteles házára váltókölcsön van betáblázva. Az értekezlet célja az, hogy e tisztviselői csoportok is részesüljenek kamatkedvezményben és kölcsöneik után ők is, mint a LÁB-kölcsönösök, ne 8 százalék, hanem 5.5 százalék kamatot fizessenek. A mozgalomnak célja — tekintettel a fizetéscsökkentésekre — érthető és az értekezleten a köztisztviselők valószínüleg nagy számban vesznek részt.

— **Felhívjuk** olvasóink figyelmét Kontsek Kornél divatáruházának lapunkban megjelent hirdetésére.

— **Lopások.** Gál Józsefné, Pap-dülő 18. szám alatti lakos szekeréről egy pokrócot, Andirkó Márton Attila-téri lakos szekeréről pedig egy bundát loptak el. — Bőr Mártonné, Péterfia-dülőbeli lakos szekeréről egy pár cipőt, harisnyát, adókönyvet és két kiló szalonnát loptak el ismeretlen tettesek. — Tamássy Géza tiszti orvos Simonyi úti villája elől a címtáblát lopták el. — Politzer Olga Bethlen uccai lakos feljelentést tett, hogy az éjszaka folyamán lakásából 150 pengő értékű ruha- és ágyneműt loptak el ismeretlen tettesek. A rendőrség a tolvajok kézrekerítésére nyomozást indított.

— **Gregor** úriszabóságát Darabos uccáról Püspöki palotába helyezte át. Öltönyöket, kabátokat előnyös árak mellett készít.

SZÉNAÁRVERÉS.

Debrecen sz. kir. város tulajdonát képező 1933. évi termésű, mintegy 280 q erdei széna nyilvános árverésen a legtöbbet ígérőnek készpénzfizetés ellenében el fog adatni.

Találokzás 1934. évi január hó 22-én, hétfőn reggel 8 órakor a hosszúpályi országúton az alsópaci erdőőri laknál, folytatólag a mézeshegyi, fancsikai, felsőpaci és a vénházi erdőőri laknál.

E hó 23-án pedig ugyancsak reggel 8 órakor a haláp—kanálhegyi, Haláp központi, bodóháti, pipóhegyi és a mézeshegyi erdőőri lakásoknál.

Debrecen, 1934 január hó 19.

Gazdasági tanácsnok.

Ifj. Ábel Kladár
keresk. műkertész
virágüzlete és magkereskedése **Piac u. 87.**
Izléses virágcsokrok, koszoruk, cserepes növények legolcsóbb beszerzési helye. — Vevőim részére kertészeti szaktanács díjtalan. ❖❖

Az inségakcióban szerzett érdemeikért a belügyminiszter elismerését fejezte ki özvegy Kárpáthy Jánosnénak, dr. Csürös Ferencnek és Herpay Gábornak

A hivatalos lap vasárnapi száma közli, hogy a belügyminiszter özvegy *Kárpáthy* Jánosné debreceni lakosnak az inségenyhítő tevékenység sikeres lefolytatása érdekében kifejtett buzgó és eredményes munkásságért elismerését és köszönetét fejezi ki.

Ugyancsak a hivatalos lap vasárnapi száma közli, hogy a belügyminiszter dr. *Csürös* Ferenc debreceni városi tanácsnoknak és dr. *Herpay* Gábor debreceni vármegyei főlevéltárnoknak az inségenyhítő tevékenység megszervezése és sikeres lefolytatása érdekében kifejtett buzgó és eredményes munkásságáért elismerését fejezte ki.

Özvegy Kárpáthy Jánosné neve és egyénisége, munkássága ismert és tisztelt a debreceni jótékonyság terén, önfeláldozó, fáradtságot nem ismerő munkája sokszáz szegény fájdalmára hozott enyhítést. Fáradhatatlan munkássága különösen most, a nyomorenyhítő akció során vált nélkülözhetetlenné és itt mutatkozott meg nagy értéke. A kitüntetés minden tekintetben érdemes személyiséget ért özvegy Kárpáthy Jánosné személyében, éppen azért kitüntetését mindenütt a legnagyobb örömmel fogadták.

Éppen ilyen érdemes két férfiú a másik két kitüntetett: *Csürös* Ferenc, Debrecen város kultúrtanácsnoka és dr. *Herpay* Gábor, Hajdú vármegye főlevéltárosa. Ma már országosan elismert elsőrangú a debreceni inségakció lebonyolítása, szervezettsége és pontossága. E szervezés és végrehajtás elképzelhetetlen nehéz munkát kívánt és kíván, amelyhez nagy munkabírás és az ügy iránti lelkesedés és ügyszeretet kell. Mind e tulajdonságok meg vannak dr. Csürös Ferencben, akinek odaadó fáradozása biztosítja az inségakció sikeres lebonyolítását.

A vármegyében ezt a munkát dr. Herpay Gábor vármegyei főlevéltáros végezte és végzi szintén odaadással és nagy szakértelemmel. Természetesen a segélyezés a vármegyében az emberek másmilyensége folytán más természetű, de a munkák is nagy körültekintést, ügyszretetet, folytonos akciókészséget és munkabírást követelnek. Dr. Herpay Gábor a multban és jelenben megfelel eme követelményeknek és munkájának sikere a tényekben meg is nyilatkozik.

Mindkét főtisztviselő teljesen méltón részesült a kitüntetésben, amiért tisztelőik és barátaik szívből üdvözlik és kívánnak nekik szerencsét.

Debrecen 25, 20 és 10 évvel ezelőtt

1909 JANUÁR 21. CSÜTÖRTÖK. A lap tele van a képviselőválasztási harccal és erősen gróf Degenfeld József pártján ír több cikket Csanak János, a másik jelölt ellen.

Szávay Gyulának új verskötete jelent meg, amely alkalomból 25 éves költői működése alkalmából ünneplik.

1909 JANUÁR 22. PÉNTEK. A lap támadja a főkapitányt, hogy a hivatalban tisztviselőire pressziót gyakorol, hogy a főispán jelöltjére szavazzanak.

Az Arany Bikában rendezett vígesten nagy sikerrel szerepeltek: Kiss Béla és zenekara, Szabó Ilona és Lenkey György, Graspointner Antal, Mihalovics Jenő, Békés Gyula, Péterffy Erzsike, Gábor Miklós, Nádor Zsiga, Püspöky Rózsika, Mártonfalvy Görgy, Perczel nővérek, Huzella Irén, Szánthó József, Czobor László, Gyöngyösi Izsó.

A nyilvános aláírásra került 150 millió korona magyar királyi adómentes 4 és fél százalékos állami pénztárjegyekre előjegyzéseket elfogad az Alföldi Takarékpénztár.

1914 JANUÁR 21. SZERDA. Sok vita folyik a város és kultuszminisztérium között az egyetemre megszavazott 5 millió korona hozzájárulás megfizetése és az állami kötelezettségek teljesítése körül.

1914 JANUÁR 22. CSÜTÖRTÖK. A lap vezércikkben követeli, hogy a bankráta ismételt leszállítása folytán a debreceni pénzintézetek is szállítsák le a kamatot.

A katonai zenekar felügyelő tisztje eltiltotta a katonazenekart a színházi előadáson való részvételtől a Takarodó színrehozatalakor. Így a szünetek zene nélkül maradtak.

A kultuszminiszter Debrecenbe tanfelügyelővé dr. Hajdu Ferencet nevezte ki.

1924 JANUÁR 21. HÉTFŐ. Lapszünet.

1924 JANUÁR 22. KEDD. Nagy lelkesedéssel fogadták a III. kerület jelöltjét Debrecenben, dr. Nagy Vincét, aki rendkívül népes gyűlésen mondta el programbeszédét. Felszólaltak még dr. Rupert Rezső, Peyer Károly, dr. Hegymegi Kiss Pál, dr. Györki Imre, Latinák Jenő, Reisinger Ferenc, Esztergályos János, dr. Kollmann Dezső, Propper Sándor, Nagy Ernő. Ugyancsak programbeszédet tartottak: ifj. dr. Magoss György és dr. Haendel Vilmos.

A debreceni tűzoltóság új autófecskendői megérkeztek.

Pompásan sikerült az OMIKE kultúrestje

Az OMIKE első kultúrestje a teljes siker jegyében folyt le. Az előkelő közönség, amelynek soraiban a keresztény intelligencia több tagját is ott láttuk, zsúfolásig megtöltötte a zsidó hitközség tanácstermét.

Megnyitó beszédet dr. *Vág* Sándor mondott. A reálgimnázium kitűnő igazgatója azt fejtegette, hogy a magyar zsidóság nagyrészét *csak az antiszemita üldözés ébresztette zsidósága tudatára.* Majd meleg szavakkal üdvözölte az est előadóit, akik közül elsőnek *Fényes* Jenő dr. lépett a pódiumra.

Fényes Jenő költészete java termését mutatta be. *Egy magyar lélek fájdalma és egy zsidó szív bánata* remegett ezekben a mélyhatású poémákban, amelyek tökéletesen megragadták és ünneplő tapsokra lelkesítették a publikumot. A költő ez estén új tömegeket hódított nemes művészetének.

Ezután *Kardos* Pál tartotta meg előadását az antiszemitizmusról. A kiváló előadó a kényes és súlyos témát egyfelől bravúros szellemi hajlékonysággal, másfelől emelkedett objektivitással ragadta meg és formálta ki. Centrális gondolata az volt, hogy a *zsidóságnak magának, külső kényszer nélkül, kellene megindítani a „társadalmi átrétegeződés" folyamatát, azaz: elfordulni az intellektuális pályáktól és favorizálni az ipari foglalkozásokat.* A drámai részletekben bővelkedő, költői csiszolású, nagyszabású előadás rendkívül mély hatást tett a hallgatóságra.

— **Rádió, csillár,** villanycikkek bámulatos olcsón **Bárányinál,** Szent Anna 1. Dísztárgyak javíttatnak.

— **A Debreceni Csizmadia Társulat** szombaton este tartotta meg nagyszabású táncestélyét. A táncestélyt a nélkülöző és elaggott iparosok felsegítésére rendezték. Hatalmas közönség gyűlt egybe a Korona-étterem termeiben s a jelenlevők a legjobb hangulatban maradtak együtt a kora hajnali órákig. A rendezőség nagysikerű munkájának volt tulajdonítható az a siker, amelynek jegyében a mulatság lezajlott.

— **A nőiszabó szakosztály** elnöksége felhívja azon nőiszabó iparosokat, akik már a jelentkezési ívet aláírták és akik még alá akarják írni, hogy e hó 24-én fél 7 órakor az ipartestület helyiségében okvetlen megjelenni szíveskedjenek.

— **Jó és rossz világítás.** A háziasszony panaszkodik, nagy az áramszámlája és még sem elég világos a lakása. A szomszéddal őszkor egyidejüleg vásárolta meg lámpáit és míg a szomszéd lámpáiból gyönyörű fény árad, az ő szobáiban félhomály van. Nem érti a különbség okát, pedig egyszerű a dolog: a beszerzésnél nem járt el gondosan. Mikor izzólámpát vásárolunk, nemcsak annak áramfogyasztása, hanem és elsősorban annak fényteljesítménye érdekel bennünket. Erről pedig a lámpán jelzett lumenadatok tájékoztatnak. Minél nagyobb az izzólámpa fényteljesítménye lumenekben, annál több fényt áraszt. A tökéletes, azaz gazdaságos izzólámpa sok lumenegységnyi fényt bocsát ki, watt fogyasztása pedig kicsiny. Két izzólámpa közül, melyek egyenlő wattfogyasztásúak, az a jó gyártmány, amelyik több hónapi használat után is nagyobb fényerősséggel világít. Az olyan izzó, amelynek fényteljesítménye pár hét után észrevehetően csökken, csak az áramot pazarolja anélkül, hogy kellő világítást nyujtana. A gondos háziasszony bevásárlásnál jól nézze meg az izzólámpa lumenjelzését és kizárólg bevált márkájú gyártmányt fogadjon el.

Holnap, január 22-én kezdődik
IDÉNYVÉGI KIÁRUSÍTÁSUNK
Tart február 5-ig
Nagy árleszállítás
MAGYAR RUHAIPAR,
Bika Szálló épülete.

Zsolt Nándor — a debreceni hangverseny zenekar élén

Hírt adtunk róla, hogy a Máv. Filharmónikus zenekar mellett egy új debreceni zenekar alakult meg a városi zeneiskola égisze alatt. Ez az új zenekar a zeneiskola haladottabb növendékeiből, tanáraiból és a katonazenekar tagjaiból áll és céljául tűzte ki, hogy szimfónikus műveket ismertet meg a debreceni közönséggel, továbbá a drámai zene kultuszát segít lehetővé tenni olyképpen, hogy a színház operaelőadásain fog résztvenni.

Kedden mutatkozik be az új zenekar a debreceni közönségnek. *Zsolt* Nándor, a Zeneművészeti Főiskola tanára fogja vezényelni és ez a körülmény maga is rendkívül vonzóvá teszi az új zenekar hangversenyét. *Zsolt* Nándor a magyar zenei élet aktív dísze. Sokirányú tevékenységének minden válfajában kitűnő egyéniség. Nevéhez fűződik a Budapesti Hangversenyzenekar megalakítása. A magyar zenei életnek ez a legfiatalabb zenekara évről-évre a világ legjobb karmestereinek pálcája alatt halmozza sikereit. A régi, kitűnő filharmonikus zenekar mellett a Budapesti Hangversenyzenekar képviseli a fiatalos fogékonyságot és új utat keresés bátorságát zenekultúránkban. Ha csak annyi érdeme lenne *Zsolt* Nándornak, hogy zeneéletünk ez új hatékony gócpontját megteremtette, már akkor is maradandót alkotott. De Zsolt Nándor tevékeny alkotó életének forgószínpadán csak egyetlen színváltozás e zenekar szervezése és vezetése. Mint pedagógus, a tehetséges és modern muzsikusok seregét neveli a magyar zenei életnek. Mint komponista, a világ minden tájén ismertté tette nevét kitűnő hegedű-darabjaival.

A debreceni zenei közönség nagy várakozással tekint keddi vendégszereplése elé. Ez az érdeklődés mindenképpen indokolt, mert az új debreceni zenekar műsora szép és magasszínvonalú. Weber-, Beethoven-, Liszt- és Wagner-műveket látunk a műsoron, amelynek az a kiemelkedő nevezetessége is megvan, hogy szerepel rajta dr. *Baranyi* János zongoraművész, a városi zeneiskola igazgatója, aki Beethoven nagyszerű Esz-dúr zongoraversenyének előadásával mutatkozik be, mint pianista a debreceni közönségnek.

LAPUNKAT PÁRTOLJA, HA A „FÜGGETLEN UJSÁG"-BAN HIRDETŐ CÉGEKNÉL SZERZI BE SZÜKSÉGLETEIT.

— **Női télikabátokat** nagyon olcsó árakban, hitelképes egyének kedvező fizetési feltételek mellett vásárolhatnak az Apollo divatüzletben, Piac ucca 67.

— **Dr. Györki Imre előadása a Munkás-Otthonban.** Ma, vasárnap délután 4 órakor tartja szabad előadását dr. Györki Imre országgyűlési képviselő az „Osztályharcok története" címmel. Az előadás iránt máris nagy az érdeklődés. A téma magas nívóját biztosítja az előadó. Belépti díj nincs. Az előadást kiegészítik a műkedvelők szereplése, kik Vitéz Miklós: „Haláltánc" című életképét fogják előadni. Ezenkívül zeneszámok és szavalatok teszik változatossá a műsort.

— **Kicserélik a zenészek működési engedélyét.** Lám Dezső rendőrfőkapitányhelyettes a következő hivatalos közlést adta ki: A m. kir. Belügyminiszter úr 162.648—1933. számú rendeletével a zenész működési engedélyeknek kicserélését rendelte el. Ezek szerint a kiadott működési engedélyek 1934 február 1-én érvényüket vesztik, azokkal hivatásos zenélést folytatni nem lehet. Felhívja a rendőrkapitányság a zenész működési engedéllyel rendelkezőket, hogy engedélyüket 1934 február 1-ig feltétlenül cseréltessék ki, mert ezen időn túl a régi működési engedéllyel való zenélés kihágást képez s büntetést von maga után.

D. Népszövetségi Hitelszövetkezet tüzelőanyag raktárából tessék venni
tüzifát és szenet mert legolcsóbban a legjobbat veheti
A hires Ózdi szén nagyraktára. — Olcsó, jó berentei szén kapható. Maróthy Gy.-u. 24. Telefon 31—32.

— **Húsz fillérért** olvashatja legújabb **regényeket.** Kultúra antikvárium, Szent Anna 3.

— **A hortobágyi csárda minden szobája kiadható.** A hortobágyi csárda hat vendégszobáját eddig a város fentartotta magának és abba a vendéglősnek nem lehetett senkit beszállásolni. Most a polgármester úgy intézkedett, hogy ezeket a szobákat is átengedi, tekintettel a megnagyobbodott idegenforgalomra a vendéglősnek, aki ezzel szemben tartozik ezeknek a fentartásáról, tisztántartásáról gondoskodni. Amennyiben azonban a városnak valamely okból szüksége lenne bármely szobára, azt a vendéglős tartozik rendelkezésre bocsátani.

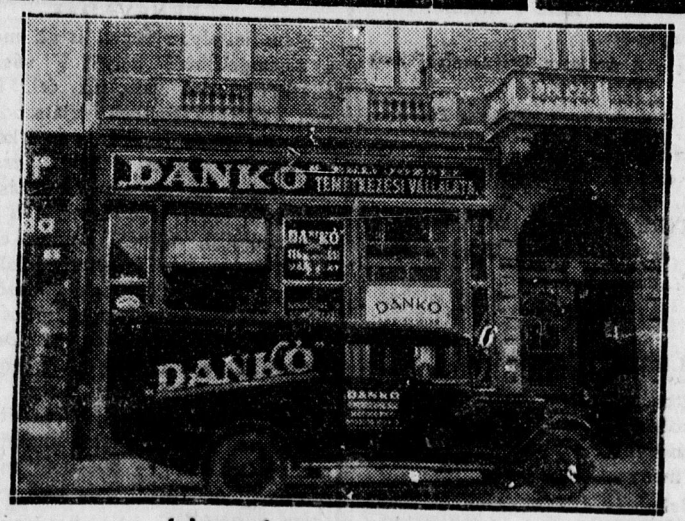
— **Gyermekruhát**, pijamát, babakelengyét legolcsóbban vásárolhat Gyermekdivatházban, Batthyány ucca 2.

Bogáthy Erna és a főiskolai hallgatók Debrecenben

Nagy napja van ma a debreceni sportnak. A Békessy Vívó Club rendezi tőr és kard csapatversenyét a Budapesti Egyetem ellen. A nagyjelentősége abban rejlik ennek a küzdelemnek, hogy ezzel kezdi meg a klub csapatának előkészítését a Stadion megnyitása alkalmával Debrecenben levívásra kerülő országos vidéki vívóbajnokságra. A debreceni csapat idei első nyilvános bemutatkozása éppen ezért nagy figyelmet érdemel.

A verseny hat órakor kezdődik pontosan.

Vásároljon hirdetőinknél.

Debrecen sz. kir. város szerződéses szállítója.
Kossuth ucca 3. Telefon: 23—22.
TEMETÉSEK — SZÁLLITÁSOK — EXHUMÁLÁSOK.
Kedvező fizetési feltételek. Díjtalan költségvetés.
Tulajdonosok: EKLI ÖRÖKÖSÖK és PUSZTAY JÓZSEF.

Gyászrovat

Halálozás. Markovits Róza, özv. Borossy Gyuláné 40 éven át volt üzletvezetőnője e hó 18-án 74 éves korában meghalt. Temetése 21-én, vasárnap d. u. 3 órakor lesz a zsidó temető kápolnájából.

Mindenki kedvezményes áron vásárolhat tüzelőanyagokat a **Köztisztviselők** árudáiban
Figyelje kirakati árainkat.

KÖZGAZDASÁG

JELENTÉKTELEN ÁRMEGMOZDULÁSOK A TERMÉNYTŐZSDÉN

Határidőüzlet:

Búza: március 8.00, 7.99, 7.95, 8.02, 7.93, zárlat 7.92—93, május 8.12, 17, 19, 18, 16, 12, 09, zárlat 8.08—10.

Rozs: március 4.62, 64, 65, 63, zárlat 46.2—63, május 4.92, zárlat 4.90—92.

Tengeri: május 7.93, zárlat 7.90—92.

Készáruüzlet:

Búza: tiszai 77 kg. 7.70—7.85, 78 kg. 7.80—7.95, 79 kg. 7.90—8.05, 80 kg. 8.00—8.15, ftiszai 77 kg. 7.55—7.75, 78 kg. 7.65—7.85, 79 kg. 7.75—7.95, 80 kg. 7.80—8.10.

Rozs: 4.00—4.10, takarmányárpa 7.10—7.40, sörárpa 8.00—11.50, zab 8.10—8.30, tengeri (új) 6.10—6.15, tengeri (ó) 7.80—7.90, korpa 6.35—6.45.

A készáruvásáron búza nem változott, rozs 10 fillérrel drágább, zab nem változott, tengeri 5 fillérrel drágább.

DEBRECENI TERMÉNY- ÉS TAKARMÁNYPIACI ÁRAK.

Búza 6.30—6.20 és boletta, rozs 3.00—2.80 és boletta, árpa 5.60—5.50—5.30, zab 7.00 — 6.50 — 6.20, ótengeri 6.50—6.20, újtengeri 4.50—4.30—4.00, csöves 3.40—3.20—3.00, lucerna 4.00—3.80—3.50, széna 3.20—3.00—2.60, bükköny 2.60—2.40—2.20, alomszalma 1.60—1.30, rozsszalma 1.60, zsupszalma 1 kéve 8—10 fillérer, cukorrépa 1.00—0.90, takarmányrépa 0.70—0.60, tökmag 18.50—18.00, naprafogó 8.00—7.00.

HIVATALOS VALUTAÁRFOLYAMOK.

1 angol font 18.00—18.40, 100 cseh korona 16.95—17.07, 100 dínár 7.80—8.30, 100 dollár 353.00—363.00, 100 lei 3.42—3.46, 100 leva 4.00—4.26, 100 líra 29.90—30.20, 100 német márka 135.70—136.60, 100 osztrák schilling 78.70—80.70.

A színarany kilója 5010—5015 pengő.

Istentiszteleti rend

Vasárnap, január 21.

A református templomokban. — Nagytemplomban délelőtt 10 óra: Magyar Bertalan, délután 5 óra: Kolláth Pál. Kistemplom délelőtt 9 óra: dr. Módis László 11 óra: dr. Lencz G. Sándor, délután 5 óra: Kovács Árpád. Kossuth u. délelőtt 10 óra: Kolozsváry Kiss László, délután 5 óra: Kovács Jenő. Árpád-tér délelőtt 10 óra: Molnár Ferenc, délután 3 óra: Márki Kálmán. Ispotály délelőtt 10 óra: Kovács József, délután 5 órakor vallásos estély, prédikál v. Szabó Endre. Homokkert d. e. 10 óra: Kiss Antal Jenő, délután 3 óra: Négyessy Bertalan th. Szegényház délelőtt 10 óra: Lukács László. Dóczi-intézet délelőtt 10 óra: dr. Soós Béla. Nyilastelep délután 3 óra: v. Szabó Endre. Csapókert délelőtt 10 óra: Halász András, délután 3 óra: Halász András. Nyulas délelőtt 10 óra: Murányi Árpád th. Szikgát délután 2 óra: Kántor József. Ebes délelőtt 10 óra: Tóth Sándor. Nagycsere délelőtt 10 óra: Bagdy Dániel. — Sámsoni úti iskola délután 4 óra: Nagy Dezső th. Alvinczy-tér délután 3 óra: Tóth Sándor. Belső-Ohat 8 órakor és Ohat-telekháza fél 11 óra: Vajda László. Egyek délután 3 óra: Vajda László. Kerekestelep délután 3 óra: Mikes László. Wolaffka-telep délután 3 óra: Gaál Miklós th. Téglaskert délután 3 óra: Bartha Tibor th.

A róm. kath. templomban és az iskolakápolnákban. Vízkereszt utáni III. vasárnap. Szentmisék a szokott rendben: reggel 6, 7, 8, 9, 11, háromnegyed tizenkettő és félegy órakor csendes szentmisék. Féltíz órakor ünnepélyes nagymise, utána szentbeszédet mond Kovács Sándor, a Katholikus Figyelő szerkesztője. Délután 5 órakor litánia. — A csapókerti iskolakápolnában délelőtt 10 órakor szentmisét mond és prédikál Kummergruber Emil kegyesrendi tanár. — Nyilastelepen 10 órakor Somogy Ferenc káplán. Homokkertben 10 órakor Szabó Imre káplán. Auguszta-szanatóriumban 9 órakor Révész István káplán.

Az evangélikus templomban — (Miklós u. 3. sz.) vasárnap délelőtt 9 órakor középiskolai egyházi énekóra és exhortáció. Délelőtt 10 órakor istentisztelet. Prédikál Pass László lelkész. Diakonissza beiktatást tart Turóczy Zoltán győri lelkész. Este 6 órakor templomi vallásos estély.

A gör. szert. róm. kath. templomban reggel 7 órakor reggeli istentisztelet, 8 órakor diákmise, 9 órakor katonamise, 10 órakor nagy szentmise, a szentbeszédet Papp Gyula szentszéki tanácsos tartja. Délután fél 4 órakor rózsafűzér ájtatosság, 4 órakor vecsernye, utána szentbeszéd és szentségimádás.

A baptista imaházban. A Szappanos ucca 23. szám alatt levő imaházban vasárnap délelőtt fél 9-től 10-ig imaáhítat, fél 10-től fél 11-ig prédikáció, 11—12-ig vasárnapi iskola, délután 6—7-ig prédikáció, fél 8-tól 9-ig vallásos estély vegyeskar és zeneszámokkal. Szerdán este 7—8-ig prédikáció. Péntek este 7—8-ig bibliaóra szabadhozzászólással.

— **Vallásos estély az ispotályi templomban.** A ma délután 5 órakor tartandó vallásos estélyen imádkozik Felker János, kátét magyaráz vitéz Szabó Endre **v. o.** lelkész, előad Kiss Ferenc, Szabó Lajos énekvezér énekel, imádkozik Kulcsár Dezső s.-lelkész.

Vásároljon hirdetőinknél.

Uj üzlet! Csapó u. 10. Uj üzlet!

Molnár Lukácsné

rőfös és rövidáru üzlete

megnyílt! Olcsó árak!

A Bocskay Teleki és Vince nélkül 7:0-ra győzött Calais-ban

Calais, január 20. A Bocskay Franciaországban túrázó csapata szombaton iskolajátékkal 7:0 (4:0) arányban verte a helyi együttest. A csapatban különösen Palotás játszott jól. A gólok közül Kovács (Mármat, Eőry kettőt, Kiss Gábor és Markos egyet-egyet lőttek.

Páris, január 20. A Nemzeti vándorcsapata szombaton a párisi Racing klubbal játszott és 1:0 arányú vereséget szenvedett gólnélküli félidő után.

Teleky és Vince Budapest válogatott csapatában játszanak ma Páris válogatottjai ellen

A francia főváros vasárnapi legnagyobb sporteseménye Páris és Budapest profi válogatottjainak mérkőzése lesz. Bár ez a mérkőzés nem szerepelteti hivatalos nemzeti válogatottként a szemben álló feleket, mégis a két csapat a két nemzet jelenleg legjobb akcióképes együttesét állítja ki. A franciák mindenáron revansot szeretnének venni a legutóbb elszenvedett 4:0-ás vereségükért, a magyarok viszont a végletekig el vannak szánva, hogy kiköszörülik a kínos frankfurti csorbát. Jellemző a francia sporttársadalom óriási érdeklődésére, hogy a Radio-Paris 2 óra 20 perces kezdettel közvetítést rendez a Parc des Princess-pályáról, ahol a mérkőzést lejátsszák. Érdekes, hogy a párisi válogatottban Hiden, az osztrák csodakapus védi a kaput, a Ferencváros volt játékosa: Berkessy centerhalfot, az Ujpest exjátékosa: Sass pedig jobbösszekötőt játszik. A magyar csapatot Fábián Pál állította össze, ami abból is látszik, hogy Telekit tette centerbe. A magyar csapat valószínűen így áll ki: Háda—Stenberg, Biró—Seres, Szücs, Szalay—Fenyvessy, Vincze (Polgár), Teleki, Toldy, P. Szabó.

❖❖❖

A PLASZ BIZALMATLANSÁGOT SZAVAZOTT AZ MLSZ-NEK

Budapest, január 20. A PLASz szombat esti tanácsülésében Langenfelder Ferenc indítványára 13:1 szavazati arányban a következő határozatot hozták:

A PLASz tanácsa nem tartja helyesnek a Magyar Labdarugó Szövetség jelenlegi gazdasági politikáját és nem látja jó kezekben a világbajnokságra jelölt magyar labdarugók előkészítését.

·SZINHÁZ·MOZI·HANGVERSENY·

A SZÍNHÁZ MŰSORA:

VASÁRNAP délután 3 órakor: **Csipetke.** — Délután 6 órakor: **Több, mint szerelem.** — Este 9 órakor: **Hollandi menyecske.**

HÉTFŐ este 8 órakor: **Szilveszteri kaba**ré.

KEDD este 8 órakor: **Üzen a Hargita.** (A. bérlet.)

SZERDA este 8 órakor: **Üzen a Hargita.** (B. bérlet.)

CSÜTÖRTÖK este 8 órakor: **Csipetke.**

PÉNTEK este 8 órakor: **Üzen a Hargita.** (C. bérlet.)

❖❖❖

HOLLANDI MENYECSKE

Szombaton este nagy sikerrel újította fel a Csokonai-színház Kálmán Imre egyik legnagyobb sikerű operettjét, a Hollandi menyecskét.

Vitéz Jakabffy ízléses, gondos rendezése, a szereplők kitűnő játéka robbantotta ki a nagy sikert.

Hajmal Margit a címszerepben nemcsak szépen énekelt, de jól is játszott. **Nóti Margit** eleven, friss volt és részt kérhet a nagy sikerből. **Sólyom** hercege férfias, elegáns alakítás. A kitűnő **Kormos Franci** most is pompás volt. **Szokoly** elsőrangú táncoskomikus, akit erről az oldaláról ebben a szerepében ismer meg a közönség. Kisebb szerepekben **Fáskerthy Mária, Bihary, Lányi, Bányai** voltak jók. **K. Boócz** és partnere remekül táncoltak.

Venetianer lendülettel vezette a zenekart.

FENEVADAK

Nem is olyan régen írtuk meg, hogy a dzsungelfilmek helyét a vásznon az állatkert-filmek váltották fel. Most ismét egy állatkertben lejátszódó filmet mutatott be az Apolló és ez a kép, amely a szüzsére alig ad valamit, azzal az érdekfeszítő és izgalmas beállítású kidolgozással, amelyet elsősorban a világhírű állatszelidítő, Clyve Beatty csodálatos produkciója hoz magával, felülmulja az eddigi, hasonló miliőben lejátszódó darabokat. Itt tulajdonképpen nincs is történés — csak produkció van. De ez már magában véve is elég ahoz, hogy mindvégig valósággal lenyűgözze a nézőt. Clyve Beatty tigrisekkel és oroszlánokkal visz véghez olyan mutatványokat, amelyeket eddig a közönség még sem a cirkusz porondján, sem pedig a filmen nem láthatott.

Már csak a képért is érdemes megnézni az Apolló műsorát, attól eltekintve, hogy a kísérő műsor is rendkívül eleven és megkapó.

A FÜGGETLEN UJSÁG hirdetései mindig eredményesek!

Ma vasárnap 3 előadást tart a színház

Délután 3 órakor olcsó helyárak mellett, Kardoss Géza felléptével az idény slágeroperettje, a **„CSIPETKE"** kerül szinre, **Jatzkó Ciával** a címszerepben.

Délután 6-kor Bus Fekete László legnagyobb sikere és úgy a fővárosi, mint a debreceni sajtó által megállapított legszebb darabja, a **„TÖBB, MINT SZERELEM"** kerül színre **olcsó** helyárakkal.

Este 9-kor Kálmán Imre legszebb operett, a **„HOLLANDI MENYECSKE"** kerül szinre. Sokan összetévesztik a „Hollandi menyecskét"-t a „Hamburgi menyasszony"-nyal. Tehát tévedések elkerülése végett figyelmeztetjük a közönséget, hogy a **„Hollandi menyecske"** a legszebb zenéjű **Kálmán** operett.

❖

Hétfőn kacagó est a színnházban Bérletszünet. Tréfák, táncok, magánszámok és színre kerül László Aladár vigjátéka: **„ÉJJEL A PATIKÁBAN". Ha még életében nem nevetett, hogy a könnyei kicsordultak, váltsa meg a jegyét az „Éjjel a patikában" című vigjátékhoz.**

❖

Kedden mutatja be a színház drámai együttese, **Kardoss Géza** felléptével az **„ÜZEN A HARGITA"** című irredenta színművet. Az **„Üzen a Hargita"** az előrelátható jelek szerint a második **„Tüzek az éjszakában"** lesz Debrecenben. **A keddi előadás bevételének 10 százalékát az erdélyi árvizkárosultaknak juttatja a színház igazgatósága. Ezuttal hívjuk fel a hazafias egyesületek figyelmét az „Üzen a Hargita" kedd, szerda és pénteki előadásaira.**

Kedd „A" bérletben kerül szinre az „ÜZEN A HARGITA".

Szerda délután zóna helyárakkal „EMBER A HID ALATT" kerül színre, **Bende** és **Thuróczyval** a főszerepben.

„Üzen a Hargita"! „Üzen a Hargita"! „Üzen a Hargita"!

A színház az olcsó helyárai mellett szórakoztat, nevel és oktat.

Divat lett színházba járni, járjon ön is a divat után.

A szinház nem reklámmal dolgozik, hanem a darabok nagyszerű előadásával és a közkedvelt színtársulat együttesével.

❖

Jön! Jön!

„Két kicsike szoba"

Jön! Jön!

BÉRBEADÁSI HIRDETMÉNY.

Debrecen sz. kir. város tulajdonát képező Hajdúböszörményi út mentén levő Mike János és társa bérletében volt 76 k. hold, 1058 négyszögöl területű legelőt a f. évi legeltetési idényre árverés útján kívánom bérbeadni.

Az árverés f. évi január hó 23-án, kedden délelőtt 10 órakor a városháza félemelett 12. számú szobában (gazdasági ügyosztály) tartatik meg. Árverési feltételek ugyanott a hivatalos órák alatt, délelőtt 8 és 2 óra között megtekinthetők.

Debrecen, 1934 január hó 20.

Polgármester.

Amig egy őrült eljut a tébolydáig...

13 óra multa, professzori nagylelkűség és a mentők nagy igyekezete révén jutott el a tébolydába egy elmebeteg gazdalegény, aki bárdjával még a csecsemőket is ki akarta irtani

Menekülés egy őrült elől, kilincselés a bürokráciánál, hajsza a pénz után és idegtépő várakozás a munkával tulterhelt mentőkre — ez az őrült hozzátartozóinak kálvária-járása

... Mi az utja annak, amíg egy tébolyodott ember a téboly kitörésétől eljut a vasrácsos celláig?...

A napokban történt Debrecenben. A szereplők nevét érthető okokból nem írjuk ki. De mind élnek, azaz, hogy egyikük csak élőhalott, a debreceni tébolyda őrjöngő lakója. Igy történt:

*

A fiatal gazdalegény kora hajnalban kiment a tanyára. Dolgozott, aztán visszahajtott szekerén a városba.

Reggel 9 óra volt.

A sötét családi örökség napvilágra kerül, megőrül egy gazdalegény

Ahogy benyitott a kapun, a huga sietett elébe.

— Rendben van minden? — kérdezte. — Nincs semmi baj odakinn? A legény megállt, összeráncolta homlokát és ezt mondta:

— Odakinn nincs semi baj, de nálam annál több van!

A lány meglepetten nézett rá.

— Mi van nálad?...

A fiú ingerült hangon mondta:

— Baj. Mert ti csináltatok nekem bajt. Te meg az apám. Ti megbabonáztok engem!...

A lány megijedt. Rémülten látta a fiú zavaros tekintetét, kapkodó mozdulatai és döbbenten huzódott hátra, amikor a legény kiabálni kezdett:

— Igen! Ti megbabonáztatok engem!... Megetettetek és megitattatok!... Azóta nem vagyok rendes ember, mert meg akartok ölni engem! Megbabonáztatok, hogy pusztuljak el erről a világról!...

A lány halottsápadt lett. Agyába villant a családjuk nagy tragédiája. Nagyapját és anyját tébolyodottan szállították be valamikor az őrültekházába és ot is haltak meg mind a ketten.

És ime, most a fiú elméje is elborult.

Próbálta csillapítani, próbálta szép szóval lecsendesíteni a legényt. De nem sikerült. A fiatalember még hangosabb lett, kipirult, a szeme valami furcsa fényben csillogott és szavai logikátlan összefüggésben sorakoztak egymás mögé.

Üvöltött.

— Meg akartok ölni!... De nem hagyom!... A világ az enyém... Ti csak a szolgáim vagytok!... És nem hagyom elpusztítani magam!... Előbb végzek veletek, mint ahogy ti akartok velem!... Előbb téged öllek meg, aztán az apámat!...

Most sirt a hangja:

— Én még élni akarok!...

Aztán megint felcsattant:

— Megöllek!... Meg kell, hogy öljelek benneteket!...

És berohant a lakásba. A szeme vérben forgott, a szája habzott. S a lány még látta, hogy odabenn egy hatalmas bárd villan meg a fiú kezében.

Velőtrázó sikoltással rohant ki a lány a kapun. De a legény nem kergette. A bárddal kezében nekirontott az egyik lakás bezárt ajtajának és azt kezdte döngetni.

Az őrült bárddalront egy gyermekre

A lakók ekkor már tudták, mi történt. Nem nyitottak ajtót neki, hanem az ablakon keresztül kiugrottak az uccára. A többiek pedig, amíg a legény az üresen hagyott lakás ajtaját vágta a bárddal, átrohantak az udvaron és a kerítésen keresztül a szomszéd házba menekültek.

S az őrült rájött, hogy most már teljesen egyedül van a házban.

Azaz mégsem... Az egyik lakásból gyermeksírás hallatszott. Egy munkásnő is lakott a házban, aki délelőttönkint, míg dolgozott a gyárban, másfélesztendős kisfiát nagyobb gyermekére, egy nyolcéves leánykára bizta. És a kislány ott volt a szobában s amikor az ablakon keresztül meglátta a tébolyult embert, sírni kezdett.

A sirást meghallotta az őrjöngő legény is. Odaugrott az ablakhoz s amidőn meglátta a bent zokogó kislányt, borzalmas vigyorra torzult az arca. Az ajtóhoz lépett és az éles bárdot belevágta az ajtóba.

— Végzek veled is!... — üvöltötte. — Most már mindenkivel végzek!...

Az ajtó recsegni kezdett.

Az őrültet törbecsalja és bezárja az ál-őrült

A szomszéd házbeliek ekkor már a kerítésen keresztül figyelték a jelenetet. De nem mert senki sem átmenni, hogy megfékezze az őrültet. Ijedt borzalommal nézték, amit csinál s hallották, amint a bárd ütéseitől recseg-ropog a tölgyfaajtó.

Végre valaki mégis elszánta magát, hogy átmegy, lecsillapítja az őrültet. A szomszédház egyik lakója volt, egy hatalmas termetű mészárosmester. Bárdot vett ő is a kezébe és átugrott a kerítésen.

— Hé, Peti! — kiáltotta — gyere ide, engem is megbabonáztak!...

A legény hátrafordult.

— Meg fogunk ölni mindenkit! — ordította a mészáros és vadul forgatta kezében a bárdot. — Nem hagyjuk, hogy megbabonázzanak, aztán megöljenek minket!

Az őrült is ordítva válaszolt:

— Igen, megölünk mindenkit!... Csak mi maradunk ketten a világon!...

A mészáros most suttogóra tompította a hangját:

— Igy fogunk tenni, csakhogy ezt előbb meg kell beszélnünk. Menjünk be a lakásodra és ott megtárgyaljuk, hogyan fogjuk legyilkolni az embereket!

A legény is suttogott:

A kálváriajárás, amig az őrült kijut a tébolydába

Délelőtt fél 10 volt.

A fiú nővére kocsiba ült és felkereste egy férfi ismerősét, akit megkért arra, hogy eszközölje ki: megőrült fivérét szállítsák be az elmeklinikára. Az illető úr, maga is előkelő állású hivatalnok, azonnal telefonált a tisztiorvosnak. De nem találta otthon. Erre a rendőrséghez fordult, ahonnan az elsőfokú közigazgatási hatósághoz utasították. Itt kérte, hogy szállítsák el a megőrült fiatalembert.

— Nagyon sajnáljuk, kérem, — hangzott a válasz, — de mi addig nem intézkedhetünk, amíg tisztiorvosi bizonyítvány nincs arról, hogy az illető ön- és közveszélyes elmebeteg.

Ezzel szemben megmondották az ügyeletes tisztiorvos címét. Ekkor már fél 1 volt. Mire az orvos le tudott menni *3 óra lett.*

A lakás kulcsa ekkor még mindíg a mészárosnál volt. Azonnal átadta a tisztiorvosnak, aki benyitott a lakásba. A fiatalember ott feküdt a padlón rángatódzó testtel, habzó szájjal, hörögve. Kezében még mindíg görcsösen szorította az éles bárdot.

A tisztiorvos megvizsgálta, beadott neki egy idegcsillapító injekciót, aztán kiállított egy bizonyítványt. A bizonyítvány tanuskodott arról, hogy a fiatalember ön- és közveszélyes őrült.

A hozzátartozók azt hitték, hogy most már semmi akadálya nincs a legény elszállításának s ezért anélkül, hogy visszamentek volna a közigazgatási hatósághoz, egyenesen a mentőállomásra siettek.

A mentőállomáson meghallgatták miről van szó, aztán udvariasan ezt válaszolták:

— Addig nem tanácsos kivinni a klinkára, amíg meg nem tudják, hogy van-e hely odakinn vagy nincs. Mert ha nincs hely számára, akkor hiába is visszük ki.

Délután fél 5 volt.

A hozzátartozók ekkor rohantak ki az egyetemi klinikára. Az inspekciós orvossal kerestek érintkezést, aki kijelentette, hogy csak egy másodosztályú hely van üresedésben, arra esetleg felvehetik a beteget, de előre ki kell fizetni tíz napi ápolási díjat; nyolcvan pengőt és huszonnégy pengőt a professzori vizitért.

A hozzátartozók rémülten néztek össze. Tíz pengő is alig volt náluk, nemhogy száznégy pengő. Kétségbeesetten indultak vissza a közigazgatási hatósághoz, ahol könyörögni kezdtek, próbáljanak intézkedni az elmebeteg fiatalember minden további nélkül való felvétele ügyében.

Délután háromnegyed 6 volt.

A közigazgatási hatóságon a legelőzékenyebben vették pártfogás alá a panaszt és rögtön telefonáltak a klinika igazgató-professzorához, a melgszívű emberbarát dr. Benedek László professzorhoz. A professzor is végighallgatta az ügyet, aztán kijelentette, hogy akármilyen zsufoltság is van odakint, mégis kiszorít egy harmadosztályú helyet. Ő a maga részéről elengedi a vizitért járó díjat, ezzel szemben a harmadosztályú hely díját, hatvan pengőt előre ki kell fizetni, mert ennek elengedése dolgában ő sem diszponálhat.

Most már nem volt más hátra, hozzá kellett látni a pénz felhajszolásához. Tekintettel arra, hogy az elsőfokú közigazgatási hatóságnál csak este 7 óráig van inspekció, a pénzt még 7 óra előtt meg kellett szerezni, mert a mentők csak a közigazgatási hatóság intézkedésére szállíthatnak ki elmebeteget a klinikára.

És 7 óra előtt öt perccel sikerült is a pénzt megszerezni. A hozzátartozók megkönnyebbülve rohantak a közigazgatási hatósághoz, ahonnan az ügyeletes tisztviselő telefonált a mentőkhöz és intézkedett, hogy az elmebeteg fiatalembert vigyék a klinikára.

A mentők végighallgatták az utasítást és kijelentették, hogy azonnal lemennek a megzavarodott agyu ember lakására, mihelyst erre idejük lesz. Egyelőre azonban nem mehetnek, mert az est folyamán már nagyon sok betegszállítás van előjegyezve.

A hozzátartozók ezt tudomásul vették és kissé megnyugodva hazamentek. Ekkorára már elmult az injekció hatása és az őrült legény ismét fájdalmas görcsök között fetrengett a szobában és jajveszékelése áthallatszott a szomszéd lakásokba is. A hozzátartozók pedig az egyik szomszéd lakásában várták a mentők érkezését és közben borzongva halgatták az őrült jajgatását.

Végre megérkezett a mentőkocsi. A beteget hordágyra tették, betolták a kocsiba, amely aztán kirobogott vele az elmegyógyintézetbe.

Éjszaka fél 11 volt.

*

Igy történt...

REMÉNYI GYÖRGY.

DARMOL
az Ön hashajtója is

— Igen... Ez nagyon jó lesz... Meg kell előbb tárgyalnunk...

Ezzel elindult a lakásának ajtaja felé. A mészáros követte

A szomszéd házból hátborzongva nézték a rémes jelenetet.

Az ajtóhoz értek. A legény belépett. A mészáros követte. De csak egy pillanatig volt benn s ezalatt kirántotta a zárból a kulcsot, kiugrott és berántotta maga mögött az ajtót. Egy szempillantás alatt már be is zárta az ajtót és az őrült fogoly lett.

A zavart elméjű ember csak ekkor vette észre, hogy becsapták. — Dühöngve esett neki az ajtónak és csapkodni kezdte a bárddal. De ez az ajtó keményebb fából volt készítve és a legény ereje lankadni kezdett. Összerogyott és kinzó görcsök között, javeszékelve feküdt a szoba padlóján.

A FÜGGETLEN UJSAG
hirdetései mindig eredményesek!

Debrecen a modern festőművészet egyik legvirágzóbb középpontja, csak Debrecen maga nem tudja

Évek óta gyakran felmerül az irodalom és a művészet decentralizációjának kérdése. Mind többen és többen kívánják, hogy ne csak a fővárosban összpontosuljon minden kulturális érték, hogy az irodalomnak és művészetnek új, a budapestivel vetekedő gócai keletkezzenek a vidéki városokban. Az irodalomra nézve ez még — nagyrészt — csak jámbor óhaj, de a képzőművészet terén már a mult század végétől fogva jelentős lépések történtek e irányban. Egy eldugott szatmármegyei városban, a kies Nagybányán olyan jelentős festői iskola alakult, amely korszakalkotó lett a magyar festészet történetében. Később az állam és más kulturális politikával foglalkozó hatóságok is jelentős lépéseket tesznek a művészet decentralizációja végett. Igy jönnek létre, hogy csak a legnevezetesebbeket említsem: a szolnoki, kecskeméti, miskolci művésztelepek. Ezek közül a szolnoki művésztelep életét volt alkalmam közelebbről megfigyelni. Ennek a művésztelepnek a legfőbb jelentőségét én nem abban látom, hogy egy sereg művészt Szolnokra gyüjtött s itt módot adott nekik, hogy kellemes, ideális táji környezetben zavartalan csendben dolgozhassanak, hanem abban, hogy már maga a művésztelep fönnállása folytonosan emlékezetében tartja a város közönségének, hogy Szolnoknak festői vannak. Szolnok városa a maga egyik jellegzetes vonását s fő büszkeségét látja abban, hogy az esztendő kisebb vagy nagyobb részében Fényes Adolfnak, Zádor Istvánnak, Pólya Tibornak és még egy sereg kitünő művésznek szolgál otthonul. Az ottani közönség tudja, hogy neki elsőrangú művészei vannak, tudja, hogy a szolnoki festők kiállításai az egész magyar művészi életnek nevezetes eseményei s ami legfőbb, tudja, hogy nem kell idegenbe mennie, ha első rangú műalkotásokkal akarja családi otthonát ékesíteni. Szolnokon nincs olyan jobb polgári ház, amelynek falait ne diszítenék a szolnoki festők valóban művészi értékű képei.

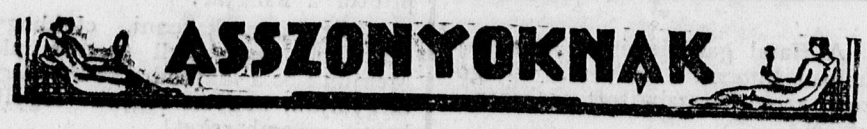
Debrecen közönsége ezzel szemben abban a téves hitben él, hogy Debrecenben csak „vidéki" festők vannak, hogy igazán értékes műveket csak akkor vásárolhat, ha Pestre utazik, vagy ha a pesti műkereskedő idehozza „nagynevű" fővárosi művészek képeit. Milyen tévedés! Először is a pesti műkereskedő többnyire értéktelen giccseket hoz, másodszor Debrecenben, csakúgy, mint egykor Nagybányán, vagy napjainkban Szolnokon, egész csapata él és dolgozik a nagy teheteségü művészeknek, akiknek fővárosi kiállításai is eseményt jelentenek az ország művészi életében, akiknek működését a legkiválóbb magyar műbírálók is számon tartják és méltányolják. Debreceni ember a magyar szobrászat nagy büszkesége: Medgyesy Ferenc, Debrecenben ápolja a legnemesebb nagybányai hagyományokat Thoroczkai Oszvald, de a legmodernebb, legmaibb magyar festészetnek is olyan kiválóságai élnek itt, mint Holló László, Káplár Miklós, Szabó Kálmán, Félegyházy László, Vadász Endre. S ezzel még ki sem merítettük a névsort, hiszen itt van minden modern művészi törekvésnek fáradhatatlan harcosa- és szervezőjeként a szintén kitünő festő: Senyei Oláh István s hogy a névsor egyhangú ne legyen, egy olyan tehetséges festőnő, mint Berky Irma. A konzervatívabb irányú festők felsorolására most nem is terjeszkedem ki, pedig ezek között is nem egy kiváló tehetség akad.

Minden feltétel meg van itt tehát ahhoz, hogy Debrecen a magyar művészet egyik középpontja legyen, csak egy hiányzik: a debreceni közönség tudata. A debreceni embernek végre tudomásul kell vennie, hogy Debrecen, melynek szobrászata Arany szerint vászonpipán tul még nem baktatta, ma már nemcsak magyar irodalomnak, hanem a magyar művészetnek is egyik legnevezetesebb városa; a debreceni polgár, ha bárhol megfordul az országban, vigye magával a büszke önérzetet, hogy az ő városabeli művészek neve messze ismerős.

Mindezt abból az alkalomból kellett elmondani, hogy a napokban tartotta és a mai napon zárja be képkiállítását egy kiváló debreceni festőművész Vadász Endre. Szó sincs róla, a kiállítás nagy érdeklődést keltett s a debreceni viszonyokhoz képest nem kevés kép talált vevőre. De attól, hogy Vadász Endre s általában a debreceni művészek igazi jelentősége köztudattá legyen, még távol vagyunk. Reméljük azonban, hogy közeledünk hozzá s e közeledést a debreceni közönség a Déri-muzeumban levő kiállítás mai, utolsó napján is dokumentálin fogja.

—l.

Irja: H. FARKAS ILONA.

Lányok a taposómalomban

Az élet taposómalmában, mintha hang nélküli „ej uhnyem" ritmussára, vonszolnák a keserves megélhetés, a mindennapi kenyérgondok, a csalódások, az ujrakezdés, a csődöttmondott remények vaskos kötelét. Már megszoktuk őket, a dolgozó lányok szürke kuli-senegét.

A század époszát egy későbbi krónikás talán róluk fogja megírni. (Nem a csábító sexappeal-királynőkről és a rozsdavörös-hajú, aranyozott szemhéjú görlöktől.) Bizonyosan helyet kapnak a 20-ik század történetében, mint ahogy a század eleji irodalom a regényhősnő alakját mintázta róluk.

Nézzünk egyszer szembe ezekkel a szerény, elmosódó szilhettekkel. Az árnyékos szemekkel, amelyek köré idő előtt finom ráncokat von a robot, ezekkel a gyenge vállakkal, amelyek gyorsabban lankadnak, fáradnak az állandó, tulterhelt munka erőltetésétől és nézzük meg ezeket a homlokokat, amelyeket emberfeletti lelki erő hordoz.

Nem, dolgozónő primadonnákról beszélünk, akiknek minden lépéséről jól hangolt sajtó számol be és női klubok pohárköszöntői reklámoznak.

A mindennapok szürke névtelenjeinek, egy-egy alakja vonul elénk.

Lányok ,akik meglopják álmaikat, a vágyaikat, meghazudtolva a természet ősi utját. Egy darab kenyérért verekednek, éppen úgy, mint az arra teremtett férfi.

Lányok, akik nem fogják ismerni a védett asszony élet zsongító nyugalmát és akik a karjukon nem ringathatnak gyereket ...

Hivatalnoknő, akinek aránylag jól megy

Huszonnégy éves, gesztenyeszínű haja nagy hullámokban ondolált, körme manikürözött, sötétkék krepdesin ruhája izléses, cipője kifogástalan.

— Mennyi a havi keresete? — kérdezem.

— Nyolcvan pengő, — hangzik a válasz. — Ügyvédi irodában dolgozom.

— Munkaköre megfelel? ambiciója kielégült?

— Nem, — hangzik egy árnyalattal halkabban, — perfektül beszélek németül, angolul, franciául. Nagy vállalat, vagy bank titkárságában, felelősségteljes állásban volna a helyem. De gondolhatja, hogy így is hálás vagyok az állásomért, a 80 biztos pengőért.

— Hogyan osztja be a fizetését?

— Negyven pengőt haza adok, az édesanyámnak. Ennyivel segítem a háztartásunkat. Anyám özvegy asszony, egészen szerény nyugdíjból él. Négy pengőt havonta a betegsegélyzőre a fizetésemből vonnak le. Tizenkét pengő havonta az esti tornaóra hetenként kétszer és különböző egyesületi díjak. Marad huszonhat pengőm. Ebből ruházkodom, hajápolást fizetek. Sőt bérletem van a Zenekedvelők-köre hangversenyeire is.

— Adóssága van valahol?

— Sehol. Egy könyvkereskedésben van folyószámlám. Minden elsején három pengőt törlesztek. Igy aztán mégis csak hozzájutok egy-két könyvhöz. De ez nem számít adósságnak. Vannak barátnőim, akik négyszer annyival tartoznak a divatárusnak meg a varrónőnek, mint a fizetésük.

— A ruha, amit visel, mibe került?

— Három méter krepdesin á 5 pengő, két napig házivarrónő 4 pengő, gomb, gallér további három pengő, összesen huszonkét pengő. Megnyugtatom, Chanel valószínűleg drágábban árulja a holmiait kevésbbé kesernyés hölgyeknek, mint én. (Elneveti magát, aztán legyint a kezével.) Na mindegy.

— Szabad még egy kérdést?

— Tessék, feleli.

— Szerelmes valakibe?

— (A szeme riadtan néz, lassan kipirul az arca.) Igen; de nem, mégsem, — dadogja aztán hirtelen. — Ne tessék ilyesmit kérdezni!

Kulturát ad, napi három pengőért

Az első elemi zsibong, amikor az osztályba lépek. Etus néni éppen egyeseket osztogat. (Négyszögletes kis papirdarabon „az egyes". Aki kapta, boldogan dugja a tolltartóba, ahol őrzi a becses kincset.) Szőke, barna, fekete, kis baba fejek. Hat éves kislányok. Megható és szinte valószerütlenül édes, ahogy a pöttömnyi szájak értelmes feleleteket adnak, magas gyerek hangokon.

Etus néni: Mennyi három meg öt?

A fél osztály a kezét nyujtja, majd kiesnek a padból, mind felelni akar. Akire a tanítónő ramutat, fehérkötényes, szőke kis lány gyorsan számoló pálcikát rak ki a padon aztán énekelve mondja:

— Há-á-romeg-öt az nyo-olc...

Az óra végéhez jöttem, a csengő szünetet jelez a csöpp kis hölgyek, „az egyes tulajdonosok", a három meg öt, tudósai kettős sorokban mennek ki a folyosóra. Etus nénivel beszélgetek az ablakmélyedésben.

(Etus néni: 22 éves fiatal lány, tiszta homlok, nyugodt, barna szemek, szimpatikus, jóakaratú arc. Az az érzésem: jó ember áll előttem.)

— Szereti a munkáját? — kérdezem.

— Nagyon, — válaszol lelkesen. — Látta ezeket a kisleányokat? Gyöngék, védtelenek, riadtak. Lehetetlen nem szeretni őket. Öröm formázni a beiratlan kis lelket, a szomjas gyerek agyat.

— Jó a gyerekekhez? Nem ideges velük soha?

— Olyanok vagyunk itt az osztályban, mint egy család. Mintha az anyjuk volnék és ők a gyerekeim lennének. Nem természetem az idegesség.

— Van gyerek, akit jobban szeret? Aki kedvence?

— Egyik-másik olyan kedves, hogy nem tudom, nem jobban szeretni, de soha nem teszek kivételt eggyel sem.

— Mennyi a fizetése?

— Kilencven pengő.

— Hogyan él?

— A lehető legegyszerübben, a legszerényebben. Délig itt vagyok az iskolában, délután otthon magánnövendékeim vannak, akikkel este 7—8-ig foglalkozom. Azután készülök a másnapi órákra.

— Nem fárasztja ez a tulhajtott munka?

— Nem szabad fáradtnak lenni annak, akinek kötelességei vannak. A kis öcsémet taníttatom. Családfentartó vagyok.

— Jár valahová szórakozni? Van társasága?

— Nagy ritkán egy szinházi előadás, néha mozi, társaságom senki. Kollégiám mind idősebbek, a legjobb barátnőm az unokahugom.

— Mit szokott olvasni?

— Ami a kezembe jut, mindent. Szeretek olvasni, de, sajnos, alig jutok hozzá.

— Ismeri Frendot, Adlert ,Stekelt? a legmodernebb psichoanalitikai nevelési eredményeket?

— Nem volt időm ezzel még foglalkozni, de eltökélt tervem, ahogy hozzájutok.

— Van udvarlója, vagy jóbarátja, fiu?

— Nincs senkim. Ez majd későbbi dolog, egyszer el kell jönnie annak a férfinek, aki feleségül vesz és akkor nekem is lesznek gyerekeim ,addig anyai érzéseimet itt élem ki az iskolában.

NYAKKENDŐFORDITAS HUSZ FILLÉR.

Házról-házra jár. Bekopog, megkérdi: van-e tisztitani, vasalni, fordítani való nyakkendő? Húsz fillért kér darabjáért.

— Jól megy az üzlet? — kérdezem.

— Szomoruan feleli., — Olyan rossz világ van. De nyakkendőre mindenkinek jut. Alig van fordítani, tisztitani való nyakkendő. A férfiak nem spórolnak, inkább ujat vesznek. Nagy már kérem nekem ebben a prakszisom, a férfiak hiubbak mint nők.

— Hogy él meg a nyakkendőfordításból?

— Sehogyan, száraz kenyérnél több alig jut, — hangzik a fásult felelet.

A MANIKÜRÖS KISASSZONY CSINOS LEGYEN!

Bodroshajú, csinos, keskenykezű lány. Parfümös körülötte a levegő.

— Miért használ Irénke ilyen fejfájdító parfümöt? — kérdezem.

— Egy illatszeres udvarol nekem. — válaszolja nagy büszkén. — Ugy eszi a fene utánam, hogy egyre-másra hordja a finom üvegeket. Én meg elhasználom. Nincs igazam?

— Kit szeret jobban manikürözni, férfit vagy nőt?

— A férfiak gavallérabbak — feleli lakonikusan. — Viszont szemtelenek. Hogy miket kell egy manikürösnőnek végighallgatni! Szörnyű! Hány otromba udvarlást, hány ajánlatot kapok egy nap, nem is tetszene gondolni. A nőket jó manikürözni, már, amelyik nem kényes. Van olyan, aki kapkodja a kezét és mindég szisszeg. Hát bizony nem könnyü a mesterségünk! —

— Mennyit keres havonta?

— Negyven pengő fixfizetés és a borravaló.

— Hogyan él ennyiből?

— Hiszen, ha nem kellene mindég csinosnak lenni — válaszolja. — De mindent megesznek a rongyok. És a harisnyákon örökké leszaladnak a szemek. Vakulhatok rajta a horgolótüvel. Ajjaj. Ajaj!

*

A dolgozó lány portréjához csupán néhány szerény adat mozaikkal szolgáltunk. Ezt a témát sok-sok hosszú, vastag köteten keresztül sem lehetne kimeríteni. A mindennapi élet szürke rengetegjében bátor, világító lelkek ezek a kis lány katonák, akik az életért küzdenek az élet ellen, az életért, amely elárulta őket.

Tüzifát, szenet, kokszot
legolcsóbban szállit a
DEBRECENI FAIPAR ÉS FAFORGALMI Rt.
Telep: Salétrom u. 5. Telefon 2156.

A KIE vasárnapi tea-estje a Kollégium dísztermében

Január 21-én, vasárnap este fél 6 órai kezdettel a Kollégium dísztermében nagyszabású tea-est keretében gyüjti össze a KIE a debreceni társadalom tagjait. A tea-est rendezését a most megalakult KIE hölgybizottság végzi. A háziasszonyok névsora a következő:

Dr. Dancsházy Sándorné, Dávid Margit, Dulházy Rózsika, Földes Vilmosné, Herkély Gyuláné, Husz Lajosné, dr. Jánossy Gyuláné, Kardos Zoltánné, Kovács Juliska, Lehmann Lajosné, Magyar Bertalanné, dr. Mitrovics Gyuláné, H. Nagy Ervinné, özv. Sztankay Béláné, dr. Schlotter Ferencné, dr. Szabó Gusztávné, G. Szabó Kálmánné, Szekeres Józsefné, Szele Paula, Templomegyesület, Uray Sándorné, Varga Pálné, dr. Versényi Klára.

A tea-est gazdag műsorát nagy gonddal állította össze a rendezőség, úgy hogy az minden igényt kielégít. A részletes műsor:

1. Üdvözlő beszédet mond Uray Sándor. 2. Brahms: A rét magánya. Liszt: Ha álmom mély... Gounod: Altatódal. Franz: Tavaszi ibolyák. Énekli dr. Balogh Istvánné, báró Orbán Aranka. Zongorán kísér dr. Balogh István. 3. Előadást tart Rugonfalvy Kiss István. 4. Mozart: C-moll fantázia. Chopin: As dur valcer. Zongorán előadja Szabó Emil. 5. Novelláiból felolvas Szondy György. 6. Záróbeszédet mond Nagy István.

A tea-jegy ára 1 pengő, tagoknak 50 fillér, amely a KIE helyiségében, Piac ucca 36., előre is váltható.

A LEGJOBB HIRDETÉSI ORGÁNUM A DEBRECENI FÜGGETLEN UJSÁG.

Tiszántúli Közgazdaság

Mezőgazdaság

Az új svájci búzakiviteli kontingensből közvetlenül kapnak a termelő gazdák is

A földmivelésügyi miniszterrel egyetértőleg a külkereskedelmi hivatal az előreláthatólag január végével szétosztásra kerülő ujabb svájci buzakiviteli kontengensekben a termelőket is részesíteni kívánja.

A Tiszántuli Mezőgazdasági Kamara felhívja tehát a kerületbeli eladható és jóminőségű buzakészlettel rendelkező gazdákat, hogy legsürgősebben jelentsék be a kamarához, hogy mily mennyiségű buza kiszállítására igényelnek kivíteli engedélyeket. A bejelentési eljárás a következő:

1. a Tiszántuli Mezőgazdasági Kamarához (Debrecen, Hunyadi u. 5.) bejelentendő a gazda, illetve a gazdaság pontos címe, a gazdaság területe katasztrális holdakban, továbbá, hogy mily buzakészlettel rendelkezik és mily mennyiséggel óhajt a svájci kivítelben részesedni;

2. a Tiszántui Mezőgazdasági Kamarához egyidejüleg a beküldendő egy másfélkilogrammos minta, „svájci export" jelzéssel. És pedig egy csomagban 2 minta; egyik 1 kgr-os, másik fél kgr-os. Együttesen tehát másfél kilogramm.

A Tiszántuli Mezőgazdasági Kamara a legnyomatékosabban felhívja a svájci kivítelben részseülni akaró és kivíteli kontingenst nyerő gazdákat arra, hogy külföldi szállításaiknál a kamarához beküldött mintával teljes mértékben azonos buzát exportáljanak, mert eltekintve attól, hogy a mintának meg nem felelő szállításokból eredő kellemetlenségek és anyagi károk őket fogják terhelni, a közvetlen gazdaértékesítés lejáratásával az egyetemes gazdatársadalomnak okoznának súlyos erkölcsi és anyagi károkat.

Végül nyomatékosan figyelmezteti a Tiszántuli Mezőgazdasági Kamara az érdekelt gazdaközönséget, hogy a tárgyalások felvétettek ugyan Svájccal ujabb buzakivítel érdekében, de a dolog természetében rejlik, hogy azok befejezéséig előre nem látható, hogy mikor és mily mérvben vezetnek azok eredményre, tehát a gazdaközönség a svájci buzakivíteli kontingens elnyerésével biztosan csak akkor számolhat, ha a megállapodások létrejöttéről, valamint a kontingens felosztásáról a m. kir. Külkereskedelmi Hivataltól értesítést kap.

Természetesen az egyes gazdák, illetve gazdaságok elsősorban buzakészleteik minősége alapján, másodsorban pedig a majd rendelkezésre bocsájtható kontingens mérvétől függően fognak részesedni a svájci kivítelben, tehát a mezőgazdasági kamarához bejelentett igénylésük teljes mértékben kielégíthető lesz.

A kivítelnél elérhető jobb árakra tekintettel minden gazdának érdeke, akinek eladható buzafeleslege van még, hogy a svájci exportban részvételre jelentkezzék. A bejelenthető legkisebb készlet 50 mázsa, akiknek tehát ennél kisebb tételeik várnak értékesítésre, többen álljanak össze a kivíteli lehetőség biztosítása céljából. A bejelentést ilyen esetekben is egy gazda nevén kell eszközölni, de fel kell tüntetni a bejelentésben mindazoknak a gazdáknak nevét és gazdasága területét, akik összeálltak s a beküldendő mintáknak az összeállított tételből kell származniok.

A jelentkezés sürgős, legkésőbb 1934. évi január hó 25-én beérkező jelentkezések lesznek figyelembe vehetők.

❖❖❖

Kaliforniai pajzstetű a gyümölcsfák réme

Hazánk mindig hires volt jóizü gyümölcséről. Az utóbbi években különös jelentőségre tett szert gyümölcstermelésünk, mint a nemzeti vagyon egyik gyarapitási faktora. A magyar gyümölcs ugyanis a mai nehéz exportlehetőségek között is talál piacot külföldön.

Minden gyümölcstermelő tudja, hogy veszedelemben forog ez az érték, amit a hazai gyümölcsök reprezentálnak. Már évekkel ezelőtt behurcoltak külföldről hozzánk egy ilyen veszedelmes kártevőt: a kaliforniai (v. San José) pajzstetüt. — Eleinte csak Csongrád és Csanád-, valamint Vasmegyében volt nagyobb összefüggő fertőzési folt. — Ma már azonban az a helyzet, hogy ugyszólván minden megyében találhatók fertőzött helyek. A kaliforniai pajzstetü rendkivül szapora. Ha egy nyáron csak 3 ivadéka van, akkor egyetlen pajzstetüből 16 millió utód származik. Ez a rendkivüli szaporasága magyarázza azt is, hogy kisebb fákat 2—3, nagyobbakat 5—6 év alatt tönkretesz.

Terjedésének csak rendszeres irtással tudunk gátat vetni. A védekezési teendők téli és nyári munkálatokra oszlanak. A téli védekezés két részből tevődik össze és pedig a fák mechanikai kezeléséből és permetezéséből. Mechanikai kezelés alatt értjük azt a müveletet, amikor kaparóvassal, vagy drótkefével alaposan felkaparjuk az összefüggő pajzstetü-réteget, hogy a permezetőlének beivődását, ennélfogva hatóképességét fokozzuk. Ezzel a művelettel a fákon levő összes sebeket és sérüléseket is elzárjuk sebkátránnyal (Almola Pomrin). — Téli permetezésre egyetlen tekintetbe jöhető permetezőanyag a gyümölcsfakarbolineum. Igen jó eredményt adtak az elmult évben Neodendrinnel és Novendával végzett permetezések. Nagy előnye ezeknek a karbolineumoknak, hogy mivel nagy mérgezőképességü olajokból készülnek, csak felényi menyiség kell a felhasználásánál ugyanazon hatás eléréséhez, mint a kevéssé mérgező alapanyagokból készült Dendrin és Endából, vagy más gyümölcsfakarbolineumból. — Tekintettel a kaliforniai pajzstetü rendkivül szivós voltára, a permetezést 10 százalékos lével kell végezni. (90 liter vizhez adunk folytonos keverés közben 10 kg. Neodendrint vagy Novendát.) A permetezést az előkészitő kezelés után azonnal el kell végezni, száraz, fagymentes napon olymódon, hogy a fák mintegy meg legyenek fürösztve a permetlében. Csak igy érhető el, hogy a tetüréteg alaposan átnedvesedik a mérgező folyadékkal. Erős fertőzés esetén célszerü két permetezést eszközölni: egyet lombhullás után közvetlenül, egyet pedig rügyfakadás előtt négy héttel. A lelkiismeretes munkának meg lesz az eredménye, mert fáink szép gyümölccsel, amelyeket nem éktelenit el a tetü szivásának folta, hálálják meg a rájuk forditott csekély permetezési költséget. De nemcsak mindenkinek magával szemben való kötelessége a kaliforniai tetü irtása, hanem az állammal szemben is, mert beláthatatlan nemzetgazdasági kár származik abból, ha gyümölcseink pusztulásával megszünik a gyümölcskivitelünk is. Ezért rendelte el a m. kir. földmivelésügyi miniszter a 4800—1932. sz. rendeletével a kaliforniai pajzstetü kötelező irtását.

Kaliforniai pajzstetü
biztos ellenszere
NEODENDRIN
vagy
NOVENDA
kapható gyári áron
Kontsek Géza krt.
gyári lerakatnál

Kamathozzájárulási alap a gazdaadósok számára

A gazdavédelmi rendelet végrehajtása olyan új problémákat vet fel, amelyekkel a rendelet kibocsátásakor még alig lehetett számolni, Ezek közé tartozik a kamathozzájárulás ügyének rendezése. A gazdaadósok közül a védett birtokosok 4, a többiek 5 és fél százalékot fizetnek, a hátralékot pedig abból az alapból térítik meg a hitelező pénzintézeteknek, amelyet a Pénzintézeti Központ kezel.

Ebbe az alapba a pénzintézetek szeptember 30-i betétállományuk félszázalékának megfelelő összeget tartoznak befizetni, ami mintegy hétmillió pengő. Az intézetek négy egyenlő részletben szolgáltatják be a rájuk eső összegeket, azonban nincs tisztázva még az a kérdés, hogy számításba kell-e venni az egész betétállományt vagy egyes betéteket különleges elbírálásban részesítenek. Ugy halljuk, máris intézkedés történt, hogy az altruista pénzintézetek által kezelt állami betétek után nem kell a félszázalékos

Dr. Baranyi János
zongoramüvész bemutatkozó hangversenye
január 23-án, kedden este 8 órakor
az ARANY BIKA nagytermében
a debreceni hangversenyzenekar közreműködésével.
Vezényel: **Zsolt Nándor** zeneműv. főisk. tanár, a budapesti hangversenyzenekar elnök-karnagya. Jegyek: MÉLIUSZ könyvkereskedésben.

Csakis elsőrendű tűzifák:
bükk, tölgy akác hasábban és aprítva.
ALACSKAI, EGERCSEHI, ÓZDI
szenek
PROHÁSZKA és TÁRSA üzleteiben
Eötvös u. 18. Bethlen u. 44.
Szent Anna ucca 49. szám.
Telefon 11—61.
Tegyen egy próbavásárlást!

hozzájárulást leróni és szó van még más betétekről is, amelyek mentesülnének e kötelezettség alól. Ebben az esetben a pénzintzetek közvetlen hozzájárulása esetlen kevesebb lenne htmilliónál. Az intéztek közvetett hozzájárulása azonban, amivel félszázalékos engedményt tesznek kamatkövetelésükből, mindenképpen változatlan marad.

A kamathozzájárulás összegének túlnyomó részét az állam viseli. Legnagyobb igényekkel persze a védett birtokosok lépnek majd fel, akiknek száma meghaladja a 90.000-et és akiknek kamatfizetési kötelezettsége is másfél százalékkal alacsonyabb a többi gazdaadósokénál. A végleges számítások azonban erre vonatkozólag még nem készültek el és ezért azt hiszik, hogy a kamathozzájárulási alapról szóló végrehajtási utasítás kibocsátása későbbi időpontra marad.

❖❖❖

MAGYAR BIKAVÁSÁR A HORTOBÁGYON

Előző híradásainkban már közöltük, hogy a Debrecen—Hortobágyi Magyar Tenyészbikatelep Közös Legelőt Haszonbérlő Társulat szokásos évi vásárát a folyó évben február hó 22-én rendezi meg a Kis-Álomzug pusztán. E vásár alkalmával a bikatelep 65 darab hortobágyi törzs- és cifragulyai származású, edzett és jó csontozatú bikát bocsát eladásra. A multban szerzett jó tapasztalatok következménye, hogy a vásár iránt az érdeklődés élénk.

❖❖❖

LÓTÖRZSKÖNYVELÉS DEBRECENBEN.

A Debreceni Gazdasági Egysület ezuton is közli a város gazdaközönségével miszerint a lótörzskönyvelő bizottság elé még elő nem vezetett kancák póttörzskönyvelése és párosítása folyó évi január hó huszonötödikén csütörtökön délelőtt fél kilenc órakor történik az állami méntelep melletti fedeztető akolnál. E póttörzskönyvelésne elő kell vezetni mindazokat a kancákat, melyek be voltak törzskönyvelve, de az 1933. év őszén nem voltak bemutatva a törzskönyvelő bizottságnak s ugyancsak elővezethetők új (eddig nem törzskönyvezett) kancák is, melyeket tulajdonosaik fedeztetni szándékoznak. — A lótörzskönyvelés előnyei köztudomás szerint: 1. a káros vérfertőzés és rokontenyésztés megakadályozása, 2. a törzskönyvezett kancák után a rendes fedeztetési dijnak fele, kancaivadékai kután pedig negyede fizetendő, 3. a törzskönyvezett kanca csikói származási lapot kapnak s mint ilyenek kedvezőbb áron értesíthetők.

A méntelepparancsnokság megbízásából közli a Gazdasági Egyesület az érdekeltekkel azt is, hogy az összes törzskönyvezett kancákat, amelyek az első bepárosítás után törzsméntől megellettek csikóikkal együtt be kell vezetni január 25-ére a méntelep melletti térre avégből, hogy a csikók lebélyegzése megtörténhessék.

LAPUNKAT PARTOLJA, HA A „FÜGGETLEN UJSÁG"-BAN HIRDETŐ CÉGEKNÉL SZERZI BE SZÜKSÉGLETEIT.

A VILÁG TRÓNJA

PAÁL JÓB RIPORT-REGÉNYE

HÁROMSZÁZÖTVEN MILLIÓ EMBER URA...

A VATIKÁNI PALOTA HARMADIK EMELETÉN A LEGRAGYOGÓBB POMPÁVAL BERENDEZETT TERMEK HOSSZU SORA VONUL VÉGIG. ÉVSZÁZADOK ÓTA EZEKBEN LAKTAK A PÁPÁK. XI. PIUS A PÁPAI LAKOSZTÁLY HUSZONÖT TERMÉBŐL MINDÖSSZE NÉGYET FOGLALT LE A MAGA SZÁMÁRA. HAJNALI FÉL ÖTKOR INNEN INDUL MISÉRE ÉS ÉJJEL FÉL TIZENEGYKOR ITT GYÜJTI ÖSSZE HÁZANÉPÉT AZ ESTÉLI ÁJTATOSSÁGRA. — AMIKOR A PÁPA NYUGOVÓRA TÉR, RÓMA MÁR RÉGEN ALSZIK...

(COPYRIGHT by JÓB PAÁL. Minden jog fenntartva. Utánnyomás még kivonatosan is tilos.)

Hét dombon épület fel Róma és ezeknek a domboknak egyike a Vatikán. Közepén emelkedik a keresztény világ főtemploma, Szent Péter és a pápak sirhelye és Jézus Krisztus földi helytartójának székesegyháza. mögötte a vatikáni állam és jobbra tőle az apostoli palota. Ebben él és uralkodik a pápa.

Háromszázötven millió ember ura...

Öt és fél hektár területe van a vatikáni palotának, amelynek fronija a Szent Péter térre néz. A néhol tíz méter vastag falak között húsz udvar huzódik meg. Árkádokkal és reltenetes folyosókkal. Keskeny hidak szaladnak egyik udvarról a másikra és az oszlopok között fel-felcsillan a svájci gárdisták alabárdja. Ezernél több szoba van az apostoli palotában és mindegyiknek meg van a maga históriája. VI Miklós pápa óta Jézus Krisztusnak kereken ötven földi helytartója építette fel ezt a palotát. A világnak legnagyobb építőművészei, festői és szobrászai alkottak e falak között halhatatlant...

HOGYAN ÉL A PÁPA?

A Szent Péter térről az ugynevezett bronzkapun jutunk be az apostoli palotába. A Scala Regia százharminchét lépcsőfokán kell felfelé mennünk, hogy kiérjünk a Szent Damaszkus-udvarra. Széles, nagy udvar ez, tágas árkádokkal a földszintjén. Hátulsó traktusáról két lift szalad a felső emeletekre. Ezt a két liftet csak kiváltságos emberek használhatják. Még X. Pius építette a felvonókat, a baloldalin uralkodó családok tagjai és előkelő diplomaták utaznak a pápa trónterme felé, a jobboldalit egyesegyedül a Szent Atya használhatja.

Ezen a liften jön le a vatikáni palota harmadik emeletéről a reggel korai óráiban dolgozószobájába XI. Pius és ez a lift szállítja hálószobájába a pápát, ha késői óráiban az éjszakának már véget ér az audienciák serege.

A hetvenhatesztendős pápa minden nap fél ötkor kel és csak tizenegy órakor térhet nyugovóra.

A katholikus egyház feje a nap huszonnégy órájából tizennyolcat ébren tölt el és ebből legalább tizenötöt vesz igénybe a munka...

XI. Pius többet dolgozik, mint bármelyik lakója a Vatikánnak.

Róma még javában alszik, amikor ő hajnali fél ötkor felkel. Ilyenkor ájtatosságát végzi. Nyolc óra előtt megreggelizik. Reggelije a lehető legegyszerübb. Egy csésze világos kávé és kevés sütemény. Néha a süteményt kis darab sajt és fehér kenyér pótolja. Nyolc óra után lifttel megy le a palota második emeletén lévő lakosztályába. Kedvenc tartózkodási helye a könyvtárszoba. Környeztének bizalmas tagjait itt fogadja. Első látogatója minden reggel, pontosan kilenc órakor a pápai család fejét, Caccia Dominioni Camillot. Rangja: Maestro di Camera és öeminenciája rangban megelőzi az összes püspököket. Monsignore Caccia ugyanaz a pápai udvarnál, mint volt Montenuovo herceg Schönbrunnban. Minden nap referál a programmon lévő audienciákról. Előterjeszti listáját azoknak, akik kihallgatásra jönnek. Bizonyos, a kihallgatásokkal kapcsolatos körülményekre felhívja a pápa figyelmét. Utána tíz órakor jön a bibornok-államtitkár: Pacelli Jenő. Egyházpolitikai ügyekről referál és előterjeszti a kitüntetéseket.

Ezután következnek a soros audienciák. A kongregációk vezetői, a cancellaria, dataria, könyvtár, levéltár, muzeum, kormányzóság, igazgatói és vezetői, a fontosabb teendőkkel megbizott biborosok, a római vikárius, a gárdák parancsnokai régi hagyományok alapján szokássá vált időpontban, minden második kedden, a hónap első szerdáján, minden harmadik csütörtökön, esetleg kétszer, vagy mint a keleti egyház kongregációjának vezetője egy hónapban háromszor is megjelennek a pápánál, hogy előterjesztéseiket megtegyék. Utánuk sor kerül a püspökökre.

Kilencszáz katholikus püspöke van a világnak és ez a kilencszáz püspök minden öt évben egyszer egyházmegyéjének ügyeiről kimerítő jelentést tesz a pápának.

A püspökök kihallgatására rendesen csak fél tizenkettőkor kerül sor. A püspökök jelentésüket irásban teszik meg, de egyes kérdésekről szóban is referálnak. Utánuk valamely uralkodóháznak Rómába idöző tagját fogadja a pápa. Azután sor kerül a magánkihallgatásokra, majd zarándokok kihallgatása következik.

A FORGATHATÓ ASZTALKA: XI. PIUS TALÁLMÁNYA.

Fél három felé jár már az idő, amikor a hetvenhat éves pápa ráért arra, hogy megebédeljen. Azelőtt lakosztályába vonult vissza, most a második emeleten lévő dolgozószobájában költi el egyszerű ebédjét. Az ebédje egyszerű, mint egy polgári családé: leves, kevés hús, olasz módra elkészített főzelék, gyümölcs. — Tésztát nem eszik a pápa. Néha feketekávét kér. És egy pohárnyi bort iszik meg minden étkezéshez. Magyarországon az a hit tartja magát, hogy a pápa minden délben tokaji bort iszik .Ez így volt XIII. Leó pápa idejében ,akinek I. Ferenc József ajándékba küldött minden évben egy hordó tokaji bort, de XI. Pius még nem kapott bort a Hegyaljáról.

Régi hagyomány, hogy a pápa étkezésénél senki sem lehet jelen. A lakájok behozzák az ételt, leteszik az asztalra ,aztán kimennek és a pápáknak az ételek tálalásánál senki sem segít.

XI. Pius ötletes módon oldotta meg ezt a nehéz kérdést. Önmaga konstruált egy forgatható kerek asztalkát, ennek rézből készült lapján mélyedések vannak, a szolgák ide teszik be a tálakat és a pápa kényelmesen maga elé tudja forgatni azt a tányért, amelyikről enni akar.

Félnégyig könyvtártermében tartózkodik XI. Pius, ekkor, ha ideje van autón kimegy a vatikáni kertbe. De ez az autóutazás csak egy óráig tart. Utána ujra leül iróasztala mellé. Azokat a leveleket, amelyek olaszul, németül, franciául, angolul, spanyolul vannak irva, maga olvassa el, aláírja az okmányokat, vagy leveleket, aztán este hétkor kezdődik ujra az audienciák sora. Jönnek a zarándokcsoportok. Néha még tíz óra után is tart kihallgatást a Vatikán ura.

Este fél tizenegykor vonul lakosztályába. Ilyenkor végzi az esti ájtatosságot és tizenegy óra is elmult már, amikor ágyába kerül.

Róma már javában alszik...

Az „UJSÁG" irodalmi estje 1934. febr. 18.

A Magyarországi Magántisztviselők Szövetsége
debreceni csoportja munkanélküli segélyalap javára.

Fellépnek: **Kobor Tamás, Máral Sándor, Nagy Endre, Pünkösti Andor. Zsolt Béla.**

Az Arany Bika dísztermében. Jegyelővétel a Menetjegyirodában.

Az „UJSÁG" előfizetőinek 75% engedmény.

AKIK A PÁPÁNAK FŐZNEK ÉS SZOBÁIT TAKARITJÁK.

A vatikáni palota a Szent Péter térről nézve három emeletes. De az egyik oldalán a harmadik emelet néhány terme fölött kicsinyke ablakok serege látszik. Itt laknak azok a német ferencrendi barátok, akik a pápa körül a házi szolgálatot végzik.

A harmadik emelet: a pápa magánlakosztálya. Fényes pompával berendezett termek hosszú sora. Ezekből a termekből XI. Pius csak négyet használ. Hálószobáján kívül kis szalonja, dolgozószobája és ebédlője van. És ezen az emeleten van belső kápolnája. Szobáiba civil ember nem léphet. Ide még a svájci gárdisták se jöhetnek. A szolgálatot itt a barnacsuhás, fehérgalléros harmadrendű franciskánusok végzik, akiknek kiváltságuk, hogy kiszolgálhatják a pápát. Ők főzik meg ebédjét, vacsoráját, takarítják szobáit és virrasztanak az előszobában, amíg a Szent Atya alszik. Aranyból ötvözött csengetyű áll a pápa paldachinos ágya mellett, Bernini készítette. Vékony a hangja: ha ez a csengő megszólal, léphetnek be Szent Ferenc szolgái a tágas szobába.

Itt reggelizik és itt költi el vacsoráját a pápa.

A vacsorája: rendesen egy csésze kamilla tea. Nagyon ritkán pár falat hús.

A lift, amely a Domonkos-udvar árkádjai alól indul, pontosan e szoba mellett tart haltot.

Lent a Szent Péter téren csak az uccai ivlámpák égnek ragyogva, amikor ennek a szobának halovány világa kialszik. De vannak Rómában sokan, akik még éjfélkor is világosságot látnak a pápa szobájában.

Rómában már majdnem mindenki alszik, amikor a pápa még mindíg imádkozik a világ sorsának jobbrafordulásáért...

A HONSZ. KÉRÉSE DEBRECEN SZ. KIR. VÁROS KÖZÖNSÉGÉHEZ, UGYSZINTÉN VALAMENNYI EGYESÜLETÉHEZ, HIVATALÁHOZ, HATÓSÁGÁHOZ, INTÉZETÉHEZ, VÁLLALATÁHOZ ÉS ÜZEMÉHEZ, ILLETVE EZEK VEZETŐIHEZ.

Debrecen város területén a Honsz. Debreceni Csoportja kebelén belül 1027 felnőtt hadigondozott — hadirokkant és hadiözvegy — él, akik csak 16 éven aluli családtagjaikat véve számításba, együtt mintegy 3000 lelket számlálnak.

E 3000 lélek a sivár magyar télben nagyrészben rongyokban, fűtetlen odukban és munkanélkül nyomorog.

A belső irtózatos nélkülözést és nincstelenséget közelről szemlélve és naprólnapra látva, ennek a borzalmas nyomoruságnak az enyhítése érdekében kérő szózattal fordulunk Debrecen nemesszívű társadalmához.

Hazafias aggodalomból fakadó érzéssel kérünk mindenkit, segítsenek hadigondozottjainkon!

Munkát és munkaalkalmat kérünk hadigondozottjaink számára!

A legmélyebb tisztelettel kérünk mindenkit, hogy ha bármilyen munka elvégzéséhez és bármilyen állás betöltésére munkásra van, avagy lesz szüksége, szíveskedjék a szükséges munkást hadigondozottjaink sorából alkalmazni!

Tisztelettel megjegyezzük, hogy a munkaközvetítő irodát felállítottuk és mindenféle munkára alkalmas és készséggel vállalkozó hadirokkant ,hadiözvegy és hadiárva tagjaink a csoporthoz intézett megkeresésre bemutatkozni és próbamunkára is szives készséggel elmennek.

Istennek tetsző jócselekedetet teljesít az, aki hadigondozottjainknak munkát ad és ezáltal segít rajtuk.

A Honsz. Csoport Elnöksége.

Vásároljon hirdetőinknél.

A modern bohémek Csokonai ól kérnek kölcsön csizmát is

Az eset az Angol Királynőben kezdődött.

Ott ültek együtt a színészasztalnál Bihary Nándor és a színház népszerű titkára, Angyal Dezső. Még többen is voltak, a társaság remekül mulatott, Bihary mókázott, tréfált, csak Angyal ült mélabúsan az asztalnál, tenyerébe hajtva fejét.

Szomorkodott.

Pedig egyébként vidám ember, főtréfamester és áldott jó lélek, minden délben megeteti az Angol Királynő előtt posztoló galambokat. Ha ő nem volna, szegény kis galambok biztosan éhen halnának.

Hamar feltünt mindenkinek a titkár úr búslakodása és döbbent arccal fordult felé Thália híveinek egész serege. Még Bihary is elkomorodott, amikor meglátta Angyal vészesen sötétlő pillantásait, de azért megkérdezte:

— Mi a bajod öregem?

Angyal nagyot sóhajtott:

— Ej, nagy az én bajom, nem tudsz te azon segíteni!...

— Hátha mégis segíthetek . . . — mondta részvéttel Bihary —, áruld el, mi bántja lelkedet.

És végül is megtört a jég, Angyal elpanaszolta, hogy miért búslakodik. Szenvedélyes vadász ugyanis és most egy meghívót kapott valahonnan vadászatra. Ment volna szívesen, csak az volt a baj, hogy nem találta meg a vadászcsizmáját. Valahol utazás közben elvesztette. És most emiatt nem tud elmenni a vadászatra.

— No, ha csak ez a baj — vigasztalta a színész —, azon könnyen segíthetünk. Van ugyanis egy vadászember ismerősöm, az majd szívesen odaadja neked a csizmáját erre az alkalomra.

Angyal kapva-kapott az alkalmon és boldogságtól sugárzó arccal kérdezte, hogy mikor veheti át a csizmát.

— Holnap délelőtt — mondta Bihary —, majd együtt felkeressük és elkérjük töle.

Egyszeriben felvidult a derék titkár, mosolygós lett az arca és később ruganyos léptekkel távozott el a bájos kis felesége karján. Alighogy kilépett a kávéház ajtaján, Bihary összesugott a többiekkel. Nagy derültség támadt és a színészek rejtelmesen bólintottak egymás felé.

Másnap délelőtt pediglen felkerekedett az egész színészkompánia, egy-két újságíró is belekeveredett a társaságba és elindultak a Kálvin-tér felé, ahol a Csokonai-szobor mellett megálltak.

És vártak.

Várták Biharyt és Angyalt, akik pár perc mulva feltüntek a láthatáron. Kart-karbaöltve lépdegéltek.

— Meddig megyünk még? — kérdezte már kissé türelmetlenül Angyal.

— Mindjárt odaérünk — felelte nyugodtan a színész.

És befordultak a templom előtti parkba. S amint odaértek a Csokonai-szobor elé, Bihary hirtelen megállott.

— Itt a csizma! — szólott.

Angyal arca kérdőjelé változott.

— Hol?

— Hát itt — folytatta a színész és felmutatott a szoborra. Aztán ájtatos hangon megszólalt:

— Óh Csokonai apánk, nagyon kérlek, add kölcsön a csizmádat ennek a szegény Angyalnak. Neked úgy sincs rá szükséged, itt állsz mindig egy helyben...

Tovább nem folytathatta. A szobor mögül előhallatszott a társulat tagjainak harsány kacagása. Szinte zengett az egész tér a nagy nevetéstől.

Csak Angyal állt ott szomoruan. És nézett fel nagy bánatosan a régi, debreceni bohém szobrára, akihez ő csizmát ment kölcsön kérni...

(r. gy.)

Bármilyen

könyvkötészeti

munkát

i en jutányos áron, elsőrangu kivitelben készitünk.

Nagy Károly és Társai

könyvkötészete

Ferenc József ut 49.

Telefon 20-18.

Mammutforgalmat ért el tavaly az ügyészség

Most adta ki a debreceni ügyészség jelentését az 1933-ik évről.

A jelentésből kitűnik, hogy az 1933. év ügyforgalma emelkedő tendenciát mutat az előző évekhez képest. Ennek oka főleg a mindjobban elmélyülő gazdasági válság okozta helyzetben keresendő. Hozzájárul még a bűnözési statisztika emelkedéséhez, hogy a debreceni ügyészség központi rendszerű, nagyon sok község tartozik a hatáskörébe. Debrecen város rohamos fejlődése nem kis mértékben okozója a bűnözések szaporodásának.

A debreceni ügyészség, élén dr. Mező Sándor elnökkel, bámulatos teljesítményeket ért el az 1933-ik évben. A tisztviselői és kezelői létszámot mindenesetre emelni kell ennek ellenére is, mert extrateljesítmény állandósítását kívánni is lehetetlen.

Az ügyészség munkájáról legjobban a számok beszélnek. A mult évben 5579 feljelentés futott be a debreceni ügyészséghez, tehát 500-al több, mint 1932-ben. Ezek közül legtöbb a vagyon elleni bűntetteknek a száma. Míg 1932-ben 1930 lopást és sikkasztást jelentettek, addig 1933-ban 2018-at. Emelkedett a gyilkosságok száma is. A mult évben 27 gyilkosságot, 24 szándékos emberölést, 189 súlyos testisértést, 22 gondatlanságból okozott emberölés, 92 gondatlanságból okozott súlyos testisértést jelentettek. 1933-ban a csalások száma 350 volt, míg 1932-ben csak 334. Hamis eskü, hamis tanuzás 121, 1932-ben 115.

Az államfő személye elleni bűncselekmények száma 35, 1932-ben 34. Államellenes bűncselekmény 147, 1932-ben 135. Sajtóvétség 42, 1932-ben 34. Öngyilkosság 325, 1932-ben 307, 467 baleset történt 1933-ban, míg 1932-ben 432.

112 nyomozati ügyhöz 5542 ügy érkezett a mult évben az ügyészséghez. Ebből 5597 ügyét intéztek el.

Főtárgyalást 735 napon tartottak az 1932. évi 695-el szemben.

Kovássi Gyula fogházgondnokot, aki júniusban nyugalomba vonult, Sterbinszki Károly váltotta fel.

Az év végén a foglyok létszáma 233 volt.

Gyorsított eljárás alapján 161 tárgyalást tartottak a mult évben.

Magzatelhajtás ügyében 72 bejelentés érkezett. A névtelen feljelentéseknek egész tömege futott be az ügyészséghez.

Fiatalkoruakat 577 esetben jelentettek fel, főleg lopásért és csavargásért, az előző év 552 esetével szemben. A csekély emelkedés főleg a levente és cserkészintézményeknek köszönhető, — melyek rendszeres lelki és testi neveléssel igyekeznek nevelni az ifjúságot. Ezeknek az intézményeknek nagy segítségére lennének a hatóságok, ha az ifjúság mozilátogatásait némileg korlátoznák.

A debreceni ügyészséget, élén dr. Mező Sándor ügyészségi elnökkel, a legteljesebb elismerés illeti. Az elismerésben méltón osztozkodnak vele dr. Eöry Kálmán, dr. Altdorfer István, dr. Kádár István, dr. Bényei Zoltán, dr. Liska Károly és dr. Csatth Kálmán ügyészek.

Panasz a pásztorok szerepeltetése ellen

A gazdák panaszt emeltek a városnál, hogy a pásztorokat elvonják a nyájtól és a hortobágyi csárdához viszik őket, ahol az idegenek előtt komédiáznak. Emiatt már sok baj is történt és kár érte a gazdákat. A pásztorokat sokszor itatják és legtöbbje részegre issza magát és elhagyja a nyáját. Volt már olyan eset is, hogy a marhák egész napon át nem kaptak inni, mert a gulyások a csárdánál voltak. Kérik a várost, hogy intézkedjék ebben a kérdésben.

A polgármester ez ügyben kijelentette, hogy a pásztorokat a gazdaságok fogadják, azok felett tehát az egyes gazdaságok rendelkeznek. A város szolgálatában álló pásztorok felett pedig szigorún fog intézkedni. Egyébként az ügyet vizsgálat tárgyává teteti.

Debrecen sz. kir. város polgármesterétől

39,794—1933. VI. sz.

HIRDETMÉNY

A m. kir. belügyminiszter ur 63,410—1930. VIII. a. sz. rendelete szerint minden magyar állampolgár (férfi—nő) életének 19-ik évében való belépését annak az évnek január hó 31-ig, melyben a 18 évet betölti, — bejelenteni köteles: tekintet nélkül arra, hogy másik bejelentőlapon, avagy szüleiknek és hozzátartozóiknak bejelentőlapján már eddig is be voltak jelentve.

A bejelentés a m. kir. rendőrség debreceni kapitánysága bejelentőhivatalánál az erre a célra szolgáló bejelentő lapon kell megtenni.

A bejelentő lapokon az összes adatokat pontosan és a valóságnak megfelelően kell feltüntetni. A bejelentett adatok valódiságáért a bejelentésre kötelezettel együtt a szállásadó (családfő) is felelős.

A bejelentés elmulasztása kihágási eljárást, s így büntetést von maga után.

Debrecen, 1934. január hó 10-én.

Polgármester.

A POLIP

BÜNÜGYI REGÉNY A KÉMEK VILÁGÁBÓL

Írta: Stephen William White — Vécsey Leo fordítása

(4)

ELSŐ RÉSZ

I.

Egy ember, aki szivarrá változik.

Ezerkilencszáztizenhárom őszén különösen nagy volt az idegenjárás Berlinben. Kincsekkel megrakott orosz nagyhercegek, sápadt és rongyos, kurtahajú orosz diáklányok, francia márkik és kokottok, magyar ujságírók és táncosnők, spanyol és olasz főnemesek és vasmunkások, amerikai soffőrök, gépészek és milliomosok, angol világcsavargók, ügynökök és nyelvmesterek, de különösen sok diák, kik között a világ minden nemzete képviselve volt, a sárgáktól a szénfekete képüekig, nyüzsgött, vihancolt, tréfált és szerelmeskedett a népes Friedrichstrassen, az impozáns Unter der Linden-en, a népszerű Bauer-kávéház előtt, bámulta a villamos hírdetések káprázatos fényjátékát itta a nagyszerű német söröket, az automata-buffékben, vagy a Steh-Bierhallékban, avagy a német Montmarte, a West, a Motzstrasse bárjait bujta, részegedett a világvárosi pillék szemkápráztató ékszereitől és nemzetközi jókedvétől...

Növelte a szinte rendkívüli arányú idegenforgalmat, hogy akkor ért véget a lipcsei nagy nyomdaipari és könyvművészeti világkiállítás, melyről meginl csak rengeteg külföldi és számlálhatatlanul sok németországi kereskedő özönlött a birodalom fővárosába.

A Friedrichsstrasse állomás, hol a külföldiek kiszállni szoktak, hogy mindjárt Berlin közepébe érkezzenek éjjel-nappal olyan volt, mintha mozgósítási parancsot hirdettek volna ki az országban. A környékbeli szállodák tömve voltak. Az előkelő Hotel Russie kiürítette a szalonjait, billiárd-termeit, írószobáját, sőt a padlásszobákat is, mit eddig raktárnak használt s azokat is a tömegesen érkező vendégek rendelkezésére bocsájtotta.

Egy esős őszi délelőtt, a boroszlói express megérkezése után, ismét csőstül öntötte a pályaudvar a népet a tébolyodott forgalmú környékbeli uccákba. A Hotel Russie portása fejcsóválva nézte ezt a tömeget a kapu fölé huzott cifra üvegtető védelme alól. A legtöbb ember, ahogy a torlódó, kinálkozó luxusgépek, autódroschék és egylovasok forgataga elé kitért, tanácstalanul megállott a zuhogó esőben. Egy magastermetű, kövéres, hatalmas fekete körszakállas úr azonban fürgén átszaladt a kocsiuton s csakhamar ott termett a portás előtt. Nyomában a hordár, ki egy márkáért vállalkozott, hogy a két tekintélytkeltő böröndöt átviszi a szállodába a pár lépésnyi uton.

Az üvegernyő alatt aztán a következő párbeszéd fejlődött ki a portás és a vendég között:

— Nincs szoba, kérem, egyetlen egy szoba sincs!

— De én táviratilag rendeltem szobát! Egyenesen ide cimeztem: Berlin, Hotel Russie.

— Mikor kérem?

— Tegnapelőtt.

— A nevét szabad kérnem?

— Burger Károly, brémai ékszerész.

A portás vállat vont, aztán lustán beballagott a hallban levő trónszerű rezidenciájába, hol a kulcsok ezre borította a falat. Lassan átböngészett egy könyvet, majd egy futó pillantást vetett a böröndökre, melyeken egy lipcsei szálloda vignettája virított átlós vonalban a közepére ragasztva, balról jobbra dülten. A szálloda portások titkos üzenete ez a vendég bőkezüségéről. Aztán rá se hederített a türelmetlenül topogó vendégre, odaszólt a háziszolgának:

— Hanns, vigye a nagyságos úr böröndjét a kétszáztizenhatos szobába.

A kereskedő megkönnyebbülten sóhajtott fel. Csak akkor borult el ismét az arca, amikor a portás távozóban utána szólt:

— Csak padlásszoba kérem. Más igazán nincs.

A vendég ki akart fakadni, de aztán elfojtotta indulatát. Egy darabig dohogott magában, emlegette, hogy nincs szokva ilyen bánásmódhoz, amint azonban látta, hogy rajta kívül mindenkit elutasítanak, megnyugodott és felment a szobájába.

Öt perccel később bement hozzá hajlongva a szobapincér a vendégkönyvvel. A kereskedő beírta a nevét, a személyi adatait és azt, hogy három napot szándékozik a fővárosban tölteni.

Egyébként a vendég egész napon át semmi figyelemreméltó vagy gyanus dolgot nem cselekedett. Déltájban megette villásreggelijét a szálloda éttermében, hat óráig szobájában aludt, vásárolt a portásnál egy huszmárkás színházjegyet a „Filmzauber" előadásához és éjfél után rendesen hazajött. A portásnak dicsérte a színházi előadást, nagyot kacagott a komikus Napoleon-paródiáján s a szobalánynak meghagyta, hogy hagyják aludni délig. Ajtajára kétszer ráfordította a kulcsot és azt a párnája alá rejtette. Érthető volt ez az óvatosság, hiszen milliárdos értékek voltak nála.

Másnap délután, mikor fél kettőig hiába leste a szobalány, hogy a kétszáztizenhatos szám ugorjék elő a csengő jelzőtábláján, bekopogott az ajtón. Miután választ nem kapott, többször megismételte a kopogást, mind erősebben, végül már mindkét öklével dörömbölt az ajtón. Belülről semmi hang. Erre figyelmes lett a szobapincér is s most már ketten verték az ajtót minden eredmény nélkül. Majd rosszat sejtve, lefutottak a portáshoz. A szobalány arca halálsápadt volt, valósággal rázta a hideg. A portás káromkodva jött fel a liften és hatalmas hangját a földszinten is meghallották, amint dörömbölés közben beordított az ajtóban:

— Burger úr!... Burger u-úr!

A háziszolga rendőrért és lakatosért futott. Csakhamar megérkezett mindkettő. A kulcs belül nem volt a zárban.

A kulcslyukon kereszül csak a zárt ablak látszott a leeresztett vászonredőnnyel. A portás a kulcslyukra tapasztotta fülét:

— Odabenn nem lélekzik senki! — jelentette ki ünnepélyesen.

Akkor már a szálloda egész népe ott volt a padlásszoba folyosóján. Az igazgató a kezét tördelte. Megérkezett két világoskék zubbonyos aranygombos rendőrtisztviselő is és az ő utasításukra felnyitották az ajtót.

Elsőnek az idősebbik, edzett rendőrtiszt lépett a szobába, de rögtön hátra is fordult.

— Itt valami tévedés van — ordította — a szoba teljesen üres.

Nyomban betódultak a hivatalos személyek. A többieket a háziszolga nagy erőfeszítéssel visszatartotta az ajtóban.

A szobalány égre-földre esküdözött, hogy a vendég nem távozhatott el. A belülről bezárt ajtó és a kulcs a párna alatt csukott ablak mellette bizonyított.

Az idősebbik rendőrtiszt — Müller felügyelő, pontos, szorgalmas és megbizható, régi rendőr — nyomban tüzetesen átvizsgálta a szobát. Megállapította, hogy Burger ékszerész le sem feküdt szobájában, csak éppen, hogy levetközött. Azt sem teljesen, harisnyája és nappali inge eltünt. A többi ruhadarabot gondosan összehajtogatva ,rendre megtalálták. A hálóing érintetlen, benne a mosóintézet selyempapirja és a gombostű.

Az ékszerész az ágy szélén ülve vetközött le. A támadás — mert a rendőrtiszt nyomban kijelentette, hogy legmélyebb meggyőződése szerint, itt csak büntényről lehet szó — akkor érte, mikor alsóruhában állott s hálóingét akarta magára ölteni.

Sehol semmi nyoma a dulakodásnak vagy vérnek .És semmi jel, merre tünhetett el a tettes, ha egyáltalán megölték a kereskedőt.

Müller felügyelő szorgalmasan kutatgatott tovább. A szája ezenközben el nem állt s régi szokásához hiven, félhangon folyton mormogott a másik rendőrtiszt felé, ki fáradhatatlanul jegyezgetett könyvecskéjébe.

— Mindent megértenék még: ez az ember holdkóros és alsóruhában sétára indult háztetőkön és eltünt. Nem történt büntény! Jól van! Az ablak szerkezete azonban nem olyan, hogy önmagától becsukódottt volna. Ez belülről szorosan és nyugodtan, minden izgalom nélkül kellett bezárni. Kívülről nem zárható és nem nyitható. Corona. Brandenburgi minta. Viszont a falakat, padlót, menynyezetet alaposan átkutattam. Végig kopogtattam! A fejemmel kezeskedem, hogy itt nincs titkos kijárat.

— Apropos, portás, mikor mosták fel utoljára ezt a szobát?

A portás savanyú arccal a szobaleányra nézett:

— Nagyon régen, még a mult hónapban...

— Kár, így nincsenek nyomok.

A felügyelő ismét az ágyat vette munkába.

— Ezen a párnán nem aludt senki? Portás, ez a maguk ágynemüje? Sehol semmi nyom. Hohó... Mi ez?

Mindnyájan odatódultak. Ahogy a takarót felemelték, az ágy lábánál a fehér lepedőn egy szivar feküdt hanyagul odavetve .Egy tizpfenninges, gyürütlen karcsú, szőke német szivar.

— Dohányos volt ez a Burger? — kérdezte hirtelen a felügyelő.

Nem. Senki sen látta szivarozni. A szobában nyoma sem volt a szivarcsutkának vagy a hamunak. A zsebeiben nincsen cikarettás doboz, szivartárca, vagy dohánymaradék.. A kabátja ujján, a nyakkendőjén nem érzik a dohányfüstöt. Kétségtelen, nem volt szivaros ember.

— A szivar bünjel, első bünjel — állapította meg jókedvüen Müller felügyelő s olyan áhitattal emelte le a lepedőről a nikotintartalmú, illatos rúdacskát, mintha valóban az egész titokzatos bünügy megoldását tartaná a kezében.

A felügyelő folytatta munkáját.

— A szivar fekvési helyzetéből következtetve, valakinek kiesett a zsebéből, mikor az ágy felé hajolt s aztán a lejtős lepedőn gurult a takaró alá. Később valamikor — majd ha a nyomozást befejezzük, a gyilkost elfogtuk és az ítélet meglesz — elküldjük az özvegynek Brémába a szivart. Tegye hamuvederbe, ez minden, ami férjéből megmaradt...

A székre rakott ruhák átkutatása nem járt semmi eredménnyel. Kihallgatták a szállodai személyzetet is, de ez sem vitte közelebb semmivel a nyomozás munkáját. Mindössze annyit állapitottak meg, hogy a kisebbik böröndeltünt. Ebben voltak valószinüleg az ékszerek. Mint nemsokára kiderült, csakhogyan sok milliárd korona értékü ékszer tünt el.

A jegyzőkönyv, amit a két rendőrtisztviselő ott a szobában elkészített, egyike volt a legmulatságosabb irásműveknek... Éppen úgy, mint az a másik jegyzőkönyv, amit egy órával később vett fel Müller felügyelő, ugyancsak a Russin-szállodában.

Sötét este volt, amikor a rendőrtisztek befejezték munkájukat. Lezárták és lepecsételték a szobát s meghagyták, hogy ne közelitse meg senki a megbabonázott ajtót. Amire pedig alig volt szükség, mert valamennyi padlásszoba lakója — az egész hatodik emelet — már néhány órával előbb kiköltözött a szállodából...

II.

A kilences szoba titka.

A két rendőrtisztviselő, ahogy a szálloda halljába leértek, bevonultak a portás fülkéjébe és a vendégek névsorát, valamint a személyzete listáját kérték. Figyelmesen végignézegettek több, mint háromszáz nevet és mindegyiknél hosszasan megállapodtak. A két agyvelő lázasan dolgozott. Előszedtek emlékezetükből minden hasonló, rejtélyes esetet, összehasonlították a neveket ismert bünösök neveivel, vagy álnevével. A fiatalabbik rendőrtisztviselő, Perrin, egyszerre csak rácsapott öklével az asztalon heverő papirhalmazra:

— Mit keres itt Cardon? — kiáltotta felháborodott hangon — a hires Cardon. A bulubisi rendőrség detektivtestületének tagja. A kilences szobában lakik.

A felügyelő összehuzta szemét, mint aki erősen gondolkodik. Széles homlokán ráncokba gyürődött a bőr a fejtöréstől.

— Az a gyanum, hogy a rixdorfi betörés miatt van itt — mondotta később halkan. Majd hozzá tette suttogva:

— Igen fontos állami érdekeket emlegetnek. Ugy hiszem, Zsigmond herceg hivatta.

Perrin felugrott:

— Kérdezzük meg tőle magától, miért jött ide? Gyerünk fel hozzá!...

A német rendőrtisztviselő hangja tüzelt és pattogott. Sértett nemzeti önérzete lázadozott, hogy egy idegen országbeli detektív segítségét veszik igénybe a fontos állami érdeket sértő bünténynél. Igaz ugyan, hogy itt a károsult végeredményben egyedül Zsigmond herceg volt, de tagadhatatlan, hogy a berlini bünügyi rendőrséget mélyen sérthette ez az intézkedés. A józanabb Müller felügyelő vissza akarta tartani társát, félt, hogy az valami bolondságot csinál, de azután mást gondolt. Követte Perrint, ki fürge ugrásokkal sietett fel a lépcsőn.

A félemelt kanyarodójánál azonban hirtelen megtorpantak. Átható sikoltás dermesztette meg erejükben a vért és állította meg lábaikat. Női sikoltás volt, átható és erős, a rémületnek olyan sokféle árnyalatával, hogy a két kipróbált rendőrnek hideg borzongás futott végig a hátgerencén. A következő percben azonban már vad száguldással rohantak felfelé a lépcsőn, arra, ahonnan a sikoly hangzott.

Az emeleten a kilences szoba előtt izgatottan csoportosultak a folyosóbeli szomszédok s két rendőrtisztviselő utat tört magának a kiváncsiak tömegén és benyitottak a lakosztályba. Az előszobában az egyik szobalány hevert élettelenül a padlón. — Müller lehajolt hozzá, míg Perrin kirántva revolverét, gyorsan tovább sietett a lakosztály belseje felé.

(Folytatjuk.)

Egy apróhirdetés egyszeri közlése 10 szóig két napilapban, a Debreceni Független Ujságban, a Debreceni Ujságban HÉTKÖZNAP 40 FILLÉR, VASÁRNAP 60 FILLÉR.

Apróhirdetések

Vastag betüvel szedett szavak duplán számitanak. — Üzleti hirdetésre más tarifa. — Felvilágositással készséggel szolgálunk. — Apróhirdetéseket este 8 óráig felvesz a kiadóhivatal.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Ferenc József út 49. szám. Telefon: 32-12.

Levelezés

Bagolyvár
az uri közönség kiskorcsmája. Hid ucca 14. 2999

Költők
adják le legjobb verseiket a kiadóhivatalba „Antologia" jeligére. 544

Kérem
azt a hölgyet, aki január 13-án 10 óra 3 perces vonattal indult Nyiregyházáról Debrecenbe, akit egy barna bundás hölgy kisért ki, legkomolyabb megismerkedésre adjon módot. „Utitárs" jeligére a kiadóba. 767

Betöltendő állás

Szabósághoz
szabósegéd vasalónak, varrólány és kifutó felvétetik. Széchenyi 26. 3566

Megyei
főügynökség vezetésére keresünk üzletszerzésben, szervezésben jártas — szakképzett egyént. Magyar Hollandi Biztositó Rt., Debreceni Vezérügynöksége, Piac u. 44. 3549

Előkelő
részvénytársaság keres könyvelésben, levelezésben, gép- és gyorsirásban jártas irodai gyakorlattal biró leányt. Ajánlatokat fizetési igény megjelölésével „Részvénytársaság" jeligére kérjük e lap kiadóhivatalához. 3531

Kiszolgálóleányt
ügyeset. csinosat keresek. — Piac 44. Büffé. Jelentkezni délután. 3544

Elsőrangú
fiatal mindenes szakácsnő hosszú bizonyítványokkal falura felvétetik. Jelentkezhetni: Miklós ucca 4., délután 2—3 között.

Németajkú
kisleány gyermek mellé keresteti. Domb ucca 12. 746

Cipőüzembe
ragasztó, tűzőnő, aljamunkások és kifutóleány felvétetik. Hétfőn. Czeglédy, Csapó u. 13., udvarban. 3578

Magános
nő vagy férfi kimérőt kevés óvadékkal, valamint egy ügyes kiszolgálónőt italmérésbe keres Pesti János, Tímár 11. 763

Kefélést
értő szolid nő jó bizonyítványokkal kis családhoz felvétetik. Cím a kiadóban. 3576

Egy
hölgyfodrászleány azonnalra felvétetik. Kassa ut 4. 753

Jó körökben
mozgó agilis eladókat magas jutalékkal rádió eladására alkalmazok. Földes Sándor püspöki palota, elektrotechnikai vállalat. 3560

Ragasztók,
tűzőnők állandó munkára felvétetnek. Simonffy ucca 7. Cipőüzem. 3561

Fűszerszakmában
képzett detail segédet felveszek elsejére. Adorján-cégnél.

Állást keresők

Ebédhordást
olcsón vállalok. Győri Mihályné, Korponai u. 10. 545

Egy
orthodox jobb leány kisebb háztartásba házvezetőnőnek ajánlkozik, vidékre is. Cím kiadóban. 3574

Négy
polgárit végzett úrileány szerény díjazásért pénztárnoki állást elfogad. Cím a kiadóban. 528

Gazdaságba
állást keres 10 ezer pengő ingatlanbiztositékkal gazdasági szakiskolát végzett nőtlen fiatal ember. Cím: Posgay Ujságüzlet, Újfehértó. 3547

Kereskedelmi
érettségit végzett úrileány bármilyen irodai munkát vállal, vagy pénztárnoki állást is elfogad. Cím a kiadóban. 527

Megbízható
fiú, hadiárva, szobainasnak, kifutónak ajánlkozik. Felvilágositást a Független Ujság kiadóhivatala ad. 542

Intelligens
fiatal elvált asszony magános úrhoz házvezetőnőnek menne, vidékre is. Pereces u. 20., 1. ajtó. 721

500 pengő
készpénzzel raktárnoki, pénzbeszedői állást keresek. Kút ucca 128. 542

Üzletek

Nagyobb
vidéki városban jóforgalmú fatelep eladó. Cím a kiadóban. 3510

Üzlethelyiség
kiadó forgalmas helyen. Füvészkert ucca 14. alatt. Értekezni Piac u. 7. könyvüzletben. 3541

Berettyóújfalu
főterén üzlethelyiség két nagy kirakattal, több helyiséggel — azonnalra kiadó. Diósi Bernátné. 3520

Gróf Dégenfeld-tér 10.
számú ház Bádogos ucca részén szép nagy üzlethelyiség azonnalra kiadó. Érdeklődni Magyar Általános Hitelbanknál. 3526

Üzlethelyiség
Sas u. 3. szám alatti házban kiadó. Értekezni: dr. Erdős Imre ügyvédnél, Piac 87. 3548

Üzlethelyiség
(jelenleg italmérés) Csapó ucca 10. sz. alatt kiadó november 1-re. Értekezni az udvari lakásban. A/10

Forgalmas
helyen bevezetett rőfös-, rövidáruüzlet áruval és berendezéssel eladó. Cím a kiadóban. 734

Üzlethelyiség,
füszer-, csemege- és péklerakat részére alkalmas, a fürdőben levő büffével együtt a Bika-bérházban azonnalra kiadó. 546

Üzlethelyiség,
füszer- és csemegeüzletnek, — péklerakatnak alkalmas, a Bika bérházban azonnalra kiadó. 740

Kiadó üzlethelyiségek.
A Simonffy u. 2. sz. bérházban levő 9. sz. üzlethelyiség és az iparostanonciskola alatt, a Burgundia u. felőli részen egy üzlethelyiség kiadó.
A bérbeadás tárgyában értekezni lehet: Városháza I. em. 35. sz. helyiségben, a hivatalos órák alatt.
Polgármester.

Fodrászüzletet
azonnal átveszek. Csapó u. 95., kézimunkaüzlet. 3568

Fodrászüzlet,
mely nőifodrászatra is alkalmas, elköltözés miatt eladó. — Cím a kiadóban. 241

Szén.
és faüzlet forgalmas helyen felszereléssel nagyon olcsó áron azonnal eladó. Erzsébet ucca 46. 296

Hatvan u. 1—3.
gek számu bérházban üzlethelyiségek azonnalra is kiadók. Értekezni g. gondnoknál, Kálvin-tér 17. 3476

Kiadó lakás

Két
szoba, előszoba, mellékhelyiséggel azonnal vagy február elsejére kiadó. Csokonai 15. 3577

Háromszobás,
fürdőszobás esetleg kettőszobás lakás azonnal kiadó. Simonffy u. 40. sz. 3532

Hatvan ucca 6.
számu bérházban 2, 3, 4 szobás lakás, továbbá 1 üzlethelyiség részint azonnalra, részint május hó 1-re kiadó. Lift. Központi fütés. Melegvizszolgáltatás. Értekezni lehet a hitközség hivatalában. Telefon 22-31. 3407

1 szoba,
konyhás lakás Lónyai u. 31. sz. alatt baromfi és sertéstartással azonnalra kiadó. 3528

Szép
száraz 2 szobás lakás egy évre előre fizetve, 400 pengőért kiadó. Szamet, Csokonai 32. 3534

Csinosan
bútorozott kellemes szoba egy-két személy részére jutányosan kiadó. Piac 58., I. e. 17. 534

Simonffy
ucca 13. szám alatt két másodemeleti háromszobás modern lakás kiadó. 3546

Csinosan
butorozott szoba fürdőszobahasználattal kiadó. Püspöki palota II. e. 50. I. kapu. 3542

5 szobás
uccai I. emeleti lakás Széchenyi u. 34 alatt azonnalra kiadó. Érdeklődni Magyar Általános Hitelbanknál. 3527
adó. Sámsoni út 1. 759

Modern
1 szobás, előszobás, déli fekvésü tiszta lakás kiadó mosókonyhahasználattal. Böszörményi u. 3-c. Jakobovits. 540

Komfortos
három- és négyszobás lakások májusra kiadók. Hatvan u. 18. 3579

Műhelyhelyiség
nagy udvarban bármilyen ipari cira kiadó. Pacsirta ucca 10.

Különbejáratú
uccai, nagyon szép szoba (külön WC és előszobával) kiadó. József kir. herceg 35., I. jobboldal. 3563

Csinosan
bútorozott különbejáratú szoba kiadó. Komlóssy út 62. Egyetemtől 2 percnyire. 698

Teljesen
különbejáratú, csinosan bútorozott szoba kiadó. Piac ucca 30., emeleten. 3564

Különbejáratú
bútorozott szoba egy vagy két személynek kiadó. Szent Anna u. 5., földszint, balra. 680

Féludvar
raktár céljára, vagy bármire alkalmas, faraktárnak is kiadó. Cím a kiadóban. 546

Uccai
bútorozott szoba kiadó. Domb u. 17. 654

Raktárnak
mühelynek, irodának alkalmas helyiség a város központjában Kossuth ucca 3. földszint azonnal kiadó. Értekezni József kir. herceg ucca 2. és József kir. herceg ucca 16. a Debreceni Ujság kiadóhivatalában.

Csinosan
berendezett elsőemeleti uccai szoba különbejárattal, fürdőszobahasználattal azonnal kiadó. Degenfeld-tér 10. Króh Vilmosnál. 688

Központban
egy, esetleg két különbejáratú bútorozott szoba fürdőszobahasználattal azonnalra is kiadó. Cím: Kossuth u. 2. Kónyatrafik. 678

Raktárnak,
műhelynek, irodának alkalmas helyiség a város központjában, Kossuth ucca 3., földszint, — azonnal kiadó. Értekezhetni: József kir. herceg ucca 2. és József kir. herceg ucca 16., a Debreceni Ujság kiadóhivatalaiban. 720

Négy szoba
és mellékhelyiségekből álló I. emeleti lakás 2 előszobával, irodának. orvosi rendelőnek alkalmas, a Bika-bérházban májusra kiadó. 742

Két szoba,
előszobából álló helyiség központi fűtéssel, irodának, orvosi rendelőnek alkalmas, a Bika-bérházban májusra kiadó. 741

Uccai
szoba, előszoba esetleg teljes ellátással is kiadó. Rendelőnek, irodának is alkalmas. Szent Anna 34. Megtekinthető 10—3, délután 5—6-ig. 449

Kétszobás
udvari lakás mellékhelyiségekkel kiadó, gázfőzővel ellátva. Szent Anna 34. 282

Kiadó
február 1-re ultramodern új földszintes, déli fekvésü, parkirozott udvarban fekvő kétszobás lakás a Kossuth ucca 26. szám alatt minden mellékhelyiséggel, nagy terrasszal — (autogayser és gázkandallós fürdőszoba, parkette, beépitett csengő, rádió, stb. pazar felszereléssel) modern izlésü intelligens házaspár részére. 762

Egy
uccai szoba, konyha, fáskamara kiadó. Erzsébet 35. 280

Kiadó
butorozott szoba Vigkedvű Mihály ucca 49. 3557

Egy
szoba, konyha február 1-re ki-

Kiadó városi kislakások.
A Szoboszlai úti bérházban többrendbeli egy- és kétszobás lakás kiadó.
A bérbeadás tárgyában értekezni lehet: Városháza I. em. 35. sz. helyiségben, a hivatalos órák alatt.
Polgármester.

Kiadó
egy szép nagy szoba, konyha, Bujdosó ucca 21. (Homokkert). 302

Kiadó városi lakások.
A Szent Anna uccai bérházban több rendbeli, továbbá a Füvészkert u. 4. sz. bérházban egy rendbeli négyszobás teljes komfortos lakás kiadó.
A bérbeadás tárgyában értekezni lehet vitéz Szegedi Gyula házgondnoknál d. u. 2—5 óra között a Szent Anna u. 10—12. sz. bérházban.
Polgármester.

Modern
2 szoba, hallos villalakás kiadó. Vilmos császár körútból második benyiló. Csanak József ucca emeletes villájában. 298

Hatvan u. 1—3.
és 42. sz. alatt 2 és 3 szobás lakások azonnalra is kiadók. Értekezni g. gondnoknál, Kálvin-tér 17. 3475

Teljesen
különbejáratú csinosan butorozott szoba kiadó. Ehrenfeld, Péterfia 48. keresztépület.

Különbejáratú
csinosan bútorozott szoba kiadó. Hatvan u. 3., II. 5. (Posta mellett.) 3565

Kiadó
Kossuth u. 3. sz. alatt udvari II. emeleti 4 szobás modern lakás. Értekezni lehet Debreceni Első Takarékpénztárnál. 581

Kiadó lakás,
február elsejére egy s zoba, konyha, éléskamra mellékhelyiségeivel. Nyomtató ucca 22. 3562

Különbejáratú
uccai szoba állomás közelében azonnal kiadó. Teleki ucca hatvannyolc. 748

Két
szoba, előszobás garzonlakás bútorozva vagy anélkül kiadó. Maróthy György ucca 5. 761

Kiadó
Tisztviselőtelep, Földi u. 22. szám alatt egyszobás, konyhás előszobás lakás. 288

Garzon lakásnak
rendelőnek alkalmas két szoba, előszoba, lépcsőházi feljáratal, butorral vagy anélkül is kiadó. Érdeklődni Üvegkereskedelminél, Rózsa u. 2. 505

Kiadó
Ferenc József út 22—24. szám alatt május 1-re 4 szobás modern II. emeleti lakás. Értekezni lehet a Debreceni Első Takarékpénztárnál. 582

Két
szoba, konyha külön udvarral azonnal kiadó. Hatvan uccai kert. Diófa u. 17. 298

Bútorozott
szoba kiadó, esetleg konyhahasználattal is. Varga ucca 23. 2569

Lakást keresők

Keresünk
május egytől a Nagyerdő környékén 2—3 szobás, fürdőszobás árnyas fásított kertű villalakást. Deák Ferenc u. 10. Telefon 25-98. 3556

Keresek
3—4 szobás uccai modern lakást Kossuth vagy közelebbi uccákban május vagy augusztusra. Ajánlatokat ármegjelöléssel „Nyugdíjas" jeligére kiadóba kérek. 751

Szoba, konyha,
speizos, esetleg előszobás lakást a központhoz közeli mellékuccában keresek. Csendes udvart, jószágtartással. Biztos fizető vagyok. Címeket: Piac 49., nyomda-irodába kérem.

Különbejáratú
uccai szoba, konyha (előszobás) lakást keresek központon villanyvilágítás és vízvezetékkel. Címet a kiadóba. 301

Gyermektelen
házaspár kétszobás komplett lakást keres május 1-re csendes, barátságos udvarban. Cím: „Pontosan fizető", a kiadóba. 747

Pénz

Tehermentes
földre kölcsönt kaphat. Címeket „Pénz" jeligére kiadóba kérek. 3522

5000 pengőt
bekebelezésre bankkamat mellett kihelyezek. Arany János u. 13. 764

Ingatlan

Eladó
ondódi föld, Gál-dülőben, 1.9 számú tehermentes 2 hold, 980 négyszögöl. Értekezhetni: dr. Hódy ügyvéd irodájában, Széchenyi ucca 1. szám. 735

Bérelheti
296 felszerelt holdamat villamosnál úrilakkal (felesbe). — Hirapiroda, Széchenyi 6. 3567

Eladó
a Kút ucca 124. számú vendéglős ház. Értekezhetni: dr. Hódy Béla ügyvéd irodájában, Széchenyi ucca 1. 736

Simonyi út
11. szám alatt és a Homokkertben, Budai Ézsaiás ucca elején olcsó, kedvező fizetési feltételekkel parcellázunk villatelkeket és házhelyeket. Dr. Kovátz és dr. Papp ügyvédek, Batthyány ucca 14. 752

VEGYEN HÁZAT KAMATMENTESEN, RÉSZLETRE!
Lakbért úgyis fizet, most kevés előleggel megveheti:
Nap ucca 23. Komfortos úriház havi 120 pengővel. Nézhető délután kettőtől háromig.
Pereces 13. Adókedvezményes, komfortos, fakereskedőnek vagy korcsmárosnak nagyon alkalmas, havi 90 pengővel.
Maróthy 24. Adókedvezményes új komfortos, havi 90 pengővel.
Szent Anna 64. Értékes, jövedelmező, adókedvezményes, benne patika, orvosnak sokat ír. Havi 450 pengővel.
Népszövetségi Hitelszövetkezet, Szent Anna tíz. Telefon 21-32. 725

Eladó ház
Apafy ucca 67. esetleg közeli telepi vagy kertivel elcserélendő. 3559

Eladás

Hálók,
konyhakredenc, asztal, szék, állófogas, gardrob szekrény, — ágy, siffon, könyvszekrény, íróasztal, előszobafal olcsón eladó. Hatvan 21. 3572

Autogayser,
Junkers, alig használt és gázkályha eladó. Varga u. 1., félemelet 1. 758

Kézimurka
ágyterítő, terítők, kávés abroszok, Verne-kötetek, tükrök eladók délelőtt 11-ől fél 2-ig. Szent Anna u. 34. 283

Kerékpár,
alig használt és egy motorkerékpár eladó. Simonyi út 5-a. 300

Eladó
4 drb. fiatal 100 klg. súlyú kövér sertés és egy tenyészkoca. Kerekes Géza u. 39. 3515

10 deka
teavaj 26 fillér, ementháli 28 fillér, sárvári teavaj 30 fillér, Stauffer-teavaj 30 fillér. Sajt-, Vajházban, Piac ucca 17. Kovács-vasüzlet mellett. 457

Meidinger-kályha,
kisebb fajta, használt állapotban jutányosan eladó. Péterfia 32., műlakatos cégnél. 765

Zsakettöltöny,
ebédlőkredenc, képrámák, éjjeli szekrény, függönytartók, divány, bélyegek eladók. Arany János 6. jobbra verandán. 3558

NAGY
rézüst eladó. Magoss György-tér 26. 291

Legutolsó divatú
gyönyörű három estélyi ruha nagyo nolcsón eladó. Halvány rózsaszin, teljesen új, fekete, sötétkék egyszer viselt. Ugyanott női lovagló ruha is eladó. Arany János ucca 2. házfelügyelőnél. 517

Hálóberendezés,
ebédlő asztal hat székkel, bicikli eladó. Széchenyi ucca 45., 3. ajtó.

Vétel

Keresek
megvételre 2 szárnyas üvegajtót, üvegezett verandát, vagy üvegfalat. Széchenyi ucca 44., Feuerné. 3571

Nagy puli,
kan, fekete, lehetőleg törzskönyvezett, fedezéshez keresztetik. Vendég u. 10. 744

Ebédlőszőnyeget,
kisebb perzsa átvetőszőnyeget megvételre keresek. Címet a kiadóba. 543

Óriási árat fizetek
aranyért, zálogcéduláért. Ékszerek készitése, javitása legolcsóbban Feldheim ékszerész és vésnöknél, Piac 75.

Jókarban
levő tiszta 2 fotellt vennék kéz alatt. Cím kiadóhivatalban. 3529

30 méter
dróthuzalt veszek. István út 25. 281

Ellátás

Kisgyermeknek,
pólyásnak, kitűnő gondozását, ellátását elvállalom olcsón. Pacsirta u. 37. 3550

Különféle

Vízvezetéket
készít és javít Fülöp Miklós, Csapó ucca 3. 548

Böszörményi út
91. kiadó jelenleg borbélyüzlet. Érdeklődni Csapó 73. Szásznál. 286

Fekete
férfi télikabát 20 P-ért eladó. Megtekinthető: Halász szabónál, Bethlen u. 42. 278

Keztyű
és mangette bőrökből megérkeztek a tavaszi ujdonságok, óriási választék, nagyon olcsó árak. Groszmann, keresk. ügynökség, Piac u. 77., II. 8., keresztépület. 3551

Házivarrónő
fehérneműt és felsőruha varrásban jártas, napi P 1.50-ért házhoz megy. Cim Bercsényi u. 81. sz. 3. ajtó. 533

Enyvgyár
létesítéséhez tőkéstársat vagy finanszírozót keresek, ki nagyobb tőkével rendelkezik. — Esetleg lehet bank is. Csakis feltétlen komoly tőke ajánlatát kérem sürgősen „Szakember" jeligére a Független Ujság kiadójába. 3551

Tűzifát
és szenet legolcsóbban csak Asztalostól vehet. Boldogfalva ucca 3., fatelep. 660

Elveszett
egy nagyszőrű hím, Miki névre hallgató pulikutya. Becsületes megtaláló jutalomban részesül a rendőrségen Földi detektívnél.

Perzsaszőnyeg
javítását, tisztítását, nyírását, stb. vállalom. Ferencsik Józsefné szőnyegszövő üzeme, Simonffy ucca 39. 284

Kitűnő
üzlethez társ finanszírozó keresztetik. „Meg lehet gazdagodni" jeligére. 3573

Összeírásra
jelentkezzenek nyugdijasok, magánalkalmazottak szövetségénél, hol mindennemű pénzkölcsönök eszközöltetnek. Rákóczi 19. 656

Művészi képkeretet
csak a keretkészítő mesternél rendeljen, aki bármilyen antik, modern s legújabb magyar stilű képkereteket k,szít, régieket restaurál. Gajdos műaranyozó, Piac u. 63. 709

Üvegezési
munkát szakszerűen s jutányosan készít Gál Ferenc, Árpád-tér. 297

Elveszett
egy sötétbarna him vadászkutya. Megtalálója jutalomban részesül. Búsi ucca 2. sz. 293

Keresek
jobb családból 15 évtől 20-ig egy árva leányt örökbe. Kinizsi ucca 60. sz. 294

Gobelin munkát
(címer, párna, kép) vállal Szabadosné, Domokos ucca 22. 287

Ami még nem volt...
Békés Lajos minőség vására
hihetetlenül olcsó árakon!

Csak február 5-ig

Itt most csak ennyit jelentünk be, minden egyebet elmondanak **röpcéduláink ezrei** és a **kirakatok.**

Fontos külön kedvezmény:

Ne hagyja kiválogatni raktárunk javát!
Ne halassza vásárlását az utolsó napig!

Ha nincs most elég pénze az sem baj.

Előlegezze le a vételár negyedrészével a kiválasztott árut és mi félretesszük azt önnek február 5-ig.

Eladók
nagyon szép előszoba garnitúrák, háromajtós garderobszekrények, Schöberl-fotellek, vitrinek, úriszobába íróasztalok, könyvszekrények, szőnyegek, összekötők, konzultükrök, álló fogasok, díszoszlopok, írógépek, rézágyak meglepő olcsó áron Ingóságközvetítőben. 766

Körtefa
félháló, asztal, székek, sezlon eladó. Malomköz 5. 3535

Ujlétai
sajáttermésű fajboraimat literenként 40 fillértől árusítom. Maróthy György 10. 539

Eladó
2 drb. 80×160 méretű 8 szárnyú benyiló ócska ablak. Nyíl ucca 18. sz. 547

Tűzifát
és szenet legolcsóbban csak Asztalosnál vehet, Boldogfalva ucca 3., fatelep. 660

Vaskályha,
2 darab, eladó. Ispotály u. 13. sz. 657

Eladó
egy új hentes berendezés jutányos árért. Malvin ucca 43. 543

Oktatás

Urinők
szabást-varrást tanulhatnak dr. Balázsné nőidivatszalonjában, Hunyadi 24. 3569

Birodalmi
német nő ötven fillérért német nyelvórákat ad, kitűnő eredménnyel. Jelentkezés: Fürdő u. 8. 533

Volt vállalati
igazgató könyvelést, gyorsírást kitünő módszerrel tanít, órakönyvelést, mérlegkészítést vállal korrepetál középiskolásokat. Becskő Svetits bérház. 509

Naményi
gyorsíró és gépiró iskolában szakszerű, olcsó, gyors kiképzés, állami vizsga, állami bizonyitvány. Helyesirástanitás, — szépirástanitás különórákban is. Miklós u. 8. 241

Sonka malac
eladó. Nagyvárad ucca 23. 295

Zongora,
pianino, fehér háló eladó. Piac 42., ajtó 13. Hermel. 3575

Dróthálókerítést
veszek. Egylovas fogatomat zártkocsival, vagy szánkóval kiadnám egész télre, vagy óraszámra igen csekély ellenértékért. Doctor, József kir. h. u. 12. 658

KÉNYSZERKÖLCSÖN-KÖTVÉNYÉRT
legmagasabb árat Balázs bankiroda, Piac 89, fizeti. 3394

Sertésmérleg,
jókarban levő, használt, megvételre kerestetik. Telefonszám 15-03. 739

Zongorát,
rövid kereszthúrost jó állapotban vennék. Rothermere 48. z 745

Jókarban
levő, használt, tiszta két fotelt vennék. Cim a kiadóhivatalban. 3516

Kényszerkölcsönt,
hadikölcsönt, Nemzeti Bank részvényt legmagasabb árban veszek. Miklós ucca 13. sz. 2972

Sertésmérleg,
jókarban levő, használt, megvételre kerestetik. Telefonszám 10-03. 739

A kiadásért felelős: Thury Levente.
Laptulajdonos a Debreceni Független Ujság vállalat.
Nyomatott Nagy Károly és Társai körforgógépén, Debrecen, Piac ucca 49 szám alatt.